TÖB-DER

YASAL TOPLANTILARIMIZ SALDIRIYA UĞRADI

SOYGUN CEPHESİ KAN DÖKTÜ

● 63 İLDE KAPALI SALON TOPLANTI SI YAPILDI.

● **İZMİR'DE YÜRÜYÜŞ YAPILDI.**

● MALATYA, TOKAT, MUŞ, BİNGÖL, AMASYA, ADIYAMAN, AFYON VE GÖLBAŞI'-NDA OLAYLAR ÇIKTI.

● **AMASYA'DA ADNAN BAYKAL ADLI BİR BANKACI VE MALATYA'DA HAMDİ KA-RAKAŞ ADLI BİR KÖYLÜ ÖLDÜRÜLDÜ.**

● OLAYLAR SIRASINDA TÖB-DER LO KALLERİ, C.H.P. BİNALARI, İLERİCİ TANI-NAN BAZI KİŞİLERİN İŞ YERLERİ VE EV LERİ TAHRİP EDİLDİ.

● **35 ÖĞRETMEN CAN GÜVENLİKLE Rİ KALMADIĞI İÇİN BÖLGELERİNİ TER-KETTİLER.**

● BİRÇOK İLDE OKULLAR TATİL EDİLDİ.

● **170 KİŞİ YARALANDI.**

● MALATYA VE TOKAT'TA DÜKKAN LAR YAĞMA EDİLDİ.

● **MUŞ'TA TOPLANTI ÇOK ÖNCEDEN İPTAL EDİLDİĞİ HALDE ÖĞRETMENLER VE İLERİCİ KİŞİLER SALDIRIYA UĞRADI (SALDIRILARIN BİR MERKEZCE YÖNE-TİLDİĞİNİN AÇIK KANITI)**

● SAĞCI GAZETELER TOPLANTIDAN GÜNLERCE ÖNCE TAHRİKE BAŞLADILAR.

● **GENEL MERKEZE YURDUN ÇEŞİT Lİ YERLERİNDEN ÖRGÜTLENMENİN HIZ-LANDIĞINA VE ÜYELİK İÇİN BAŞ VURAN LARIN ARTTIĞINA DAİR HABERLER GELİ-YOR.**

● OLAYLAR İÇİN SENATO VE MECLİS SORUŞTURMALARI İSTENDİ.

başyazı

Gerçek Suçlu Mu Aranıyor

Yasal gerekleri yerine getirerek yur-dun her yerinde düzenlediğimiz kapalı salon toplantıları teker teker salonların boyutlarını aşarak sokağa, daha da öte-de kentlerin tamamına, bölgelere kadar taştı.

Yıllardan beri yaşama koşulları sü-rekli olarak bozulan, ardı arkası kesil-meyen baskıların altında ezilen, saldırı-lara uğrayan, can ve mal güvencesinden yoksun yaşamını sürdürmeye çalışan, yurt sorunlarının sorumluluğunu kafa ve yüreklerinde duyan ve yılmadan bunun mücadelesini veren öğretmenlerden ne isteniyor?

Yasal toplantıları basıp sokak yağ-macılığı ve cinayetleri düzenleyenler ne istemekte nereye varmayı amaçlamakta-dırlar. Yarım yüzyılı aşkın sömürü ve baskı düzeninin kitlelerin uyanmaya baş-lamasıyla, aydınların ileriye dönük ey-lemlere girişmesiyle, artık eskisi gibi sürdürmiyeceklerini vurguncu eğemen çevreler anlamaya başlamışlardır. Şekli demokrasinin bile kitlelerin uyanmasında önemli olduğu egemen çevrelerce anla-şılmıştır. Ne pahasına olursa olsun şekli

→

demokrasiyi işleyemez hale getirmek, vurgun düzeninin ömrünü uzatmanın temel koşuludur onlar için. O halde ellerindeki kozu kullanacaklar, ortalığı teröre boğacaklar, kamuoyunu yanıltmaya çalışacaklardır. Bunu gerçekleştirmek için masum insanlar kurşunlanmalı bir zavallılar güruhu sağı solu yağma etmek için harekete geçirilmelidir.

Bir kere ortalık bulandırılınca, ortalığı velveleye verip bakın işte solcular yine ülkeyi birbirine katıyor, ülke bütünlüğünü tehlikeye atıyor, yıkıcı faaliyetlere girişiyor gibi, günün koşullarında kimseyi inandıramıyacak sözde suçlamalara girişeceklerdir.

Korkuları başkadır. Onlar için önemli olan öğretmenlerin kapalı salon toplantıları, sessiz yürüyüşler düzenlemesi değil kitlelerin yoğun bir uyanma ve bilinçlenme sürecine girmiş olmasıdır. Sosyal oluşumun giderek egemen sınıfların kontrolünden çıkması dizginlerin elden gitmesi korkusu ağır basmaktadır.

Dizginlerin ağır ağır ellerinden kaçmakta olduğunun bilincine varan vurguncu asalak sınıflar hırçınlaşacaklar, cinayetler yağmalar tertip edecekler, utanç duvarlarını bile zorlayan yalanlar uydurup havayı, suyu bulandırmak istiyeceklerdir. Bir şeyi kaybetme korkusu o şeyin kendisini kaybetmekten daha korkunçtur. Egemen sınıfların gündeminde olan birinci madde şudur: Her ne pahasına olursa olsun şekli demokrasi işletilmemelidir. «Demokrasinin» bu günkü biçimiyle bile sürmesi, geçen her günün kendi zararlarına sonuçlar doğuracağını biliyorlar.

Egemen sınıflarca bu gelişimi yavaşlatmak için günün koşullarında tek çıkar yol vardır. Açık bir faşizm uygulamasına geçmek yüksek kâr oranlarını, aşırı sömürü ve vurgun düzenini, baskıyı sürdürmek için suyu bulandırmak, karanlığı oluşturmak. Faşist eğilimli egemen sınıfların düzenledikleri saldırıların gerisinde yatan hesap budur.

Tüm ilerici güçler için bu hesapları bütün yönleriyle açığa çıkarmak, tezgahlanan saldırılara karşı bir bütün olarak, bilinçli bir şekilde karşı durmak zamanıdır.

Kendilerine Milliyetçiliği yakıştıran cephe yayın organlarıyla politikacılarıyla olayların sorumlusunun TÖB-DER olduğu gibi bir izlenim yaratma gayreti içindedirler. Eğer gerçek suçlular aranıyorsa tertipleri kimlerin nasıl düzenlediği ortadadır.

Burjuva basınının tüm kışkırtmalarına, olayları tahrif edici yayınlarına rağmen geniş halk kitleleri olayların bilincindedir. Saldırı, cinayet ve yağmaları kimlerin düzenlediğini nasıl yürütüldüğünü halkın gözünden gizlemek kolay olmayacaktır.

TÖB-DER toplantılarını salt özlük sorunları, grev ve toplu sözleşme haklarını elde etmeye yönelik eylemler olarak göstermek yanıltıcıdır. Toplantıların gerçek amacı demokrasiye sahip çıkma eylemidir.

Görevlerini gereği gibi yerine getiremeyen güvenlik kuvvetlerinin, daha da önemlisi olayların gerçek tertipcilerini bir yana atıp olayların sorumluluğunu TÖB-DER'e mal etmek tertipçilerin kendilerini de tatmin edemeyecek kadar açıktır.

Son olaylar kimlerin neleri planlamakta olduğunu, bunun boyutlarının nerelere varabileceğini ortaya koymuştur.

Bilinmelidir ki tertipler, saldırılar cinayetler geniş boyutlarda planlanmakta, tüm ilerici demokratik güçleri ve kurumları hedef almaktadır. Ortada bir demokrasi söz konusudur. Ya sonuna kadar demokrasiye sahip çıkmak, bunun mücadelesini vermek ya da meydanı egemen çevrelere ve onların maşaları olan gözü dönmüş canîlere terketmek. TÖB-DER birinciyi sonuna kadar sürdürecektir. Özgürlük mücadelesi artık öğretmenler ve tüm ilerici aydınlar için bir yaşam sorununa dönüşmüştür. Eğer gerçek suçlular aranıyorsa uzağa gitmeye gerek yoktur. Her şey apaçık ortadadır.

GENEL BAŞKANIMIZIN BASIN TOPLANTISI

TÖB — DER olarak 15 Şubat 1975 günü 67 ilimizde öğretmenlerin özlük sorunlarını kamuoyuna duyurmak, pahalılık ve faşizan baskıları protesto ve sendikal haklarımızı almak amacıyla kapalı salon toplantıları, 16.Şubat.1975 günü de İstanbul ve İzmir'de sessiz yürüyüşler düzenlemiştik. İstanbul yürüyüşümüz Sıkıyönetim Komutanlığının izin vermemesi sonucu iptal edilmişti.

Toplantılarımızın bir kısmına faşistler tarafından saldırı yapıldı. Olayların bize ulaşan bilgilere göre bilânçosunu aşağıda sunacağız. Bu bilgileri sunmadan önce saldırıların neden ve kimler tarafından yapıldığını kısaca açıklamak gerektiği inancındayız.

Aylardan beri ülkemizde bir cadı kazanı kaynatılmak isteniyor. İzinli toplantılar, yürüyüşler basılıyor. Öğrenciler, işçiler kurşunlanıyor. Okullara, dernek binalarına, sendikalara, öğretmenlerin evlerine baskınlar yapılıyor. Bütün bunları yaratanların komando denilen faşist sürüler olduğu aylardır basında yazılıp duruyor. Bu olayların görülen yüzüdür. Bir de bunun görülmeyen asıl yüzü vardır. O da tüm bunların asıl tertipçilerinin başkaları olduğudur.

Ülkemizde demokrasiden ve demokratik rejimden korkan, böyle bir ortamda temsil ettikleri sınıfların sömürü düzenini artık sürdüremeyeceklerine inanan güçler vardır. Bu güçler, olaylar yaratarak, ülkemizi bir anarşi ortamına sürükleyerek demokratik düzeni engellemek istemektedirler. Tertiplerin ve saldırıların temeldeki nedeni budur.

Bunlar, herkesin basından izlediği gibi komandoların toplantılarına giderek sırtlarını sıvazlıyanlar, komando kamplarını paralarıyla destekliyenler, ve bu gençleri araç ederek milyonlarına milyon katmak isteyenlerdir. Komando denilen faşist taslakları aslında zavallı birer piyondurlar. Fakir fukaranın kandırılmış çocuklarıdırlar. Çünkü kendilerine komando diyenlerin içerisinde bir fabrikatör, bir ağa, bir tüccar, bir ithalatçı - ihracatçı çocuğu göremezsiniz. Bunların ana-babaları olan halkımız da onların okullara komando olsun, adam öldürsün ve yağma yapsın diye göndermiyorlar. İşin garibi bu çocukların da ana-babaları pahalılığın, yoksulluğun, faşizmin ve sömürünün ezdiği insanlardır.

Bunlar, açıkça devlete karşı başkaldırma hareketleridir. Çünkü, yasalara uygun olarak yapmakta olduğumuz izinli toplantılar sırasında hem toplantılarımızın, hem toplantılara katılan halkımızın ve üyelerimizin mal ve can güvenliğini sağlamakla devlet güçlerinin görevli olduğunu çok iyi bilirler ve bunu bilerek saldırmışlardır.

Saldırılara «karşılıklı çatışmalar, halkın galeyanı» demek eğer kasıtlı değilse, gaflettir ve halkımıza iftiradır. Bütün teşviklere, yalan ve kışkırtmalara rağmen halkımızdan yüzbinlerce kişi toplantılarımıza katılmış ve yanımızda yerini almıştır. Onlara şükran borçluyuz.

Tokat'ta yüzlerce komandonun toplantı salonunu kuşattığının ve bunların hiç birinin Tokat'lı olmadığının görgü tanıkları vardır. Bunlar gördüklerini basına anlatmışlardır. Amasyada dışarıdan gelen komandoların İmam Hatip Okulunda yedirilip - içirilerek ağırlandıkları, gece konuk edildikleri herkesce bilinmektedir. Muş'ta günlerce önce toplantı yapılmıyacağı açıklandığı halde saldırının yapıldığı, yetkililerce önlenmediği ve hatta güvenliği sağlamakla görevli bazı kişilerce kışkırtıldığı yaygın olarak söylenmektedir.

Toplantılarımız, devletin günlerce önce verdiği izinlere dayanılarak ve devlete güvenilerek yapılmıştır. İzin belgeleri elimizdedir. Ancak güvenlik kuvvetlerinin olayları önleyecek yeterli tedbirleri almadıkları da açıkça görülmüştür. Bununla beraber bu kez saldırganlar suçüstü yakalanmışlardır.

Bize gelince, örgüt olarak yasal ve demokratik tüm haklarımızı kullanacağız. Saldırganlar ve onların arkasındakiler bunu böylece bilmelidirler.

15 - Şubat - 1975 Günü Olaylı Geçen Toplantılarımıza İlişkin Olarak Bize Ulaşan Bilgilerle İlgililer Önündeki Girişimlerimizin dökümü aşağıdadır :

T O K A T :

Saat: 13,30 — Tokat-TÖB-DER Şube Başkanı Hasan Basri Bişkin'in telefonla verdiği ilk haber :

Toplantının yapıldığı Bulvar Sineması sarıldı. Camlar kırıldı. Dışarıda patlamalar oluyor. Can güvenliğimiz tehlikededir. Başbakan Mecliste olduğu için konuşma olanağımız olmadı. Gerekli girişimleri yapın. «Metin olmaları, tahriklere kapılmamaları, yasa dışına çıkacak yanlışlıklar yapmamalarını, gerekli girişimlerin yapılacağı söylendi.»

S: 13.35 — İçişleri Bakanlığı Özel Kalem Müdürüne durum anlatıldı.

S: 13.40 — Tokat Emniyet Müdürlüğü telefonla arandı. 13.50 de Polis Memuru Hüseyin isminde bir görevli «Tedbirler alındı. Amasya'dan askerî birlikler çağırıldı.» dedi.

S: 14.00 — İçişleri Bakanlığı Özel Kalem Müdürü telefonla «Sinemanın çevresi polis, jandarma ve Amasya'dan gelen askerî birliklerle sarıldı.» dedi. «Gerekli tedbirler alındı. Tek tük patlamalar oluyormuş» dedi.

S: 14.10 — Durum Cumhurbaşkanına, Başbakana, İçişleri Bakanlığına yıldırım tellerle bildirildi. Tedbir istendi.

S: 14.25 — Tokat Bulvar Sineması yıldırım telefonla arandı. Saat 14.40 ta PTT sinemanın cevap vermediğini söyledi.

S: 15,00 — Tokat Emn. Md. yıldırım telefonla arandı. 15.05 te Em. Md. lüğü «Bu konuda bilgi verme yetkimiz yok. Valiyi bağlatıyoruz.» dedi.

Vali: «Son derece gergin bir atmosfer var. Önlemleri aldık. Amasya'dan askerî birlikler daha gelmedi. Olay olmaması için gayret ediyoruz.»

S: 18.30 — İçişleri Bakanlığı Özel Kalem Md. lüğünden alınan bilgi :

«Öğretmenlerden yaralı ve ölü yok. Em. Md. ile bir polis yaralı.»

S: 22.35 Tokat Emn. Md. lüğünden telefonla alınan bilgi: «Saat 20.00 den sonra da olaylar devam etti. CHP binası tahrip edildi. Sopa, zincir, taşlarla İlköğretmen Okuluna tecavüz edildi. Öğretmen Okulu sekiz gün tatil edildi. Öğretmenler muhasaradan kurtarıldı. Gece sokağa çıkmak yasaklandı.»

TURHAL'DAN GELEN BİLGİYE İLİŞKİN...

Saat 11.15 — TÖB-DER Tokat Şube Başkanı Hasan Basri Bişkin Turhal'dan telefonla :

«1 — Olay önceden Milliyetçi Cephe tarafından düzenlendi kanısı yaygın.

2 — Saldırganlar sinemanın camları ve yan kapılarını kırdı. Benzinli paçavralarla sinema yakılmak istendi. Amasya'dan askerî birliklerin gelmesi sinema binasındaki binlerce insanın ölmesini önledi.

3 — Vali ve güvenlik kuvvetleri olaya seyirci kaldılar. Tahrip ve Valinin ve Emn. Müd. nün işi sıkıya almasıyla önlenebilirdi kanısındayız.

4 — Öğretmenler 11 saat salonda kapalı kalmıştır. Dışarda silahlar patlatılmıştır.

5 — Zile'de öğretmenlerin evleri saldırganla sarılmış, halktan tepki görmeleri üzerine saldırganlar dağılmak zorunda kalmışlardır.

6 — Tokatta CHP il merkezi, ilerici tanınan bazı kimselerin evleri ve iş yerleri tahrip ve yağma edilmiştir.

7 — Hamza Dalgı adında bir gencin taşlarla burnu parçalanmıştır.

8 — Saldırganlar daha çok çocuklardan oluşan bir guruba - Katil Ecevit. Başbuğ Türkeş, solcular Moskova'ya. Bulvar Sineması yakılsın. Kelle isteriz. — sloganlarıyla saldırıya geçmişlerdir.

9— Turhalın Dere köyünde öğretmen Yaşar Kabakçı ile Şeref Tosun'un evleri yakılmak istenmiştir. Saldırganlar — Bugün öldüremedik. Elimizde hepinizin listesi var. Bu listede olan solcuların tümünü öldüreceğiz. — diyerek öğretmenleri tehdit etmişlerdir.

10 — Saldırganlara güvenlik mensupları çok nazik gülerek, hoşgörüyle davranmışlardır.»

TOKAT'TAN GELEN BİLGİLERE EK

«11 — Bulvar Sineması sahibinin arabası güvenlik görevlilerinin gözleri önünde yakılmıştır. Yangını söndürmeye gelen itfaiye yanan arabaya yaklaştırılmamıştır. Arabanın yanmasını sağlayanlardan olduğu sanılan kişilerle itfaiyeciler arabadaki yangın sürüp giderken biribirlerini alkışlamışlardır.

12 — Zaman zaman polis kordonu saldırganlarca yarılıp, öğretmenlerin mahsur kaldığı sinema salonuna taşlarla saldırıldı. Polis bu saldırılara tamamen seyirci kaldı, önleyici bir etkinliği olmadı.

13 — «Etmeyin, yazıktır» diyen herkes saldırganlarca dövülmüştür.

14 — Tokat Öğretmen Okulu öğrencilerine saldırılmış ve öğrenciler dövülmüştür.

15 — TÖB-DER üyesi olmayan İmam-Hatip Okulu öğretmeni Fikri «Vurun solcuya.» bağırışlarıyla linç edilmiş. Öldüğü sanılarak bırakılıp kaçılmış, ölmediğini anlayan saldırganlar yeniden öğretmenin başına çullanmışlar, ancak bu sırada polisler öğretmeni saldırganların elinden zorla kurtarabilmiştir. Öğretmen koma halinde hastaneye kaldırılmıştır.

16 — Öğretmen Okulundan sonra Ticaret Lisesi de 10 gün kapatılmıştır.

17 — Olaylardan sonra Tokatta gece sokağa çıkma yasağı konuldu.

18 — Olaylarda saldırıya uğrayan yerler : TÖB-DER binası, CHP İl Merkezi, CHP İl Başkanı Metin Somuncu'nun avukatlık binası, Avukat Kenan Süzer, Avukat Ömer Dedeoğlu'nun yazıhaneleri, Şekerci Osman Ankaralı'nın evi ve işyeri, Diş. Dr. Enver Sıldıroğlu evi, Aygaz Bayileri, Ali Ankaralı ve Burhan Yoğurtçuoğlu işyerleri, Turhan Özüduru'nun Ülkü Kitabevi, Karahan Özduru'nun Işık Kitabevi Kunduracı İhsanın mağazası, Besi Gıda Pazarı, TÖB-DER Tokat Şubesi Başkanının evi, Ticaret Lisesi'nden TÖB-DER üyesi iki öğretmenin evleri... Bu anılan yerlerin birçoğu tahrip edilmiş, birçokları da yağma edilmiştir.

19 — Saldırıda daha çok patlayıcı silahlar kullanıldığı, sık sık işitilen silah seslerinden dolayı herkesçe bilinmektedir.

20 — Bütün bu tahrip ve yağmalara kışkırtılan çocukların bir çoğuna para vererek taşlanacak yerlere taş taşıtıldığını da görülmüştür. Küçük çocukların ellerindeki sepetlerle taş taşırken «Bu taşı falana götürmeyelim, çünkü o az para veriyor. Filana götürelim o daha çok para veriyor» dediklerini işitenler vardır.

Çocuklara taş sopa taşıtarak, köylerden adam toplayarak, halkımızın kutsal inançlarını kışkırtmalarına araç olarak kullananlar, saldırganları etkin biçimde kışkırtanların birçoğu halk ve öğretmenlerimizce saptanmıştır. Bunlar ayrıca açıklanacaktır.

GÖLBAŞI :

Saat: 22.15 — (Besniden telefonla Öğretmen Okulunda görevli bir öğretmenden alınan bilgiye

göre: «Gölbaşı olaylarını birkaç serseri başlatıyor. Kalabalık merak etkisiyle artıyor. Olayları önlemek için gelen Jandarma Teğmeni saldırganları durduracağı yerde «Yürüyün aslanlarım!» diyerek askerleri öğretmenlerin üzerine hücum ettiriyor. Bu birkaç serseri öğle namazından çıkan halka Solcular toplandı. Camilerimizi bombalayacaklar.» diye halkı kışkırtıyorlar. Kendilerine katılanlardan bir kısmıyla toplantının yapıldığı kahveye saldırıyorlar. Halktan ve öğretmenlerden yaralananlar oluyor. Yarası ağır olan Besni'nin bir köyünde öğretmen Veli adında bir arkadaş Gaziantep Hastanesine kaldırılıyor. Toplantının yapıldığı kahve, TÖB-DER binası ve çok sayıda dükkân tahrip ediliyor. Halktan birçoğu öğretmenlerden yana çıkıyor. Ama saldırganları önleyemiyorlar.»

Alınan bu haber üstüne Gölbaşı Kaymakamı arandı. Kaymakam Telefonla «Hiçbir olay yoktur. Toplantı başladığı gibi bitmiştir. Öğretmenlerimiz tahriklere kapılmamıştır» yanıtını verince kendisine: «Aldığımız habere göre olaylar olmuş bir öğretmen ağır yaralıymış. Antep Hastanesine kaldırılmış» denilince: Kaymakam «Haaa evet öğretmen ağır yaralıdır. Hastaneye yatırılmıştır.» deyince kaymakamın olayla ilgili olarak doğru bilgi vermediği kanısına vardık. Çünkü buradaki toplantının saldırılar nedeniyle yapılamadığını da daha önce öğrenmiştik.

Saat 10.50 — Gölbaşı Şubemiz Başkanıyla telefon görüşmesi: «Toplantıda bulunanlar beş saat kuşatmada kaldı. Salon tümden harap edildi. Gölbaşı Lisesi öğretmeni Mehmet Tekdemir'in evi saldırganlar eliyle tahrip edildi. O sırada evde bulunan Osman Hatiboğlu, Yusuf Şimşek, Nurettin Canikli, Mehmet Tekdemir kadınlar tarafından kaçırılıp canları kurtarılıyor. Öğretmen Durdu İleri Gözlübaşı bal ta ile yaralanıyor. Bir şoför karnından, veli isimli bir şoför de sol boşluğundan muştayla, beş altı kişi de taşlarla kafalarından yaralanıyorlar, Şube lokali tamamen tahrip ediliyor. Halkın yapmayın etmeyin demesi tahribi önleyemiyor. Yaralılara ilk müdahaleyi yapan doktor İbrahim Şahin'in muayenehanesi taşa tutulup tahrip ediliyor. Fatih Özen'in eczanesiyle Fevzi Doğan adında suçsuz bir yurttaşın kitabevi de tahrip ediliyor. Kaymakam Nuri Şimşek'in Gölbaşındaki toplantıya izin verdiğinden dolayı evi taşlanıyor, kendisine saldırılarak dövülüyor. Jandarma Komutanı Adem Tuncay ise saldırıları önleyeceği yerde saldırganları kışkırtıyor.

Saat : 16.05 : Adıyaman Şube Başkanı Yusuf Polat'tan telefonla alınan bilgi : «Toplantı başlamadan önce müftü, komandolar ve ülkücülerle kışkırtılmış bir gurup toplantının yapıldığı kahveye saldırdı. Bunun üzerine toplantı şube tarafından ertelendi. Buna karşın kahve ve TÖB-DER Şubesi tahrip edildi. Kaymakamın evinde saldırıldı. Kendisi dövüldü. Arabası ve evi tahrip edildi. Yedisi ağır olmak üzere ikiyüz tane öğretmen ve kalabalık bir yurttaş topluluğu sopalarla, kesici aletlerle, silahlarla yaralandı, Olayları önlemekle görevli Teğmen Tuğrul Çayır askerlere «Yürüyün arslanlarım. Vurun arslanlarım. Bu solcu öğretmenler temizlenmelidir. Bu sizin görevinizdir.» diye emir verdi. Saldırganları kışkırttı ve olaylar ön ayak oldu.

Saat 12.50 : Adıyaman Valisi ile görüşüldü, Vali; «Adıyaman'da TÖB-DER toplantısı olmadı. Cumartesi günü saat 14 civarında namazdan çıkan vatandaşların arasına giren bazı kişiler onları toplantının yapılacağı yere getirerek «kahrolsun solcular» diye bağırarak tahriklerde bulunmuşlardır. TÖB-DER'in bulunduğu yere gelen bu kişiler bütün gece güvenlik kuvvetlerince sarılı bulunan TÖB-DER'e saldırmak istemişlerdir. Çoğunluğu öğretmenlerden yana olan halk, durumu uzaktan üzüntüyle izlemiştir. Bugün hiçbir olay olmadı. Dünkü gerilim sürdü. Ama bazı olumsuz girişimler olmaktadır. Milli Eğitim Müdürünün evi sarılmamıştır. Gölbaşı'na Adıyaman'dan takviye kuvvetleri gönderdik, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasına göre gösteriyi eylem olmadığı müddetce dağıtma olanağı yoktur. Kaymakamın aleyhine 5-10 kişi nümayiş yapmıştır. Bütün araştırmalarımıza rağmen bize bir yaralama olayı gelmedi. Bu heyecanlı hava, memleketin aleyhinedir. Gölbaşın'da gerekli soruşturma başlamıştır.»

Saat : 17.30 : Gölbaşı'na ilişkin Gaziantep Şubemizden aldığımız bilgi «Gölbaşın'daki toplantıyı önce 15-16 yaşındaki çocuklara taşlatıyorlar. Sonra toplanan saldırganlar, sopa, şiş, muştalarla saldırıyorlar. Halkın çoğunluğunun «Yapmayın, etmeyin» demesine aldırmıyorlar. Olayı önlemek isteyen halkın arasından Veli Karakaya saldırganlarca ağır yaralanıyor. Elazığ'da hastahaneye kaldırılıyor. Güvenlik görevlilerinin saldırganlara yardımcı oluyor görünmeleri havayı çok gerginleştiriyor. Öğretmenlere saldırılmasını istemeyen halk çoğunluğunun durumuna göre hava çok gergin. Büyük olayların çıkacağından kuşkulanılmaktadır. Gerekli girişimde bulunun.» Telefonla alınan bu haber derhal ilgililere ulaştırılmıştır.

MALATYA

Saat 14.30 : Yönetim Kurulu üyemiz ve bölge temsilcimiz Nedim Şahhüseyinoğlu'ndan şu bilgiler alındı: «Bu sabah faşistler tarafından çok sayıda dükkan yağma edildi. Sağa sola saldırıldı. Şimdi toplantının yapıldığı salonun çevresini kuşatmaya başladılar. Emniyetçe, salonun etrafı sarıldı. Kordon altına alındı.» Durum İçişleri Bakanlığına bildirildi. Malatya Valiliği ve Emniyet Müdürlüğü ile tüm uğraşımıza rağmen bağlantı kurulamadı.

Saat 15.30 : Türk Haberler Ajansından Fürüzan ile telefonla görüşüldü: «Şimdi Malatya'dan bize bir haber geldi. Sokaklarda çatışma başlamış. Bir kişi ölmüş, bir polis ve altı yurttaş yaralanmış, yaralıların birinin durumu ağırmış. Güvenlik kuvvetleri olayları yatıştırmak için çaba gösteriyorlarmış

ancak olaylar hızlanarak gelişmekte ve çatışmalar şiddetlenerek genişlemekteymiş.»

Saat 15.10 : Nedim Şahhüseyinoğlu ile telefon görüşmesinden alınan bilgi: «MHP İl Başkanı Şerif Dursun ve eski AP Milletvekili Hamit Fendoğlu ellerinde kurtlu bayraklar olduğu halde büyük bir kalabalık halinde sokaklarda dolaşıyorlar. Ellerinde silah, kesici alet, taş ve sopalarla sekiz işyerini tahrip etmişlerdir. Kalabalık TÖB-DER binasına doğru harekete geçtiğinde Vali TÖB-DER Şube Başkanına haber göndererek lokali boşaltmalarını ve öğretmenlerin evlerine dağılmalarını söylemiş, öğretmenler bu habere uyarak evlerine dağılmış, ancak, can güvenliklerinden endişe ediyoruz. Saldırgan kalabalık yer yer solcu bilinen kişilere saldırmış, bir köylü öldürülmüş, 8-10 kişi yaralanmıştır.

Saat 17.15 : Milli Eğitim Müdürü vali ile görüşme olanağı bulunamadı.

Saat 17.30 : Emniyet Müdürü «Sükünet tamamen avdet etmiştir. Hiç bir olay yoktur. Öğretmenler evlerinde, lokallerini boşalttık.» dedi. Kendisine «Yaralılar olduğunu öğrendik.» dendiğinde «yaralı filan yok» dedi. «Bir ölü olduğunu öğrendik, sizin haberiniz var mı?» diye sorduğumuzda «Evet bir köylü ölü» diye yanıtladı. «Olaylarla ilgili mi?» sorusuna «kardeşim çok acele işim var, görüşemem, geç saatlerde arayın diyerek telefonu kapattı.

Saat 18.30 : Nedim Şahhüseyinoğlu ile telefon konuşmasından alınan bilgiler : «Bir irtica hareketi görünümü var. Silahlı, baltalı ve önceden hazırlanmış sopalarla toplanmışlar. Beni ve TÖB-DER Şube Başkanını çağıran Vali, Emniyet Müdürü «TÖB-DER'i boşaltın, güvenliğinizi sağlıyamayız.» dedi. Öğretmenler evlerinde muhasara altında, bir ölü var. Şehirde askeri birlik dolaşıyor. Şubemizin camları kırıldı. Dükkan ve ticarethaneler tahrip ediliyor. 29 kişi yaralı var. Emniyet yetkilileri «Vurun, fakat öldürmeyin» diyor. Saldırganlar «Allahuekber» diyerek dolaşıp saldırılarını sürdürüyorlar. Valinin konağı sarıldı. Vali «Ben Müslümanım» diyerek tekbir getiriyor. Gün: 16/2/1975

Saat 19.00 : Radyo haberi : «Hamza Karakaş isminde bir köylü ölü, iki kişi komada olmak üzere 29 kişi yaralı.» 229 kişi tutuklandı.

A M A S Y A

Saat 15.20 : Bölge temsilcimiz Arif Şare tarafından telefonla verilen bilgi : «Toplantının yapıldığı bina saldırganlar tarafından çevrildi, iki öğretmen ağır yaralıdır. Saldırganlar binanın çevresinden ayrılmıyarak öğretmenlerin dışarı çıkmasını beklemektedirler.»

Saat 15.45 : Amasya Valiliği yıldırım telefonla arandı, saat 15.00 de Vali: «Kalabalık dağıtıldı. Bu dağıtılma sırasında İmam-Hatip Okulu öğrencileri toplantının yapıldığı binanın bir kaç camını kırmışlar, yaralı öğretmenlerin yarası hafif. Tedbirler aldık. Yalnız çarşı çok kalabalık. Ankara'dan gelenler halkı tahrik etmişler, olaylar biraz da bundan oldu. Salonla temas halindeyiz. Toplantı bitince öğretmenleri emniyet tedbirleri altında göndereceğiz.» Gün: 15/21975

Saat 11.40 : Amasya'da öğretmen Tevfik Kasnak'la telefonda görüşüldü :

«1 — Toplantı salonu saldırganlarca kuşatıldı.

2 — Dışarıda banka memuru Adnan Baykan taşla öldürülüyor.

3 — Toplantıya gelmekte olan bir öğrenci bıçakla yaralanıyor.

4 — Toplantıya dinleyici getiren iki şoför taşla yaralanıyor.

5 — Şube lokalinin bütün camları kırılıyor.

6 — Saldırganlar taş, sopa ve muştalarla saldırıyorlar.

7 — Amasya'da olayı bastırmakla görevlendirilen Albay kuşatılmış binadaki öğretmenlere hitaben «Dışarı çıkın, sizin sorumluluğunuzu alamam, güvenliğinizi sağlıyamam, zaten valinin ricasıyla geldim. İstersem şimdi giderim. GÜN: 16/2/1975

Saat 18.00 : Fikret Ekerle telefon görüşmesinde : «Toplantı saat 14.00 de başladı. 5 dakika sonra faşistler toplu halde taş atarak lokalin pencere camlarını kırdılar. Görevliler gerekli tedbirleri almadılar. Taşova heyetiyle toplantıya gelen Adnan Baykan adında bir vatandaş linç edildi. İfade veremedi. Öldüren itiraf etti suçunu. Tüccarlardan Abidin Şeker'in oğlu Ömer Şeker öldürmüş. Ticaret lisesi öğrencisi Sıtkı Bulut bıçakla yaralandı. Bulut hastahanede yatıyor. Olayların İmam-Hatip Okulunda MHP'liler tarafından planlandığı ve örgütlendiği söyleniyor. Faşistler çevreden ve Merzifondan gelmişler. İmam-Hatip Okulunda yatırılmış, yedirilmiş-içirilmiş.» GÜN: 16/2/1975

M U Ş

Saat 14.00 : Sosyal - İş Sendikasından bir bayan telefonla : «Muş'ta toplantının yapıldığı salonun 4-5 bin kişi tarafından sarıldığını, bir öğretmenin yaralandığını duydum.» dedi.

Saat 14.10 : Muş Emniyet Müdürlüğü telefonla (yıldırım) arandı.

Saat 14.20 : Orhan Kotan adında bir yurttaş telefonla : «Radyodan duydum, Muşta altı kişi yaralanmış, avukat Şerafettin Kaya'nın durumu çok ağırmış.»

Saat 14.45 : Muş Emniyet Müdürlüğünden telefonla alınan bilgi: «Toplantı 12.2.1975 günü Valilikçe iptal edildiğinden bugün öğretmenler toplantısı yapılmıyor. Ancak, bazı kişiler lise lojmanını basmışlar, Ömer Akşair ve Fehat Demircan adında

iki öğretmeni yaralamışlar. Tedavileri yapıldı. Şimdi burada ifadelerini alıyoruz.»

Saat 15.30 : Varto ile telefon görüşmesi : «Muşta toplantı iptal edildiği için toplantının Varto'da yapılmasına karar verilmiş, bugün saat 12.00 de Valilik Varto toplantısını da iptal ettiğinden toplantıyı yapmadık. Aldığımız bilgilere göre Muş'ta öğretmenler Zango Palasta kuşatılmışlar.»

Saat 16.10 : İçişleri Bakanlığı Özel Kalem Müdürüne bildirilen durum üzerine özel kalem müdürü derhal gerekli yerlere talimat verileceğini söyledi.

Saat 17.20 : Şubemiz Başkanı Kazım Baba telefonla arandı ve şu bilgiler alındı: «Muş'ta iptal edilen toplantıyı burada yapmak istedik. Olaylar gelişiminden endişelenerek toplantıyı iptal ettik. Duyduğumuza göre Şerafettin Kaya ağır yaralı olarak hastahaneye kaldırılmış. Selami ve Ömer adlı iki öğretmenle halktan yaralı olanlar varmış. Ergun Saraç isminde bir genci saldırganlar otelin ikinci katından aşağı atmışlar. Kaburga kemikleri kırılmış. Bu genç arkadaş Diyarbakır Devlet Hastahanesine kaldırılmış. GÜN: Muş'la ilgili haberlerin buraya kadar olan kısmı 15.2.1975

Saat 15:00 : Diyarbakır Şube Başkanı Fuat Marangozla telefonda görüşüldü: «Muş olayları hakkında Ergün Saraç'la hastahanede görüştüm. Saraç, «Olaylar basına yanlış geçiyor. Halkın tepkisi olarak gösteriliyor. Muştaki olayların bu ölçüde büyümesinde güvenlikle görevli bir takım sorumluların katkısıyla böylesine büyüdüğü söylenmektedir.» dedi. Ergün Saraç'ın üç kaburga kemiği kırılmıştır. Hastahanece tedavisi yapılmaktadır.» 16.2.1975

A D I Y A M A N :

15.2.1975 günü bütün aramalara rağmen ilişki kurulamadı. İlk haber radyodan alındı.

Saat 19.00 : Radyo haberlerinde Adıyaman'da kalabalık bir gurup öğretmenlere saldırmak istiyor. güvenlik kuvvetlerince durduruluyor.

Saat 16.05 : Diyarbakır Şube Başkanımız Fuat Marangoz telefon açtı: «Adıyaman TÖB-DER Şubesi valilikten izin istedi, valilik izni geciktirmiştir. Bunun üzerine toplantının iptal edildiği şubemizce valiliğe bildirilyor. Gölbaşı için izin isteniyor. İzin veriliyor ve öğretmenler Gölbaşı'na gidiyor.

15.Şubat.1975 Cumartesi günü Adıyaman Müftüsü öğlen namazında halkı tahrik edip cihad ilan ediyor. Namazdan çıkanlar şube binasını sarıp taşlıyorlar.

16.Şubat.1975 günü ülkücü öğretmenler, müftü, bazı memurlar ve saldırgan bir gurup izinsiz yürüyüş yapıyorlar. Bu anda öğretmenler evlerinde. Milli Eğitim Müdürünün evi sarılıyor. Saldırganlar sağa sola sözle ve fiilen saldırıyorlar.» GÜN: 16/2/1975

A F Y O N :

Saat 14.55 : Afyon TÖB-DER Şubesi ile saat 15.15 de telefon görüşmesi sağlandı. «Toplantı Hisar Sinemasında yapılıyor. Altı öğretmen yaralı üç öğretmen kayıp. Kayıp öğretmenler aranıyor.»

Saat 15.35 : Afyon Valisi yıldırım telle arandı. Saat 15.40 ta Afyon PTT si Valinin bulunamadığını bildirdi.

Saat 18.15 : Afyondan telefon edildi: Üç öğretmenin bulunduğu, yaralı öğretmenlere onar gün rapor verildiği söylendi. GÜN: 16.2.1975

B İ N G Ö L :

Saat 16.30 : Bir öğretmenle telefon konuşması : «Toplantı bitti. Toplantıdan çıkan arkadaşları saldırganlar dövüyor. Bir arkadaş yaralandı.»

Saat 16.35 : İçişleri Bakanlığına telefon edildi. Özel Kalem Müdürü: «Ben Valiyi arıyacağım. Aldığım bilgiyi size ulaştıracağım» dedi. Yarım saat sonra «İki polisin hafif yaralı olduğunu başka bir olayın olmadığını» söyledi. GÜN: 15.2.1975

FAKÜLTENİN ÖNÜ

Enver GÖKÇE

Fakültenin yanı demirden köprü
Fakültenin önü bir sıra kavaktı
Biz bir garip yiğit kişiydik
Bütün hürriyetler bizden uzaktı

Faşistler camlara yürüdüler
Kürsüleri kırdılar, höykürdüler
Tığ teber şahı merdan
«Tanrı Dağı kadar Türktü bunlar
Hıra Dağı kadar müslüman»
Ve de kanlı bıçaklı düşman
.....
.....
Gökler ışıyordu yer yer
Ortalık ala şafaktı.

Bütçe Görüşmeleri Ve Olaylar

CHP Antalya Milletvekili Deniz Baykal, bütçe üzerinde partisinin görüşlerini açıkladığı Millet Meclisinde, Milliyetçi Cephe çalışmaları konusunda,

«DP, Demirel'in Başbakanlığını engelliyor, Demirel de kendi Başbakanlığında israr ederek sağ cephe iktidarını engelliyor» demiş, şunları eklemiştir :

«Demirel, 5 Aralık 1974'de «Hükümet kuramazsam, erken seçime gideriz» diyor, bir yandan da «Erken seçim kararını almak Meclisin görevidir, liderler arasında konuşulamaz» diyor. Bunu söylüyor, fakat aynı zamanda Meclisin görevlerini, bütçe çıkarmayı, 11 sayılı kararnameyi değiştirmeyi, seçim kanununu sağ cephe liderleri ile görüşmekte sakınca görmüyor, 2,5 aydır bekliyoruz, Demirel'in hükümet kurmasını, daha ne kadar bekleyeceğiz?»

Baykal, Cepheleşme hareketi ile birlikte Ülkü Ocakları Derneğinin saldırgan bir politika içine girdiğini, aralarında Grup Başkanvekili de olan 10 kadar AP milletvekilinin ülkücülerin toplantısına katılmasından sonra sağ terörizm döneminin başladığını söylemiş ve «TÖB-DER toplantılarını basarak isyan yaratanlar kimlerdir? Bunların siyasal nitelikleri nedir? Bütün bu olaylarda yer alanların aynı siyasal kampta yetiştirilmiş olmaları basit bir rastlantı mıdır? Bu olayların sorumluları kimlerdir. Tetiği çeken parmaklar mı, yoksa o parmaklara uzaktan hükmedenler mi? Hükümetin suçlu ile haklı karşısında tarafsız kalmaya çalışmasını anlamak mümkün değildir. 12 Mart sol terörcülere karşı tarafsız mı idi? Irmak hükümeti sağ terörcülerin adını dahi anmaktan niçin kaçınıyor. Binlerce komando Türkiye'yi anarşiye sokamaz ama, yoksa hâlâ adam öldüren, parti taşlayanlar «Hamiyetli vatan evladı» mı sayılıyor» demiştir.

Deniz Baykal konuşmasını şöyle sürdürmüştür:

«Uygarlık sizin gibi düşünmüyorum, ama düşündüklerinizi söyleme özgürlüğünüzü sonuna kadar savunacağım» diyebilmekte, bunu kuru bir edebiyat olarak söylemenin ötesinde, bir davranış kuralı olarak uygulayabilmektedir. Düşüncelerini beğenmediği insanları öldürmeğe kalkanlar, inançlarından dolayı insanlara işkence edenler, ilkel, dar kafalı yaratıklardır. Cahil de olsalar, âlim de olsalar, dar kafalıdırlar. Taş da atsalar, en modern yöntemleri de kullansalar ilkeldirler. Hasan ile Hüseyin'i Kerbelâ'da şehit edenler bunlardır. Nesimi'nin derisini yüzenler, Hallac-ı Mansur'u asanlar bunlardır. Kubilay'ın başını kesenler bunlardır. Uşak'ta, Isparta'da taş atanlar bunlardır. Sağcısıyla, solcusuyla gençlerimizi öldürenler, Adanalı işçiyi, Şahin Aydın'ı, Kerim Yaman'ı vuranlar, öldürenler bunlardır. Malatya'da Tokat'ta, Amasyada, Kahramanmaraş'ta kitapçılara dükkânlara partilere saldıranlar bunlardır.

Bunların, batı uygarlığında da, Türk yöresinde de, insanlık yasasında da, yeri yoktur. Bunlar, yüreğimizin ezikliği, toplumumuzun utancıdırlar».

AP SÖZCÜSÜ

AP grupunun bütçeyle ilgili görüşlerini açıklayan İzmir Milletvekili Yılmaz Ergenekon ise, «Anayasa ve devlete karşı olmayı hoşgörü ile karşılamamaktayız. Türkiye'de aşırı solun, komünizmin yıkıcı faaliyetleri büyük bir tehlikedir. Son zamanlarda bu tehditle büyük mücadele verilmiştir. Hal böyle iken komünizmi tel'in değil, faşizmi tel'in edici davranışlar, ortamı tahrik etmekten başka bir işe yaramamaktadır. Hürriyeti yok edici dikta temayüllerini nereden gelirse gelsin tasvip etmiyoruz. Kişiye tecavüzü, tahribi hoş karşılamıyoruz.» demiştir. Ergenekon, bu arada TRT ve Toprak Reformu Müsteşarlığının «herkesçe bilinen faaliyetlerinin, devlet yararına bir yörüngeye oturtulmasının şart olduğunu» ileri sürmüştür.

DP SÖZCÜSÜ

DP Genel Başkan Yardımcısı Hasan Korkmazcan da bütçeyle ilgili partisinin görüşlerini açıklarken, günümüzün siyasî şartlarının Türkiye'yi hükümet bunalımı ile rejim bunalımı arasında gidip gelen sarsıntılar içine düşürdüğünü belirtmiş, CHP'yi gençliğin, öğretmenlerin ve halkın bir kesimini sokak mücadelesine sürüklediğini iddia etmiştir. Korkmazcan «Milletimizin elinde olmayan sebeplerle içine düşürüldüğü fukaralığı bahane ederek sokağa dökülen bir kısım öğretmenler, siyasî tertipler uğruna öğretmenlik mesleğinin kutsallığına gölge düşürmüşlerdir. Birleştirici ve yapıcı anlayışın ölçülüğünü yapması gereken insanlar, bölücülüğe ve yıkıcılığa âlet olmuşlardır» demiş, AP'nin «Milliyetçi gençliği de, milliyetçiliği de» siyasal çıkarlarına alet ettiğini bildirmiştir.

CGP LİDERİ

CGP Genel Başkanı Feyzioğlu ise, son olaylara ilişkin görüşlerini açıklarken, Türkiye'de kanunun ve devlet gücünün hâkim olmasını istediklerini belirtmiş, «Anarşinin demkorasinin düşmanı olduğunu» anlatmıştır. Tehlike çanlarının çaldığını söyleyen Feyzioğlu, «Türkiye, sorumsuz sol kışkırtmalarıyla halkı ayaklandırmaya çalışan kışkırtıcılara değil, ciddî ve ilm tedbirlerle milleti kalkındıracak olan idarecilere muhtaçtır» demiştir.

Başbakanın Demeci

Cumhuriyetin 50'nci yılında, Türk toplumunu kışkırtmalara karşı bağışık hale getirememiş olmamı züzüntünün başlıca kaynağıdır.

Olayın kökeninde, içerde ve dışarda örgütlü ideolojik grupların önemli payı inkâr edilemezse de, hadiseyi tümüyle kitlelerin, meselâ bazı Avrupa memleketlerinde olduğu gibi, ideolojik kutupların çarpışması şeklinde göstermek de isabetli olmaz. Olayda şahsi, ailevi, kabileyi ve hele mezhebi ve siyasî ayrılıkları ve kinleri alabildiğine ve haince tahrik ve istismar edenler en meş'um rolü oynamışlardır. Bir meslek derneğinin 52 ilde aynı anda ve aynı motiflerde tertiplediği toplantı ve yürüyüşlerin ve karşı grupların yarattığı allerjik zemin, tahrikçilere büyük bir fırsat vermiştir. Böylece fikir susmuş ve kaba kuvvet harekete geçmiştir. Hükûmetin başı ve bir eski eğitimci olarak radikal tedaviyi, sadece güvenlik güçlerimizin karakterinde ve mehabetinde göremiyorum. Atatürkçü milliyetçiliği dimağlara yerleştirmek, sosyal adaleti pekiştirmek, işsizliği önlemek ve herşeyden evvel devlet otoritesine hep birlikte sahip çıkmak zorundayız. Devleti bölücü bütün akımlara karşı hükûmet ve Meclisler olarak yekpare ayağa kalkmalıyız. Devletimizi bölmek, yani çökertmek isteyen akımların içte ve dışta mevcudiyetini görmezlikten gelmek büyük tehlikelerdir. Bunun panzehiri ilerici, sıhhatli, hakiki bir milliyetçiliği benmsemek ve çocuklarımıza aşılamaktır. Herhalde sağ ifrat, sol ifratla tedavi edilemez. Sol ifrat da sağ ifratla tedavi edilemez.

Hükûmetin tutumuna gelince, biz partilere ve partililere karşı tarafsı zbir hükûmetiz. Fakat bu tarafsızlık, pasiflik manasına gelemez. Biz devletin ve kanunların yanındayız; düzenin yanındayız. Kanun dışı eylemler kimden ve nereden gelirse gelsin, yakasına yapışır adalete teslim ederiz ve bu üç aylık dönemde de bunu yaptığım kanaatindeyim, müessif hadiseler olmuştur. Fakat bunların yüzleri aşan sanıklarından pek azı yakasını ellerimizden koparabilmiştir. Kanun kaçakları etrafında kurduğumuz zabıta çemberi hergün daralmaktadır. Bunların da adalete teslimi an meselesidir. Bu halde sorumsuz kimse kalmıyacaktır. Meclisin bundan emin olmasını isterim, son olaylarda hükûmet kuvvetleri heryerde en kısa zamanda duruma hakim olmuştur. Bütün illerimizde kısa bir süre için bozulmuş olan normal hayata dönülmüştür, eğer tekrar anarşi yaratmak heveslileri çıkarsa Türk Devletini karşısında bulacaktır, bu defa daha üstün bir kuvvetle..

Disk Saldırıyı Protesto Etti

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (kısaca DİSK) Genel Başkanı Kemal TÜRKLER, öğretmenlerin yasal toplantılarına yapılan saldırılarla ilgili olarak bugün basına ve TRT ye şu demeci vermiştir :

«Demokratik Anayasal düzenin getirdiği özgürlüklerden çıkarları bozulanlar ve çağın gelişmelerinden rahatsız olan tutucu güçler yine yasal öğretmen toplantılarını basmış, masum insanları öldürmüş, suçsuz insanları yaralamış, devlet memurlarını hırpalamış, işyerlerini tahrip etmiş, tekel ürünlerini satan dükkânları basmış, içki şişelerini kırmış, aldatılmanın sarhoşluğuyla çeşitli şehirlere ölüm, zulüm ve dehşet saçmışlardır.

Milyonlarca insanın ölümüne, şehirlerin yerle bir olmasına yol açan insan onuruyla bağdaşmayan bir zulüm makinesi işleterek ırkçılık ve aşırı milliyetçilik maskesi altında sermayenin silâhlı tahakkümünü sürdüren Hitler ve Mussolini'nin akibetlerini bütün insanlık öğrenmiştir. Böyle bir acı dersi alan dünyada bir huzur ülkesi olmasını yürekten dilediğimiz Türkiye'de kara bulutları küme lendirenlerin ve faşizme ortam hazırlayanların varlığı bile asla bağışlanmayacak bir ikti dar yetersizliğinin sonucudur.

Günlerdir aynı görüşleri paylaşmayanlara karşı, olmadık iftira kampanyasını sürdürenler, çağımızın yüz karası ırkçılık ile, lâyık cumhuriyete hâlâ alışmayan 31 Martçı tutucuların ittifakı Türkiye ölçüsünde örgütlen miş bir azınlığın, silah ve vurucu araçlarla donatılmış bir azınlık diktasına heveslenenlerin varlığını apaçık ortaya çıkarmıştır. Gençler arasında tahriklerinin istenen ortamı sağla yamadığını görenler, işçiler arasındaki kışkırtmalarının verimli olmayacağını anlayanlar, şimdi de dinine bağlı kitleleri ve işsiz vatandaşları yalanla, iftiracı sloganlarla aldata rak kardeş kanı akıtmaya yönelmişlerdir. İktidar, bu saldırıları önlemeye memurdur. İk tidar, güven oyu almamış olsa bile, geçici görevde olmanın sorumluluğu ile Atatürk Türkiye'sini karagömleklilerin egemenliğine ve eli baltalıların şiddet ve zulmüne bırak mamakla yükümlüdür. Yasal toplantıların basılması ve işyerlerinin tahribi demokrasi den ve Anayasadan yana olanların sabrını taşırırsa faşizan eğilimleri besleyenler, Türkiye' yi kardeş kavgasına itelemiş olmanın bütün suçunu tarih boyunca boyunlarında taşıyacak lardır. Emperyalizmin kargaşa beklediği bir ortamda faşistlere olanak vermek, bir bakıma emperyalizmin ekmeğine yağ sürmek olacaktır.

VALİLERİN DEMECİ

ADIYAMAN VALİSİ

Adıyaman Valisi Hakkı Kavlakoğlu olaylar hakkında şunları söylemiştir.

«Adıyaman'da TÖB-DER toplantısı yoktu. Camide Kıbrıs şehitleri için mevlût okundu. Bu Mevlûttten çıkan cemaat toplu olarak hükûmete doğru yürüyüş yaptı. Ataürk anıtının önünde saygı duruşunda bulundular. Topluluk daha sonra «Müslüman Türkiye - Kahrolsun komünistler» diye bağırdılar. Emniyet kuvvetleri kalabalığı dağıttı ve olay adliyeye intikal etti.

Gölbaşı'nda ise TÖB - DER toplantısı vardı. Toplantı bir kahvede yapılıyordu. Kendilerini «Milliyetçi ve Ülkücü» olarak tanıtan karşı grup, kahvenin önünde toplandı. Fakat, emniyet kuvvetleri gerekli tedbirleri almıştı. Sadece atılan taşlarla kahvenin camları kırıldı. Başka bir olay çıkmadı.»

BİNGÖL VALİSİ

Bingöl Valisi Ahmet Tosun da olayları şöyle anlatmıştır :

«Daha önceden şehirde bazı olaylar çıkacağını öğrenmiştik. Tedbirlerimizi ona göre aldık. Bazı tahrikçiler öğretmenlerin şehirde yürüyüş yaparak (Moskova bayrağı) dolaştıracaklarını yayıyorlardı. Cumartesi sabahı şehire gelen kavşakları tuttuk. Köylerden ve civar ilçelerden gelenleri aradık. Bazılarında silâh bulduk. TÖB-DER toplantısı dernek binasındaydı. Kalabalık oraya saldırmak istiyordu. İki, üç bin kişi kadar vardılar. Çoğu dışarıdan gelmişti. Emniyet kuvvetleri TÖB-DER binasını korudular. Karşı gruba müdahale imkânı vermediler. Bu arada atılan taş ve buzlardan üç polis yaralandı. TÖB-DER toplantısı saatinde başladı ve bitti. Olaylardan sonra 13 sanık yakalandı ve bunlardan üçü tutuklandı.»

MUŞ VALİSİ

Muş Valisi Ömer Haliloğlu da olayı şöyle anlatmıştır:

«TÖB-DER cumartesi günü yapacağı toplantıyı perşembe günü vilâyete başvurarak iptâl etmişti. Fakat daha önce köylerde yapılan propaganda etkili oldu. Cumartesi günü köy yolları karla kapalı olduğu halde, 4 bin kişiye yakın bir topluluk il merkezine geldi. Ellerinde sopalar vardı. Rusya'dan gelen komünistleri arıyorlardı! Kendilerine böyle propaganda yapılmıştı. Rusya'dan komünistler gelmişti. Din, Kur-an elden gidiyordu. Camiler kapatılacaktı. Tahrip ettikleri işyerlerinde Rusya'dan gelen komünistleri arıyorlardı. Gerekli bütün tedbirleri aldık. TÖB-DER'in Varto'da da toplantısı olduğu için elimizdeki emniyet kuvvetlerinin bir kısmını oraya yollamıştık. Saat 12'de olaylar bitti. 22 kişi gözaltına alındı ve adliyeye verildi.»

AMASYA VALİSİ

Amasya Valisi Şevket Gürez, olayı şöyle anlatmıştır :

«TÖB-DER» toplantısı normal başladı. Hiç olay yoktu. Ancak TÖB-DER üyelerinin sinemaya gelişlerini izlemek için halk toplanmıştı, hoparlörle de toplantı dışarıya veriliyordu. Bu sırada İmam Hatip Okulu öğrencileri bağırmaya başladılar. Öğrenciler, idarecilerin ikazına rağmen yürüyüşe geçtiler, taş atmaya başladılar. Özel idarenin ve TÖB-DER'in camları kırıldı.

TOKAT VALİSİ

Tokat Valisi Zeki Gümüşdiş de olayla ilgili olarak görüşlerini şöyle açıklamıştır :

«TÖB-DER toplantısı yapılacağı için bütün ihtimalleri gözönünde tutarak emniyet kuvvetleri normal şartlar alında başlayan top lantıyla ilgili gerekli tedbirleri aldı. Saat 11'-de başlayan toplantı 12.30'a kadar normal devam etti. Ancak 12.30'dan sonra sinemanın önünde toplananlar tezahürata başladılar. 10 binin üzerinde bir topluluk görünce, Amasya ve Sivas'tan askeri birlikler istettim. Bu arada kalabalıktan «Müslüman Türkiye», «Milliyetçi Türkiye», «Büyük Türkiye» şeklinde tezahürat başlamıştı. Halkı, emniyet kuvvetleri sinemadan uzakta tutmak için bir hayli çaba göster-

di. Ancak sinemanın karşısındaki bir binadan atılan taşla sinemanın camları kırıldı. Bu olayların başlamasına neden oldu. Taşlar fazlalaştı. Bu arada, Emniyet Müdürü yüzünden hafifçe yaralandı. Bazı polisler de taşlara hedef oldu. Ayrıca, sinema sahibinin arabası da yakıldı. İçerden çıkan bir öğretmene de taş atıldı. Öğretmen yüzünden yaralandı, hastaneye kaldırıldı. Amasya'dan istenen birlikler 2-3 saat sonra gelebildiler. Bu arada tahribat oldu, dükkânların, yazıhanelerin camları kırıldı. Hiç bir şekilde cana kıyma olmadı. Askerî birlikler, onbinin üzerindeki kalabalığı 3 saat sonra geri çekebildiler.

AFYON VALİSİ

Afyon Vali Muavini İlhan Sözgen de şunları söylemiştir :

«Afyon'da olay yoktur. TÖB-DER toplantısı devam ederken, sinemanın çok uzaklarında öğretmenler aleyhine bildiri dağıtmak isteyenler vardı. Emniyet kuvvetleri derhal tedbir alarak bildiri dağıtanları dağıttı, herhangi bir olay yoktur. Valilik ve emniyet gerekli tedbiri herhangi bir olaya karşı almıştır.»

MARAŞ VALİSİ

Maraş Valisi Nahid Cömertoğlu da olayı şöyle anlatmıştır :

«Cumartesi günü TÖB-DER'in Atlas Sinemasında toplantısı vardı. Olaylar çıkacağını tahmin ederek, jandarma ve polisle emniyet tertibatı aldırdık. Sinemanın önünde karşı gruptan olanlar toplanmıştı. Toplantı tam saatinde başladı. Aleyhte gösteriler yapıyor, (Kahrolsun komünistler) diye bağırıyorlardı. Bu arada kendilerine engel olan polis aleyhinde de tezahürat yapıyorlardı. Toplantı saatinde başladığı gibi saatinde de bitti. Kalabalık dağıldıktan sonra Atlas Sineması'nın bir camı ile CHP il binasının yere kadar inen iki camının kırıldığı tesbit edildi. Fakat kim kırmıştı, nasıl kırmıştı, belli değildi. Başka bir olay olmadı. Kalabalığı tahrik ettikleri iddiasıyle dört kişi yakalanıp, adliyeye verildi. Bunlar İmam - Hatip Lisesi öğretmeni Halil Kayabaşı, züccaciyeci Mahmut Gemci, Öğretmen Okulu öğrencisi Necati Ak ve lise öğrencisi Cemil Tozkoparan'dır.»

MALATYA VALİSİ KONUŞMADI

Bilgisine başvurmak için dün geç saatlere kadar telefonla aradığımız Malatya Valisi Sadullah Verel ise, konuşmamıştır. Verel'in yakınları, «Valinin çok meşgul olduğunu» belirterek, «Gazetecilerle konuşamıyacağını» söylediğini bildirmişlerdir.

Kabaklı'yı Mahkemeye Verdik

TÖB—DER, TERCÜMAN GAZETESİ YAZARI AHMET KABAKLI HAKKINDA DAVA AÇTI.

Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÖB—DER) ce düzenlenen kapalı salon toplantılarının kendilerine komando denilen saldırgan çeteler tarafından basıldığı, adam öldürüldüğü, yüzlerce kişinin yaralandığı, parti binalarının Avukat bürolarının, Doktor muayenehanelerinin, işyerlerinin, sinema binalarını ve dükkânların tahrip edildiği bilinmektedir.

Sağcı basın; saldırganlar apaçık ortada iken, yapılan toplantılar Sıkıyönetim Komutanlıklarından izin alınarak, Valiliklere, Kaymakamlıklara başvurularak ve tedbir alınması istenilerek tamamen yasal yollarla yapıldığı halde kamuoyu ile alay edercesine gerçekleri tersine çevirerek TÖB—DER'e, yöneticilerine ve öğretmenlere saldırmaktadırlar.

Egemen sınıflara hizmet görev sayan bu kalemler Derneğimize ve öğretmenlerimize iftiralar yağdırtmakta hakaret dolu yazılar yayınlamaktan çekinmemektedirler.

Bu kalem sahipleri toplantılardan önce ve sonra komando bozuntularını ve halkı suç işlmeye tahrik ve teşvik etmişler ve saldırıların yapılmasına ortam hazırlamışlardır.

TÖB—DER, bütün bu yayınlara karşı yasa yollarına başvuracak ve suçluların yargı organlarında hesap vermeleri titizlikle sağlanacaktır.

TÖB—DER hukuk bürosu bu yöndeki çalışmalarını yapmakta ve sürdürmektedir. Suç işleyenler hakkında davalar hazırlanmaktadır.

Tercüman Gazetesi sorumlu yönetmeni ile bu gazetenin yazarı Ahmet Kabaklı hakkında maddeli hakaret suçundan ötürü TÖB—DER Avukatları Halit Çelenk ve İlhan Dişçi tarafından Ankara mahkemlerine başvurulmuş, dava açılmış ve manevî tazminat isteminde bulunulmuştur. Bu konuda yasal haklar son damlasına kadar kullanılacak ve suç işliyenler yargı organları önünde hesap vereceklerdir.

AFYON RAPORU

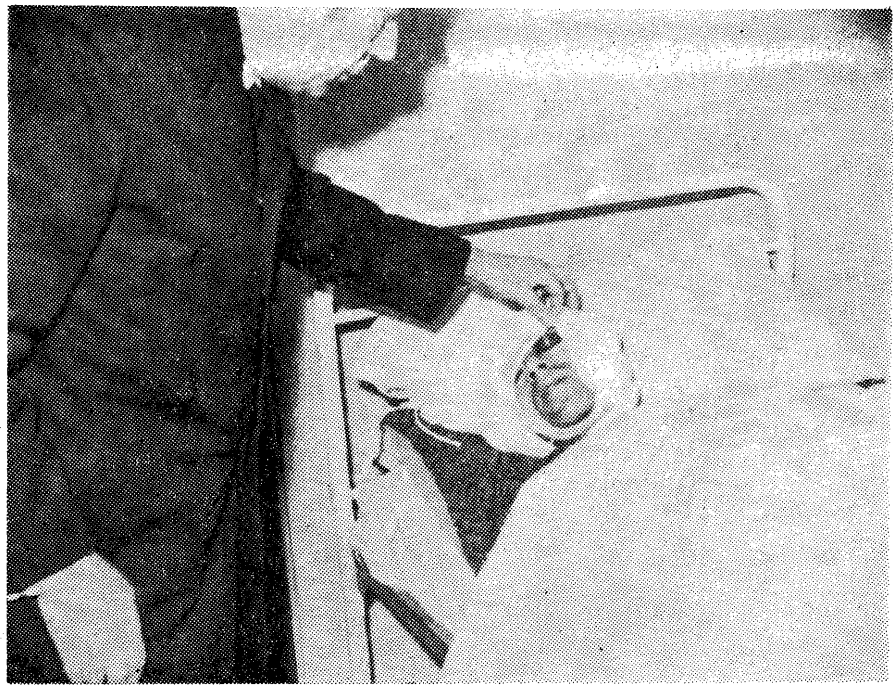

14 Şubat günü Afyon'un çeşitli bölgelerine dağılan Ülkü Ocakları üyeleri bilinçsiz kişileri öğretmenler aleyhine kışkırtmaya kalktılar. Bunun için özellikle kasapları seçen faşistlerin konuşmaları işçiler ve devrimci köylüler tarafından bize iletildi. Söyledikleri aynen şöyleydi: YARIN BURADA KOMÜNİSTLER TOPLANTI YAPACAKLAR. GÜN ONLARI ÖLDÜRMEK GÜNÜDÜR. YARIN HERKES SİLAHINI, SOPASINI, BIÇAĞINI, SATIRINI, SUSTALISINI VE TABANCASINI ALIP GELSİN. Bütün bunları emniyete duyurduk. Kimse ilgilenmedi.

15 Şubat gününe kadar hareketsiz olan Ülkü Ocakları Derneği birden hareketlendi. Başka yerlerden gelenler çoğaldı. Dışarıdan gelenlerin çoğunluğunun Bolvadin'de avukatlık yapan Tekin adlı kişi tarafından getirildikleri öğrenildi.

Olaylar toplantı saatından önce bildiri dağıtmamız üzerine başladı. Bildiri dağıtan arkadaşlarımız saldırıya uğradı. Ülkü Ocağı üyeleri «Allahını seven vursun» diyerek halkı tahrik ettiler. Arkadaşlarımız yaralandılar. Bir kısmı TÖB-DER'e bir kısmı da işçi sendikalarına sığınarak canlarını güçlükle kurtardılar. Bu arada Vali'ye durumu bildirdik. Vali: «Hayvan herifler, ben ne yapayım, durumu emniyete bildirin» diyerek hakaret etti. Bununla ilgili şahitlerimiz vardır. İspata hazırız.

Halk düşmanlarının çabaları eylemimizi engelleyemedi. Toplantımızı yaptık ve bitirdik. Daha sonra faşistler yürüyüşe geçtiler. Bu izinsiz yürüyüşü emniyet kuvvetleri, motorize polisler ve telsizlerle «güvenlik içinde» geçmesini sağladılar.

Daha sonra yaralı olarak emniyete götürülen arkadaşlarımız yakalanan iki saldırganın üzerinde muşta ve bıçak çıkmasına rağmen kimliklerinin saptanıp serbest bırakıldıklarına şahit oldular.

Bütün bunlar bizleri yıldırmak için tezgâhlanmaktadır. Yılmayacağız. Ekonomik ve demokratik taleplerimiz yerine getirilinceye kadar mücadeleye devam.

İsmail AKIN
Bölge Temsilcisi ve
Merkez Yönetim Kurulu Üyesi

TÖB-DER ŞUBE BAŞKANLIĞINA

AFYON

15.Şubat.1975 Cumartesi günü TÖB-DER'in 67 ilde düzenlenen kapalı salon toplantısında karara uyarak Afyon'a geldim. Aynı gün saat 11 dolaylarında TÖB-DER Genel Merkezi bildirilerini arkadaşlarımla dağıtıyordum. Hiç bir yasa dışı eylem olmadığı halde Kadınana İlkokulu mevkiinde cebimdeki bildiriler arkadan çekildi. Ne olduğunu anlamak için döndüğümde tokat ve yumruklarla karşılaştım. Bir anda etrafım sarıldı. Bu durumda TÖB-DER merkezine doğru koşmaya başladım. Peşime düşerek vurun komüniste Allahını seven vursun diyorlardı.

Saldırganların komando olduğunu ve yaralanan arkadaşlarım Bilal Azaklı, Hanefi Urfalı ve Ceylan Sarı'ya saldıranlarla aynı gruptan kişiler olduğunu öğrendim.

TÖB-DER salonuna geldikten sonra diğer yaralı arkadaşlarla polis tarafından hastaneye götürüldüm. Hastanede 3 günlük rapor verildi. Karakolda ifadelerimiz alındı. Bu arada getirilen iki faşistin üzerinde sopa muşta gibi suç aletleri çıktı. Adresleri alınarak serbest bırakıldılar. Daha sonrada diğer yaralı arkadaşlarımla birlikte bizde serbest bırakıldık.

Mehmet DEMİRCAN
Küçükkalecik Öğretmeni

TOKAT'TA KATLİAM DENEMESİ

Toplantı saat : 11'de Bölge Temsilcisi İbrahim Çerçi'nin açış konuşmasıyla başlamış, «Mustafa Kemal, Kurtuluş Savaşı ve Devrim Şehitleri için» saygı duruşunda bulunulmuş, İstiklâl Marşı söylenmiştir. Program sırasına göre Genel Merkez bildirisinin okunmasına geçilmiştir. Tokat TÖB-DER Başkanı H. Basri Bişkin'in «Niçin Toplanıyoruz» adlı bildirisinden sonra Balkonda ve salonda bulunan ve daha sonra saldırganlar arasında yerlerini alan yüz kişiye yakın bir grup toplantıyı terketmiştir. Toplantı halka açık olduğu için, şüphelenildiği halde olayı başlatmamak için bu kişilerin girişine göz yumulmuştu. Toplantı normal gidişini sürdürmüş, ancak bu arada sinema önünde kalabalık büyümeye başlamıştır.

Gazeteci Süleyman Bumin'in dışarıya çıkan topluluğa önderlik ettiği görülmüştür, bu arada «Komünizm nasıl protesto edilir, görecekler» dediği de duyulmuştur. Bundan sonra sinema önündeki olaylar şube başkanı H. Basri Bişkin ve diğer arkadaşlarımız tarafından izlenmiştir. Sermet Koç (AP İl Başkanı) sinemaya saldırı başlamadan önce yanında bulunan kimliğini tespit edemediğimiz bir kişinin kulağına bir şeyler söyleyerek girmiştir. Sinemanın koridorlarında dolaştıktan sonra çıkmıştır. Kısa bir süre sonra sinemaya saldırılar başlamıştır.

Saldırının başlaması ve bu arada olan olaylar: Saldırı saat: 12'ye doğru başladı. Ellerinde taşlarla küçücük çocuklar polislerin arasından geçip binayı taşa tutmaya başladılar. Bu arada toplantı sürdürülmüş saat: 13.15'te biten toplantıdan sonra aralarla dışarı çıkanlar olmuş, salonda bin beş yüz kişilik topluluk kalmıştır. Son konuşmacı, İbrahim Çerçi bildirisini sunarken salonun yan kapıları taşlanmaya başlamıştı. Konuşmaların bitiminden otuz kırk dakika önce Emniyet Müdürü gelmiş, üçer-beşer kişilik gruplar halinde salonu terketmemizi istemiş, ka nunsuz gösteri ve saldırılar duruncaya kadar salondan çıkmayacağımız kendilerine iletilmiştir. Bu arada saat: 13'ten saat: 14'e kadar Tokat Valiliğine iki defa telefon edilmiş, «Sebati» adlı bir görevli valinin olay yerinde olduğunu bildirmiştir. Bu arada yıldırım telefonla Başbakan aranmış, Başbakanlıkta Galip adlı (Soyadını hatırlayamadık) bir görevli Başbakanın mecliste olduğunu belirtmiştir. Saat: 13.55 te ise telefonun kesilmiş olduğunu anladık. Şehir cereyanı saat: 14'te kesildiği halde telefon beş on dakika önce çalışmıyordu. Gece saat: 10.30'da binadan ayrılıncaya kadar telefonumuz çalışmadı. Haberleşmemizi önlemek amacıyla yetkililerce telefonun kestirildiği kanısındayız.

Saat: 14'ten sonra sinemanın yan kapıları kırılmış, dışardan getirilen yazlık sinema sandalyeleri kırılan kapılar önüne yığılmış, benzin dökülerek ateşe verilmiştir. Bu arada bina tam bir taş yağmuru altında idi. Pencerelerde en küçük cam parçası bile kalmadı. Pencerelerden benzinlenmiş paçavralar atılmıştır. Pencerelerden birinden de soba borusuyla içeriye duman verilmiştir. Olanlardan saldırganların, içerde bulunanları dışarı çıkmak zorunda bırakmak istedikleri anlaşılmaktadır. Üst kattaki sinema müdüriyet odası da yağlı bezlerle tutuşturulmuş, ancak yangın büyümeden ölenmiştir.

Sinemada bulunanlar, yangının başlaması üzerine içerde bulunan emniyet görevlilerini göreve davet etmişlerdir. Üst kat ön cephede bekleyen polisler de itfaiye çağırmaya zorlanmışlardır. Polislerden yalnız ikisi içerde kalmış diğerleri çıkmışlardır. Bu arada iki itfaiye görevlisi ön cepheden içeri girmiş: «Biz buraya içerde esir bulunan milliyetçileri kurtarmak için gönderildik» demişlerdir. Bu arada yangın kapılarda sürüyordu. Yukarda sözlere sinirlenen arkadaşlarımız itfaiyecileri kovmuşlardır.

Binanın yangına verilmesinden bir saat kadar önce de sinema sahibinin arabası önce çukurdaki arsaya yuvarlanmış, sonra da benzin dökülerek yakılmıştır. Arbanın yakıldığı yere gelen itfaiye yaklaştırılmamış, ufak bir direniş bekleyen itfaiyeciler de uzaklaşmışlar, bu arada saldırganlarca alkışlanmışlardır. İtfaiyeciler de alkışlara karşılık olarak memnuniyetlerini belirterek el sallamışlardır. (Belediye Başkanı MSP'li Mesrur Gürgenç'tir. Olayları dışardan evinin balkonundan izleyen Faruk Erdost'tur)

Sinema çevresindeki kalabalık beş altı bin civarındaydı. Bağırılan sloganlar, şunlardır: Başbuğ Türkeş, Kahrolsun Ecevit, Katil Ecevit, Müslüman Türkiye Milliyetçi Türkiye, Komünistler Moskovaya, Bulvar Yakılsın» dır.

Bu arada sinema içinde dışardan atılan taşlarla burnu parçalanan ESE öğrencisi Hamza Dalgın yaralanmış, üç buçuk saat kan kaybetmiştir. Emniyet görevlilerine durum bildirilmiş, yapacak birşeyleri olmadığını belirtmişlerdir. Sonradan askeri sıhhiye tarafından sargı yapılmıştır. Olaylar boyunca emniyet görevlilerinden içerde kalanlara «Görmüyor musunuz? Neden müdahale etmiyorsunuz?» dediğimizde «Ne yapalım kardeşim, devlet var, vali var, biz denileni yaparız. Cop vurma yetkimiz bile yok» diye karşılık vermişlerdir.

Yangın sırasında, kapının önünde bulunan biri resmi diğeri sivil iki emniyet görevlisi binayı ateşe verenleri korkutmak amacıyla ateş etmişlerdir. Ateşli paçavralarla saldıranlar içerden açılan bu ateş karşısında çekilmek zorunda kalmışlardır. Tokat'ta can ve mal düşmanlarına karşı ateş açan yalnız bu iki görevlidir. Onlar da sinema içinde olayı bizzat yaşamışlardı. Belki, bu yüzden kendilerine zarar gelebilir. Adlarını bu nedenle saklı tutuyoruz. Yangın çıkarmak isteyenlerin uzaklaşması üzerine yanan sandalyeler dışarı atılmıştır. Ancak saldırılar durmamıştır. Ateş eden görevli taşla yaralanmıştır.

Dışardan zaman zaman silah seslerinin de duyulduğu saldırılar sonucu sinemanın içi taş ve tuğla yığını haline gelmiştir. Saldırılar saat: 17'den sonra kesilmiştir. Sinema içinde koltuk altlarına yerleştirilmiş kendir yumakları bulunmuştur.

Saldırılar sonunda binada sağlam tek cam, tek kapı, tek çerçeve kalmamıştır. Saat: 13'ten gece saat: 20.30'a kadar hiç bir resmi yetkili sinemaya uğramamıştır. Telefon bağlantımız da kesildiği için dışarda ne olup bittiğini, durumumuzun neye varacağını bilemedik. Bin beş yüz kişi toplam on bir saat mahsur kaldık.

Toplatının bitiminde önce dışarı çıkmamız beklendi. Sonra yangın çıkartıldı, içeriye duman verildi. Ya yanacaktık, ya da dışarı çıkınca kanlı plan uygulanacaktı. Ancak soğukkanlılık ve tutarlılık planlarını bozmuş, nitekim sinemanın önündeki topluluk, sonuçtan memnun olmamış, «Bu defa olmadı, ama hepinizi öldüreceğiz» diye bağırmışlardır. Olay sırasında çocuklara parayla taş taşıttırılmıştır.

Sinema içindeki arkadaşlarımız, on bir saat, tam bir disiplin içinde, yöneticilerin ve görevlilerin sözlerine uyarak, saldırganların umutlarını suya düşürmüşlerdir. Dışarı çıkılsa korkunç sonuçlar doğacak, dışarda başlayacak kavga ve kargaşa ile yağma ve çapul olayları da, önceden yayılan söylentiye uygun olarak öğretmenlere yüklenecekti. Toplantıyı izlemek üzere aramızda bulunan işçiler, köylüler, gençler, esnaflar da öğretmenlerle tam bir kaynaşma içinde olmuşlar, onlar da tam bir disiplin içinde olmuşlardır.

Dışardaki saldırgan gruptan şu sözler de duyuluyordu: «Komünistler içerde Kur'an-ı yaktılar. İçerde Allaha küfrettiler» gibi.

Saat: 20.30'da Jandarma Alay Komutanı sinemaya gelmiş, getirtilen arabalara binen arkadaşlarımız ilçelerine gönderilmiştir.

SONUÇ: Milliyetçi Cephe'nin kanlı katliam plânı tam uygulanamamış, ancak evlerin, dükkanların, yazıhanelerin tahrip ve yağması ile doyum sağlamıştır. Yasal olmayan en küçük bir davranışımızın bile olmaması Tokat'ta takdirle karşılanmıştır. Halka Faşizmin insanlık dışı vahşet ve terörü bu kadar açık anlatılamazdı. Sağcı partilere bağlı yurttaşlar dahil, tüm Tokat halkı nefret ve lanetini belirtti.

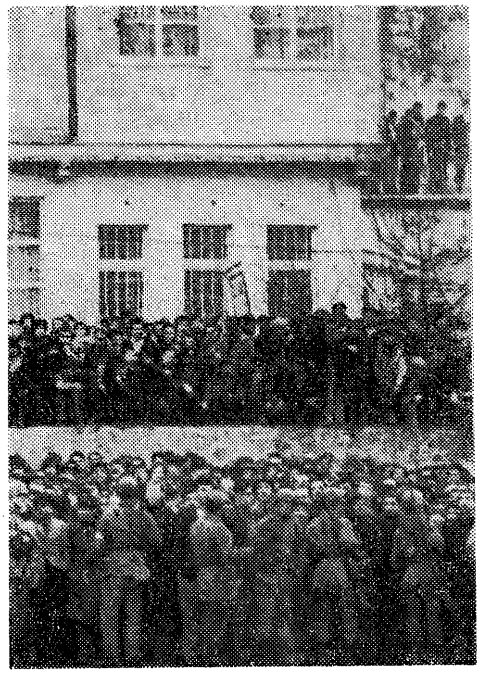

Vali ve güvenlik yetkilileri görevlerini yapmamışlardır. Normal, yasal, izinli bir gösteri yürüyüşü ancak bu kadar rahat yapılabilirdi. Taşkınlık yapan futbol seyircisine bile saldırganlardan daha sert davranılmıştır. Görevlilerin bu tutumları saldırganları şımartmıştır. Başlangıçta dağıtılmayacak bir topluluk değildi. Özellikle, vali olanlardan sorumludur. Salonda bulunan çeşitli kişilerce saptanan 287 kişilik saldırgan, teşvikçi ve tahrikçi listesi vardır. Ancak olaylar üzerine Tokat'ta fazla kalamadığımız için bu listeye eklenecek kişileri saptayamadık. Tokat Halkı bu konuda adlî makamlara yardımcı olacaktır.

Raporu hazırlayanlar: **17.Şubat.1975**

İbrahim ÇERÇİ
TÖB-DER Tokat
Bölge Temsilcisi ve
TÖB-DER Turhal Şubesi Başkanı
Hasan Basri BİŞKİN
TÖB-DER Tokat Şubesi Başkanı

TÖB - DER Genel Başkanlığına
Ankara

TÖB-DER'e ve halkımızın bilinçli kitlesine yapılan saldırıları nefretle karşılarız. Kahrolsun faşist köpekler.

Türkiyeli İşçiler Derneği
Almanya

MUŞ ÖĞRETMENLERİ DİYOR Kİ :

Muş'ta görev yapan öğretmenler olarak, 15 Şubat 1975 günü meydana gelen olayların içyüzünü, olayları yaşamış kişiler olarak ilgililere, basına ve kamuoyuna duyurmayı bir görev sayıyoruz.

TOB-DER Yönetim Kurulunun almış olduğu karar üzerine, TÖB-DER Muş Şubesi ile Valilikten gerekli izini alarak «Faşizan baskıları ve pahalılığı protesto etmek» amacıyla, 15 Şubat günü kapalı bir salon toplantısı yapmaya karar verdi.

SALDIRI HAZIRLIKLARI KARŞISINDA TOPLANTIDAN VAZGEÇİLDİ

Halk düşmanı gerici ve faşist çevreler, şeyhler, ağalar ve onların siyasi temsilcileri, TÖB-DER Muş Şubesi tarafından düzenlenen yasal toplantıyı basmak için belli merkezlerden alınan talimat üzerine harekete geçti. Köylere ve civar il ve ilçelere haberler gönderilerek «Komünistler camileri havaya uçuracak,» «Din elden gidiyor» diye propagandalar yapıldı. Bir takım tertip ve kışkırtmalarla yolları karla kapalı köylerden adamlar getirildi, bunlar günlerce önceden otellere yerleştirildi, kendilerine nerelere ve kimler nasıl saldıracakları konusunda talimat verildi. Bunun üzerine TÖB-DER Muş Şubesi, 15 Şubat günü yapılacak toplantıdan vazgeçti ve durumu 12 Şubat günü Valiliğe bildirdi.

ÖNCEDEN HAZIRLANANLAR MALA VE CANA SALDIRDILAR

Türkiye'nin başka yerlerinde de olduğu gibi, Muşta da olay çıkartmak için günlerden beri hazırlık ve tertipler içinde bulunan halk düşmanı, demokrasi düşmanı, öğretmen ve aydınlık düşmanı gerici ve faşist çevreler ve onların eli kanlı gözü dönmüş kiralık adamları, kandırıp kışkırttıkları yoksul ve cahil kişileri mala ve cana karşı saldırtmışlardır.

— 15 Şubat 1975 günü faşist saldırganlar yönetimindeki kalabalık, ilk olarak Muş Lisesine ve öğrenci pansiyonuna saldırmışlar, Lise binasının camlarını, pansiyonun pencere ve kapılarını ellerindeki sopa ve baltalarla kırmışlar, içeriye girerek tabanca ile sağa sola ateş etmişler, pansiyondaki görevli öğretmen arkadaşlarımızdan Ferhat Demircan, Ömer Akşahan, Osman Karakoç ve Selami Levent'i ağır şekilde yaralayıp komaya sokmuşlardır. Bu arkadaşlarımızı öldü diye bırakan saldırganlar, daha sonra lise ve pansiyonda ellerine geçirdikleri herşeyi kırıp parçalamışlar, arkadaşlarımızın kitaplarını, özel eşyalarını yağmalamışlardır. O gün lise ve pansiyon binası üç kere saldırıya uğramıştır.

— 15 Şubat 1975 günü, Muş merkezinde bulunan Kız İlköğretmen Okulu da saldırıya uğramıştır.

— Aynı gün saldırganlardan bir grup TÖB - DER Muş Şubesini de basmış, şubedeki bütün eşya tahrip edilmiş ve yağmalanmıştır.

— Olaylar sırasında şehirdeki bazı işyerleri, yazıhaneler, konutlar ve kuruluşlar da saldırıya uğramış ve tahrip edilmiştir. Örneğin Ayka ve Özlem Kitabevleri, Zengök Oteli, Sigorta doktorunun yazıhanesi, avukat Şerafettin Kaya ile avukat Cengiz Çetin'in yazıhaneleri, radyocu Osman Nuri Toker'in işyeri, CHP İl Merkez binası günvenlik kuvvetlerinin gözleri önünde saldırıya uğramış ve tahrip edilmiştir.

— Şehirde tam bir terör havası estiren sağcı zorbaların yönetimindeki elleri sopalı, bıçaklı, silahlı kalabalık, olaylar sırasında ele geçirdikleri bir çok öğretmeni, yurttaşı da dövmüş ve yaralamıştır

GEREKLİ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ ALINMAMIŞTIR

Olayların çıkacağını çok daha önceden görüp toplantıdan vazgeçtiğimizi valiliğe bildirmemize rağmen, Valilikçe gerekli güvenlik önlemleri alınmamıştır. İlgililerce kapalı olan köy yolları açılarak köylülerin şehire inmesi sağlanmıştır. Olaylar akşamın geç saatlerine kadar sürdüğü halde, asker birlikler olay yerine çok geç sevkedilmiştir. İşyeri ve yazıhaneler basılıp talan edildikten sonra polisler olay yerine gelip bu yerlerde nöbet tutmaya başlamıştır. Saldırganlar, 15 Şubat 1975 günü saat 18.00 e kadar Muş sokaklarında elleri sopalı ve silahlı olduğu halde, öğretmen ve ilerici avını sürdürmüşlerdir. Öğretmen ve ileri kişileri saldırganlara karşı koruyan halk olmuştur.

MUŞ'TA CAN GÜVENLİĞİ KALMAMIŞTIR

Aradan bu kadar gün geçtiği halde Muş'ta halen mal ve can güvenliği yoktur. Resmi görevliler olayların yatıştığını ileri sürmelerine rağmen Muş'ta durum son derece gergindir. Halkın ve özellikle de ilerici kişilerin ve öğretmenlerin huzur ve güvenliği yoktur. Okullar kapatılmış ve öğretmenlerin büyük kısmı Muş'tan ayrılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı da can güvenliği kalmadığı için öğretmenlere onar gün izin vermiştir.

Muş Lisesi, Kız İlköğretmen Okulu ve Sanat Meslek Okullarında görev yapan öğretmenler olarak, Muş'ta meydana gelmiş ve her an gelebilecek olaylardan dolayı, can ve mal güvenliğimizin kalmadığını ve artık Muş'ta görev yapamaz hale geldiğimizi başta Cumhurbaşkanına, Başbakana ve İçişleri ve Milli Eğitim Bakanlarına olmak üzere basına ve kamuoyuna duyuruyor, huzur ve güven içinde görev yapabileceğimiz başka illere atanmalarımızın yapılmasını istiyoruz.

«Kavgayı, halkı yanıltıcı mekanlarda ve şartlarda yapmak yerine, halkın içinde, onun daha iyi göreceği yerde yürütmeliyiz. Bir Taksim hadisesi, halkın, kızılların niyeti ve eylemi hakkında tam ve kesin bir fikir sahibi olmasına neden oldu.

İstanbul'da bir Taksim olayı ile tarihi bir Pazar gününün hatırası, üç solcu eşkiyanın Taksim civarından bile korkarak geçmesini sağladı.

(Not: 12 Mart'tan çok önce gazetelere «Kanlı Pazar» diye geçen o Taksim olayında kanuni bir yürüyüşe saldıran sağcılar iki kişiyi öldürmüşlerdi.)

Konya şimdi huzur içinde, çünkü bir imtihanı verdi. İtlere meydanlarını kapattı.

(Not: Konya'nın verdiği «imtihan», sağcıların Konya'daki öğretmenlerle birlikte, kitapçılara, lokantalara ve hattâ Orduevine saldırması, pek çok yazıhane ve dükkânı yerle bir etmesi olayıdır.)

Şimdi aynı şey Elâzığ'da oldu. Yarın Eskişehir'de, öbürgün İzmir'de olacaktır.

... Bunlara açıkça cephe alınmadıkça kendi usullerince saldırmadıkça bu ülke bu mikroplardan asla temizlenemez...»

Bu satırlar, «Ortadoğu» adlı Hitlerci, Amerikancı, Mobilci, 12 Martçı karışığı, pek az tirajlı olmasına rağmen parayı bol bulduğu anlaşılan bir gazetenin her günkü yayınından rastgele alınmıştır.

Ocak ayı sonunda ve şubat başında bu yayınları, devletin emniyet görevlilerinin de ilgiyle okuduğu muhakkaktır. Bu gazete dışarıda az da satsa, Emniyet Genel Müdürlüğüne, Millî İstihbarat Teşkilâtına, İçişleri Bakanlığına, İstanbul Savcısına, Devlet Güvenlik Mahkemesi savcılarına düzenli olarak gitmektedir.

Buna benzer satırları, 12 Mart döneminde soldaki bir yazar yazsaydı, 141'inci maddeye göre gizli örgüt kurmaktan gözaltına alınır, belki işkenceden de geçirilirdi. Ama gizli örgütü bırakalım. Türk Ceza Kanununun en azından bir 312'nci maddesi vardır:

«Kanunun cürüm saydığı bir fiili açıkça öven veya iyi gördüğünü söyleyen veya halkı kanuna itaatsizliğe veyahut cemiyetin muhtelif sınıflarını umumun emniyeti için tehlikeli bir tarzda kin ve avdete tahrik eyliyen kimse üç aydan bir seneye kadar hapis.. cezasına mahkûm olur.

Yukarıki fıkrada yazılı suçları neşir yolu ile işleyenlere verilecek ceza bir misli arttırılır.»

Aktardığımız satırlar karşısında bu madde ne diyor? Ve hele bu gazeteye benzer bir başka gazetede çıkan şu satırlar:

«Halk solcu TÖB-DER'e hakettiği dersi verdi.»

... Sol fikri ve militanları önceki günkü TÖB-DER kanalıyla giriştikleri eylemlerde yine halkımızdan gereken ilgiyi görmemişler ve hakettikleri damarı yemişlerdir.

(Not: Gazetenin «TÖB-DER kanalıyla girişilen eylem» dediği şey, TÖB-DER'in - siyasi açıdan eleştiri konusu da olsa - tamamen kanunlara göre düzenlenmiş ve kanunlar içinde kalan toplantılardır..)

Halkımızın bu haklı tepkisi karşısında korkuya kapılan solcular... kaçacak yer aramışlardır..

(Not: Gazetenin «Halkımız» dediği kimseleri Tokat, ya da Malatya halkı hiç tanımamakta, bunların dışarıdan geldiği, valilerce de belirtilmektedir.)

Olaylar sırasında Zengök Oteli tahrip edilmiş ve bu otelde kalmakta olan sol militan Ergun Saraç, yakalanmamak için kendisini sekizinci kattan atarak hastanelik olmuştur.»

Şimdi bütün bu cümleler, 312'nci maddenin kapsamı içine girmekte, hatta maddenin tam tarifini teşkil etmemekte midir?

Soruyu şimdi en başta Turhan Feyzioğlu'na sormak gerekir. Kendisi 12 Mart sonrasında uzun Meclis konuşmaları yaparak olayları bazı soldaki yazarların teşvik ettiğini öne sürmüş, bunlara en azından 312'nci maddenin niçin uygulanmadığını sormuştu.

Ben, o zaman Akşam gazetesinde yazıyordum. Feyzioğlu konuşmalarından birinde konuyu, yürütülmekte olan soruşturmaları etkileyecek biçimde ele aldığı için kendisini eleştirmiştim. Bana aynı gazetede şiddetli bir cevap vermiş, yaptığının kanunlara uygun olduğunu öne sürmüş, beni de «komünistleri desteklemekle» suçlamıştı.

Bir - iki gün sonra gözaltına alındım. Tartışma orada kaldı.

12 Mart döneminde 312'nci maddenin en şiddetli takipçisi iken ve «hava yağmurlu» diyen soldaki yazarları bile «ördek demek istiyor, yani suçu teşvik ediyor» diye itham eden Turhan Feyzioğlu, şimdi bu cümleler için ne düşünmektedir?

Genel olarak ne düşündüğünü, önceki gün, partisinin kongrelerine gönderdiği mesajda belli etmiştir, «olayları solcular teşvik etti» demiştir.

Ama «özel olarak» bu aktardığım cümleler hakkında ne düşünmektedir?..

1971 Haziranında Akşam gazetesine gönderdiği cevap gibi, bu sorunun cevabını da Cumhuriyet Gazetesine göndermezse, o teşvik edicilerin baş teşvikçilerinden birinin kendisi olduğunu belgelemiş olacaktır..

Feyzioğluna Bir Soru

Altan ÖYMEN
Cumhuriyet 19 Şubat 1975

KORKUNÇ SORUMSUZLUK

Demirel'in, yurdun birçok illerinde aynı anda düzenlenen saldırıları mazur gösterip, mağdurları suçlayan demeci, kısır politika hesapları ile rakiplerini yıpratmaya kalkışan, o yüzden özgürlükçü demokrasiyi savunacak bir cephe kuracak yerde, zorbacılarla birleşip, onların âleti durumuna düşen AP Genel Başkanı'nın bu hatâsını sürdürdüğünü, böylelikle devlete, rejime ve partisine yönelen tehlikelere yeşil ışık tutmaya devam ettiğini göstermektedir.

AP Genel Başkanı, kendisinden önce yardımcısı Sabit Osman Avcı'nın olaylar hakkında söylediği şu sözlerden esinlenebilseydi, sağduyulu vatandaşların yüreğine biraz olsun su serpebilirdi:

«Kanunî, usulüne uygun toplantılara yapılan saldırıları tasvip etmek mümkün değildir. Karşı görüşte olanlar da kanunî ve usulüne uygun toplantılar yaparak fikirlerini belirtmelidirler.»

Bu sözler, sağduyuya, uygarlığa ve yasalara bağlı bir siyaset adamının son olaylar karşısında gösterebileceği asgârî tepkiyi yansıtmaktadır. Demirel'in, yardımcısı Avcı'dan daha kesin konuşması, yasaları herkesin gözü önünde çiğneyen, devlet kuvvetlerine karşı koyan, insanlara ve binalara saldıran zorbaları şiddetle kınayıp, şu sırada vatandaşlar arasında yaratılan düşmanca çatışmaların ulusumuza ne büyük tehlikeler getireceğini belirtmesi beklenirdi. Nereden gelirse gelsin, şiddet olaylarına tüm partilerin birlikte çıkmasını, bunun için ortak bir tutum takınılmasını önermesi istenirdi. Üstelik böyle bir istek, ardı alınmayan saldırılar karşısında güç durumlarda kalan devlet görevlilerinden, işbaşındaki hükûmete kadar her ilgili tarafından açıklanmıştı. Ne yazık ki, AP Genel Başkanı, tam tersine davranmış, saldırganları mazur gösterip savunmuş, suçu saldırıya uğrayanlara yüklemiş, böylelikle zorbaları yeni saldırılara özendirmiştir. Demirel'in bu tutumu ile ilerde çıkacak zorbalıkları kışkırttığı rahatlıkla iddia edilebilir.

Bu sorumsuzluğun sadece AP Genel Başkanı'na ait olmaması, duyulan kayguları ve tepkileri arttıracaktır. Gerçekleri tersine çevirip, mağdurları suçlama ve saldırganları savunup özendirme, karşımıza çok daha yaygın bir tutum olarak çıkmaktadır. CHP'yi ve sol saydıkları herşeyi yıpratmak üzere her çâreyi meşrû sayanlar, son olayı da bu açıdan korkunç bir insafsızlıkla istismara kalkışmışlardır. Bu niyetle, görüşlerini yasalara uygun toplantılarda açıklamaktan başka birşey yapmayan kimseleri, «devlete karşı ayaklanan solcular» olarak göstermişlerdir. Saldırıların saldırıya uğrayanlar tarafından yapıldığını göz göre göre iddia etmişlerdir. Devlet kuvvetleriyle çatışarak masum vatandaşları taşlayan, kurşunlayan, bununla yetinmeyip, özel işyerlerine, kitabevlerine, binalara, hattâ Tekel fabrikalarına ve mallarına saldıranları «haklı bir tepkinin gerektirdiği görevi yapan» kimseler olarak kutlamışlardır.

Kışkırtıcılığın bu kadar insafsızı, bu kadar sorumsuzu, bu kadar korkuncu olamaz. İçinde bulunduğumuz iç ve dış koşullar, ulusal dayanışmayı her zamandan daha çok gerektirmektedir. Bu durumda o dayanışmayı bozacak düşmanca kışkırtmalar ve zorbalıklar nereden gelirse gelsin karşı koyulmak yerine, saldırıların geldiği tarafa göre vaziyet alıp yangına körükle gitmek ihanetten başka birşey değildir.

Yunanistan, «Güvenlik Konseyi kararlarına uymayan Türkiye'ye karşı tüm dünya uluslarının müeyyide uygulaması» isteği ile Birleşmiş Milletlere giderken, ülkemizi böylesine karıştıracak, ulusumuzu böylesine düşmanca bölecek kışkırtmalara kalkışanlar için söyleneçek başka söz bulamıyoruz.

Abdi İPEKÇİ

TÖB-DER Genel Başkanlığına
Ankara

Antalya kapalı salon toplantımız başarılı ve olaysız geçmiştir. Toplantıya öğretmen ve halk olmak üzere üç bin kişi katılmıştır.

Fevzi CEYLAN
Bölge Temsilcisi

TÖB-DER Genel Başkanlığına
Ankara

TOB-DER'e saldıran faşistler devrimci mücadelemizin direncini artırmaktan başka bir amaca varamıyacaklardır. Devrimci öğretmenlerimizin baskıyla, saldırıyla, sindirilemiyeceği geçmiş deneylerle apaçık saptanmıştır. Bunu unutacak kadar gözü dönmüş faşist saldırganların kudurganlığı devrimci dayanışmamızın kayasına çarpıp yok olmaya mahkumdur. Yiğit öğretmenlerimize sevgi ve saygı.

Dostlar Tiyatrosu

TÖB-DER Genel Başkanlığına
Ankara

Emperyalizmin sonucu olan faşizan baskıların olacağını biliyoruz. Korkmuyoruz. Uğraşınızda başarılar dileriz.

Mustafa KARAKOÇ
TÖB-DER Kırşehir Şubesi

DEMOKRASİ DÜŞMANLARI

Halit ÇELENK

Burjuva demokrasisi kuralları içinde sömürü düzenini sürdüremeyeceğini anlayan burjuvazi için başvurulacak son çare terördür, baskıdır, kaba kuvvettir. Bu, burjuvazinin yaşam yasasıdır. Dünyanın her yerinde bu yasa geçerlidir. Burjuvazinin doğuş nedeni «sömürü» olduğu gibi varlık nedeni de yine sömürüdür. Sömürü sona erince varlığı da sona erecektir. Varlığını sürdürebilmek için, hangi koşullar altında olursa olsun, sömürüyü sürdürmek isteyecektir. Ölmemek, yaşamak için. Demokrasi kurallarının geçerli olduğu bir ortam, sömürüyü sürdürebilmesine olanak sağlıyorsa, bu kurallara saygılı görünecek. Aksi halde demokratik kuralları çiğnenekte, hatta onları tamamen yoketmekte bir an duraksamayacaktır. Burjuvazinin bu kuralları yoketmeye çalıştığı, zora, kaba kuvvete ve teröre başvurduğu yöntemin adı faşizmdir.

UYANIŞ

27 Mayıs hareketinden bu yana, 961 Anayasasının getirdiği hak ve özgürlüklerin de desteği ile halkımız uyanmaya, haklarına sahip çıkmaya başlamıştır. İşçi sınıfının sendikalaşma süreci hızlanmış, bu sınıf toplu sözleşme ve grev haklarını kullanarak sınıfsal bilincini kazanma yolunda önemli aşamalara ulaşmıştır. Yoksul köylüler, kooperatiflerde ve köy birliklerinde örgütlenmenin yararlarını anlama yoluna girmişlerdir. Gençlik, öğretmen ve aydın kesim genel olarak belli bir bilinç düzeyine ulaşmış, yurt sorunları ile yakından ilgilenmeye başlamıştır. Bağımsızlık, demokratik hak ve özgürlükler, emperyalizm, faşizm, sömürü gibi yurt sorunları köy kahvelerinde bile tartışma konusu olmaktadır.

12 Mart uygulamaları, her şeye rağmen sınıfsal bilinçlenme alanında eğitici olmuş, halkımızın önemli bir kesimi bu uygulamaların eğemen sınıfların para babalarına hizmet ettiğini, karşı devrimci bir nitelik taşıdığını anlamış ve öğrenmiştir.

UYANIŞTAN KORKANLAR

Başta işçi sınıfı, yoksul köylüler ve aydın kesim olmak üzere toplumumuzdaki bu uyanış, sömürücü sınıf ve tabakaları tedirgin etmiş, Ekim 1973 seçimleri bu uyanışı somutlaştırmıştır. 1961 Anayasasının getirdiği hak ve özgürlükler ortamında, demokratik rejimde sömürü düzenlerini artık eskisi gibi sürdürebilme umudunu yitiren eğemen güçler, son çare olarak kaba kuvvete ve baskı yöntemlerine baş vurmaktadırlar.

Son zamanlarda üniversitelerin, öğrenci yurtlarının, toplantıların, lokallerin, mitinglerin basılması, işçilerin, öğrencilerin, köylü ve öğretmenlerin öldürülmesi yada yaralanması olayları uygulanan bu yöntemin sonuçlarıdır.

15.2.1975 gününde yurt çapında yapılan TÖB-DER Kapalı Salon toplantılarına yapılan saldırılar da bu kaba kuvvet uygulamalarının yeni bir halkası olmuştur. Toplantıların yapılacağını haber alan saldırgan çevreler önceden toplantı yapılacak illerle civar illerin köylerine komandoları göndererip «Komünistler toplantı yapacak, camilerinizi ve minarelerinizi yıkacaklar, buna mani olun» propagandaları ile bir kısım halkı suç işlemeye tahrik ederek planlar düzenlemişler ve 7 ilde toplantıları basarak adam öldürmüşler ve yüzlerce kişiyi yaralamışlardır.

Saldırganların gerek bu olaylarda ve gerekse dahi önceki baskınlarda kullandıkları «Başbuğ Türkeş, Kahrolsun Komünistler, Müslüman Türkiye» sloganları kendilerinin hangi odaklardan direktif ve güç aldıklarını göstermektedir.

PLAN TERTİPÇİLERİ

Saldırı planlarının hangi fesat yuvalarından ve hangi odaklar tarafından teritplendiği artık gün gibi ortadadır. Mızrak çuvala sığmamış, takke düşmüş, kel görünmüştür. Demokratik rejim, genel bir tertiple, bir planla karşı karşıyadır. Planın temelinde emperyalizmin iş birlikçisi burjuvazi ve feodal mütegallibe ortaklığı yatmaktadır. Bu gayri milli halk ve demokrasi düşmanı odaklar demokratik rejimi ortadan kaldırmak ve sömürü düzenlerini sürdürebilmek için yurt çapında bir kaba kuvvet uygulamasını planlamışlardır. Bu güçler, Anayasaya, temel hak ve özgürlüklere, demokratik rejime ve giderek halka düşmandırlar. Amaçları, toplantısız, mitingsiz, toplu sözleşmesiz, grevsiz, sendikasız bir ortam yaratmak ve milyonlarına milyonlar katmaktır.

HUKUK DEVLETİ NEREDE?

Bu saldırıları, bu çete baskınlarını önlemek kimin görevidir? Yasal haklar kullanılarak, valiliklere, kaymakamlıklara daha önceden başvurularak, tedbir alınması istenerek düzenlenen bu toplantılarda ölümle karşı karşıya kalan öğretmenin köylünün, işçinin haklarını ve hayatlarını kim koruyacaktır? İl merkezlerini dağ başına çevirea, vilâyet binalarına, vali lojmanlarına ve parti merkezlerine saldıran bu kaba kuvvet uygulayıcılarına kim dur diyecektir?

Hukuk devleti nerededir? Devletin bu olayları önleme gücü yok mudur?

YAĞMA SOFRASI

Tevfik FİKRET

Bu sofracık efendiler, halkımızın varı, yoğu, hayatı
kan ağlayan, can çekişen halkımızın
bekler sizi efendiler, önünüzde titrer durur,
ama sakın çekinmeyin, yiyin, yutun, şapur şupur,
yiyin efendiler yiyin, bu iştah veren sofra sizin,
doyuncaya, tıksırıncaya, patlayıncaya kadar yiyin!

Hepsi bu nazlı beylerindir, ne varsa ortalıkta :
soy, sop, onur, düğün, oyun, konak, saray, caka,
hepsi sizin efendiler, konak da, saray da, gelin de, alay da,
hepsi sizin, hepsi sizin, hem hazırlop, kolayca,
yiyin efendiler yiyin, bu iştah veren sofra sizin,
doyuncaya, tıksırıncaya, patlayıncaya kadar yiyin!

Verir bu fukara memleket, nesi var nesi yok, hepsini,
verir malını, canını, umudunu, düşünü,
rahatını, sağlığını, içinin bütün ateşini,
haydi yuvarlayın, düşünmeyin, haram mıdır, helal mı,
yiyin efendiler yiyin, bu iştah veren sofra sizin,
doyuncaya, tıksırıncaya, patlayıncaya kadar yiyin!

Bu harmanın gelir sonu, kapıştırın gider ayak,
yarın sönmüş bakarsınız, bugün çatırdayan ocak,
hazır mideler sağlam, hazır mideler sıcak,
atıştırın, tıkıştırın, kapış kapış, çanak çanak,
yiyin efendiler yiyin, bu haykıran sofra sizin,
doyuncaya, kusuncaya, patlayıncaya kadar yiyin!.

Görevliler ve yetkililer saldırıları önlemezse, daha önceden yeterli tedbirler alınmazsa, tarafsız devlet ilkesi üzerine doğacak kuşkular nasıl giderilecektir?

Hukuk devleti kavramı, devlet iktidarının kötüye kullanılması olasılığına karşı alınmış önlemleri anlatan bir kavram değil midir? Bu önlemler alınmazsa iktidara, «iktidar» gözü ile bakılabilir mi? Böyle bir ortamdan zarar görecek; kişi ve kuruluşlar yanında bizzat Hukuk Devleti değil midir?.

Meclis tutanaklarına geçen «Komandolar devlet içinde devlet haline geldi» sözlerinin bir anlamı yok mudur?

Bütün bu sorular, Anayasadan, demokratik düzenden yana kişi ve kuruluşları ve tüm yurtseverleri bugün derin derin düşündürmektedir. Halkımız yöneticilerden söz değil iş beklemektedir.

SONUÇ

Anayasal düzeni, demokratik rejimi, devletin bizzat kendisini hedef alan bu saldırgan çetelerin kaynaklandıkları odakları naraştırılıp bulunması, bunlar hakkında yasa emirlerinin duraksamasız uygulanması, bu odakların köklerinin kurutulması, iktidarı elinde bulunduranların önde gelen görevleridir. Bizden uyarması.

Kararı Örgütümüz Verir

CEMİL ÇAKIR

İlerici ve devrimci öğretmenlerimiz ve örgütle-i, karanlığın düşmanı aydınlığın ve açıklığın dos-udur. Karanlıkları aydınlatarak, ülkemiz ve halkı-ızın çıkarlarına ters düşen dalavereleri, ince ve insi oyunları sergilemek ilerici ve devrimci öğret-nenlerimizin başta gelen görevidir. Tarihin her dö-eminde çıkarlarını açıklığın ve aydınlığın dı-ında sürdürebileceğini çok iyi bilen egemen güç-erin, ekonomik ve faşizan baskıları, tahakküm ve ulümleri, ilerici ve devrimcilerin üzerinden eksik olmamış, bazan açık bazan çok ince ve sinsi oyun ve tertipler biçiminde günümüze dek sürdürülmüş-ür. 12 Mart 1971 sonrasında ise, zulüm ve işken-eler en son zirvesine ulaşmıştır.

14 Ekim seçimlerinin sonucu; halkımızın ve alktan yana aydınların ve bu arada en çok zulüm ve işkence gören öğretmenlerimizin, 12 Mart uy-ulamalarına karşı bir tepkisidir. Bu seçimlerde si-yasî bir örgütün en çok oy alıp, en çok milletvekili ıkarmasının nedeni de, demokrasinin boyutlarını enişleteceğini, zulüm ve işkencelere son vereceğini alkımıza vaadetmesidir. Ne var ki, 14 Ekim seçim-erinden sonraki iktidarlar da, emeği ile geçinen-erin, dar gelirli memur ve öğretmenlerimizin eko-nomik ve meslek sorunlarına bir çözüm getirmemiş, özellikle ara hükümetleri döneminde de öğretmen-lerimiz üzerinde ekonomik ve faşizan baskılar yo-unlaştırılmış, hayat pahalılığı çekilmez bir hal al-mıştır. Bu nedenle öğretmenlerimizin özlük ve meslek sorunlarını, sendika istemlerini kamuoyuna duyurmak, hayat payalılığını ve faşizan baskıları protesto etmek, örgütümüz TÖB—DER için kaçı-nılmaz bir görev olmuştur.

18—23 Ocak 1975 günleri arasında Ankara'-da olağan toplantısını yapan yönetim kurulumuz, ülkemizin içinde bulunduğu koşullar da dahil, öğ-retmenlerimizin özlük ve meslek sorunlarını, sen-dika istemlerini, hayat pahalılığı ve faşizan baskıları değerlendirmiş «15 Şubat 1975 günü 67 ilimizde kapalı salon toplantıları, 16 Şubat 1975 günü İstan-bul ve İzmir'de sessiz yürüyüş» yapılmasına karar vermiştir. Bu karar, 24 Ocak 1975 günü kamuoyu-na, basına ve şubelerimize açıklanmış, şubelerimize gerekli yasal girişimlerin yapılması talimatı veril-miştir. Ayrıca gerekli güvenlik tedbirlerinin alın-ması için kararımız İçişleri Bakanlığına bildirilmiş-tir.

Çeşitli nedenlerle toplantının yapılması iptal edilen dört ilimiz hariç, 63 ilimizdeki TÖB—DER Şubelerimiz örgüt disiplini ve bütünlüğü içerisin-de, toplantılarını yapmaya başlamıştır. Ne var ki, bu yasal toplantılarımız, yukarıda belirttiğimiz ay-dınlık güçlerin, tertipleri, oyunları ve tahrikleri ne-ticesinde, 6—7 ilimizde engellenmeye çalışılmış, o-laylar çıkartılarak can ve mal kaybına sebep olun-muştur.

Sömürücü egemen çevrelerin çıkarlarını savu-nan bazı kuruluşlarla bazı yayın organları ve ka-lemlerin, 18-23 Ocak 1975 günleri alınan ve 24 Ocak 1975 günü basına ve kamuoyuna açıklanan bu kararımızla, 1 Şubat 1975'te «Bizim Radyo»nun bilmediğimiz bir yayını ile bize talimat verdiğini iddia etmişler, bu radyoyla TÖB — DER'in ara-sında bir bağ kurmaya kalkarak, iftiraların en çir-kinini, en iğrencini yapmışlardır. Yasal toplantıla-rın basılmasının tahrik ve teşvikçilerinin sözcüleri-den bundan başkası beklenemezdi. Ve bu yaptıkları iğrenç ve çirkin iftiralar bizleri pek de rahatsız etmedi... Ancak, demokrasi ve özgürlük yanlısı ol-duğunu iddia eden bazı kuruluşların temsilcileri ve liderleriyle, bazı kalemlerin yönetimimiz ve toplan-tılarımız hakkındaki değerlendirmelerine değinmek isteriz. Bu demokrasi ve özgürlük yanlılarına göre;

«TÖB—DER Oyuna Gelmiştir. TÖB—DER zamanı iyi seçememiştir. TÖB—DER arı kovanına çomak sokmuştur. İnsiyatifimiz dışındaki eylemler için bizden kimse yardım istemesin. TÖB—DER yöneticileri miyop. Eylem yaptınız da ne oldu» gibi sözler sarfetmekte, yakıştırmalarda bulunmaktadır-lar. Önce şunu belirtelim: Adana'da bir siyasî kuruluşun mitinginde bir işçi yurttaşımız öldürüldü. Bu ölüm olayının sorumlusu yasal toplantısını ya-pan siyasî kuruluş muydu? Yoksa yasal toplantıyı basan saldırganlar mıydı? Acaba, bu siyasî kuruluş, Adana'dan sonra hiçbir yerde yasal toplantı ve mitingi yapmadı mı?

Hatta, daha ileri giden pek sayın parlamenter-ler bile vardır. Bir parlamenter zat, «bu kararları alırken niçin bize danışmadınız? CIA ve Aramco da böyle olaylar istiyor. Bu kararınızın alınmasın-da ve oluşmasında hangi üyeleriniz etkin oldu?» gibi sorular sormak cüretini bile göstermiştir. Biz bu ortamda bunların yorumuna girmeyeceğiz. Yal-nız, TÖB—DER'in ne olduğunu bir daha belirterek bu konuyu şimdilik kapatacağız.

TÖB—DER devrimci, demokratik, merkeziyet-

A. A'NIN YENİ İŞLERİ

Oktay AKBAL

AA... Şaşkınlık belirtisi olarak kullanmıyorum bu «aa» ları, Türkiye Cumhuriyetinin yarı resmi Anadolu Ajansı'nın baş harfleridir. Gazetelerde görürsünüz «Ankara - AA» diye yazılar. Hepsi bu ajans tarafından verilir, duyurulur. Halkımız AA imzalı haberlere inanır, güvenir, önem verir. Öyle ya koskoca devletin yarı resmî ajansı bu! Atatürk tarafından kurulmuş, yarım yüzyılı geride bırakmış bir haber örgütü...

Şimdi bu Anadolu Ajansı bir haber veriyor. Ertesi gün bütün sağcı basın mal bulmuş gibi dört elle sarılıyor buna, başlıklara çıkarıyor, yazılar yazıyor, gözdağları veriyor, kıyameti koparıyor. AA'nın verdiği her haber doğrudur sanılarak koskoca bir yapı yükseltiliyor nerden, nasıl çıkartıldığı anlaşılmadan.

AA'nın bu haberine göre «Türkiye, Komünist Partisi» adına bir «Gizli Radyo» 1 Şubatta şöyle bir yayın yapmış: «15 Şubatta yurt ölçüsünde faşist saldırıları kınayan büyük gösteriler yapılacaktır. Bu hareketlerle daha evvelce elde ettiğimiz bilgi ve tecrübelerden istifade etmemiz şarttır. Komünist Partisi örgütlerine, komünistlere gösterileri, hazırlanmasında da büyük sorumluluklar ve ödevler düşüyor.» Buna benzer bir takım açık buyruklar! AA'nın haberine göre Türkiye Komünist Partisi'dir perde arkasında bulunan, radyolarla işi yöneten!...

Şimdi insanın aklına gelen bir soru var; madem ki AA'nın radyo dinleme servisi bu sözleri 1 Şubat akşamı dinlemiş, niye açıklamak için 18 Şubatı beklemiş? Böyle haberler günü gününe yayınlanır, değerlendirilir.

Anadolu Ajansı, 1 Şubattaki radyo yayınını 2 Şubat bültenlerinde açıklasaydı daha iyi yapmaz mıydı? Yan tutmayan yayıncılık bunu gerektirirdi. Ama sen 1 Şubatta bu haberi al, bekle, olaylar olsun, ondan sonra «Ben zaten bunu günlerce önceden biliyordum, «Gizli Radyo söylemişti» diye bültenlerine yerleştir! Bu epey garip bir iştir!

Hem nasıl doğrulayacak aa böyle bir yayının gerçekten yapıldığını? Banda mı almış bu sözleri? Diyelim ki buna benzer birtakım yayınlar yapıldı, bunun bir anlamı, bir değeri olur mu? Örneğin, böyle bir «Gizli Radyo» «aa'nın başındakiler gizli birer komünisttir» diye yayın yapsa, hemen inanacak mıyız? Ne olduğu bilinmeyen radyo yayınlarına güvenerek özel işlerimizi altüst mü edeceğiz? Biz, kim kimdir, nedir, necidir bilmiyor muyuz sanki? TÖB-DER üyeleri kimlerdir, ne isterler, neyin ardındadırlar. Türk kamuoyu bunu, uyduruk bir «Gizli Radyo»dan, o gizli yayınlara dayanarak ortalığı karıştırmaya girişen bir aa'dan çok daha iyi bilir elbet...

Ne demek istiyorlar bu uydurma mı, yakıştırma mı, ne olduğu bilinmeyen, kaynağı kanıtlanmayan bir haberi onsekiz gün gecikmeyle ortaya çıkarmakla? TÖB-DER Komünist Partisinin buyruğundadır, gizli radyolardan aldığı talimata göre davranır, bunu mu? Kapatın TÖB-DER'i, TÖB-DER'in destekleyenleri, tutanları da atın içeri demeye mi getiriyor aa ? Daha doğrusu a a'nın başındaki genel müdür:

a a'nın Genel Müdürü bu gazetenin yazarları arasındadır! İlhan Selçuk'la karşılıklı yazışmalarını hatırlarsınız. Belki, şimdi tutup bana da yanıt vermeye kalkışacak! Lâf kalabalığına, kaçmadan şunları açıklarsa sevinirim: Niye 1 Şubat'ta aldığı haberi 18 Şubat'ta yayınlamıştır? «Gizli Radyo»dan bu çeşit sözler söylendiğini nasıl kanıtlayacaktır? Önce bu konular aydınlığa çıksın. Gerisini sonra konuşuruz.

Cumhuriyet 21 Şubat 1975

çi bir meslek örgütüdür.

TÖB—DER kurulmuş ve kurulacak siyasî örgütlerin ne karşısında ne de yanındadır.

TÖB—DER hiçbir siyasî kuruluşun yan ögrütü değildir.

TÖB—DER tüm siyasî kuruluşlara karşı bağımsızlığını, bütünlüğünü ve birliğini titizlikle korur.

TÖB—DER alacağı kararlarda, yapacağı e lemlerde hiçbir kimseden ve kuruluştan icazet a maz, hiçbir kimse ve kuruluşa akıl danışmaz.

TÖB—DER'in gücünü, üyelerinin kararlılığ bilinci ve halkımızın devrimci mücadeledeki baş rıları belirler.

KANLI CEPHE

«Kanlı cumartesi» nin yaratılması için, günerce önce hazırlığa başladı kanlı cephe... Muş Bingöl köylerine haber saldı cepheciler:

«Komünistler, 15 Şubat Cumartesi günü toplaıp camileri ve minareleri dinamitleyecekler, yıkaaklar. Dinini seven Müslüman olan, din uğruna avaşmaya gelsin.»

Köylüler cuma akşamından akına başladılar ente. Otellere yerleştiler, tanıdıklarında kaldılar. u arada, kanlı cumartesinin düzenleyicilerinden direktif» aldılar. Din uğruna savaşmaya ve «şehit lmaya gelmiş köylüler genellikle silâhlıydılar. Eresi gün hazırlanan program gereğince, köylülerden azıları toplantı salonuna «dinleyici» olarak sokulu. Bunlardan içerde darbeyi vuracak ve dışarda ekleyenlerle birleşeceklerdi sonra... Ama içerdeiler, bir türlü harekete geçemediler. Bingöl'deki oplantı salonunda oturan köylüler, ağızları açık onuşmacıları dinliyorlardı. Şaşkınlıkları büyüktü. Çünkü, «Camileri, minareleri yıkalım» diyen yokı. Köylülerin, tefeciler, parababalarınca nasıl souldukları anlatılıyordu. Birkaçı, utanç içinde yerinden kalktı. Konuşmacılara gittiler. Ellerini sııp özür dilediler.

«Bizi kandırdılar, aldattılar resmen... Sizler bii düşünüyormuşsunuz da haberimiz yokmuş..»

Ancak, aynı anda dışarda atılıverdi olayın kılcımı. «Müslümanlık» naralarıyle birlikte, ortak birbirine katıldı... Cepheciler, maşa olarak dounun, geri bırakılmış, kenara itilip, yoksulluğa, ehaletin kucağına atılmış halkını seçtiler. Halk üşmanları, yoksulları, yoksulların biraz daha, ir süre daha uyutulması yolunda kullandılar.

Her yerde, aynı senaryolar sahneleniyordu. Önceden yazılmış faşist taktiklerdi öne sürülen. Yene göre sloganlar kullanılaraktan...

Herşey, senaryolar gözler önünde sahnelendi. Uzun hazırlıklardan sonra... Tokat'ta, Adıyaman'da, Malatya'da senaryoya «Alevilerin kâfirliği»nin eknmesi de unutulmadı. Kimi yerde, ırkçı sloganlar e ırkçılığın simgesi olarak «Başbuğun» adı tekarlanırken, kimi yerlerde de, faşizm «şeriatçı» keliyor ve «Müslüman Türkiye» diye bağırtıyordu, andırabildiği saf yurttaşları...

Evet her şey gözler önünde, herkesce bilinen lan içinde yürütülüyordu faşizmin kanlı oyunları. atliam girişimleri ulaştıkça, TÖB-DER Genel Merezi yöneticileri telefona sarılıyorlar, İçişleri Bakanı arıyorlardı. Ancak her arayışta bakan toplanda oluyordu. Bakanın özel kalemine bırakılan haer, «Imdat»tı.

«Katliam önlensin...»

Sokaklarda insanlar boğazlanırken, faşizm aznlaşarak yayılırken bakan demecini patlatıyordu:

«Kolluk kuvvetleri güçlüdür...»

Ankara'da sık sık devletin güçlü olduğunun krarlanmasına gerek duyulurken, Malatya'da isyancı faşistler sokağa egemendi. Malatya halkı evlerinde mahpustular. İsyancılar eski bir milletvekili ile öldürmeye teşebbüsten hükümlü birinin yönetiminde sokakta terör rüzgârlarını estiriyorlardı.

Malatya Valisi, isyancılara karşı, layık Cumhuriyetin 51. yılında «kelime-i şehadet» getirerek canını güvence altına almaya çalışıyordu. O saatlerde kendilerine «milliyetçi» adını takarak, cephe oluşturan partilerin liderleri duvar kadar sessizdiler. Malatya'da Adıyaman'da olanları duymuyorlar, Bingöl, Muş, Tokat ve Amasya'dan gelen çığlıklara karşı, cumhuriyete, demokrasiye karşı girişilen darbeyi görmek istemiyorlardı. Ve CHP tek başına, Ecevit'in önderliğinde cumhuriyeti, demokrasiyi savunuyordu sokak zorbalarına, faşistlere karşı...

Bakan ve hükümet «Devlet güçlüdür» demeye devam ederken, 16 Şubat 1969 tarihinde İstanbulda yaratılan «Kanlı Pazar»ın yıldönümü, bu kez kanlı cephe tarafından Malatya'da yaratıldı. Aynı gün. Yani 6. yıl dönümünde.. Ama bir farkla, bu kez Demirel değil, Sadi Irmak'tı Başbakan. Ve İstanbul'daki kanlı pazarın saatinden iki saat sonra...

Irmak hükümeti, «Devlet güçlüdür, başa çıkacaktır» diye bildiri yayınlarken, Malatya Valisi «Başa çıkamıyorum, herkes canını kurtarsın» biçiminde sesleniyordu, faşistlerce kuşatılmış yurtseverlere Hükümet bildirisiyle birlikte, Malatya'da Öğretmen Durdunun faşistlerce şehit edildiği haberi verildi radyodan ...Ve halk devletin güçlü olduğunu ispatını bekliyordu kurtarıcı olarak...

Pazar akşamı saat 21.30, Malatya'da öğretmenlerin, yurtsever aydınların evleri muhasara altındaydı. Ankara'ya telefon açan bir yurtsever, «Ölü sayısı bir değil dört. Dışarıya çıkamıyoruz. Can güvenliğimiz yok...» diye haykırıyordu...

Hükümet bildirisi devam ediyordu o gece : Bütün partiler karşı çıksınlar ve taraf tutmasınlar.. Bunu söyleyen «tarafsız hükümet»ti. Gerçeği görmeyen, ya da işine gelmediği için görmemezlikten gelen «tarafsız» hükümet. İyi ama, kanlı sahneleri düzenleyenler mi karşı çıkacaktı? Derviş Vahdeti bozuntuları mı, yabancı sermayenin paralı uşağı mı, eli kanlı Hitler taklitçisi mi? Kim?...

Kanlı cephenin daha bir süre önce İstanbul'da öldürttüğü Kerim Yamanın kanı kurumadı henüz. Ardından, devlete başkaldırdılar. Zorla faşizmi egemen kılmaya kalkıştılar. Sokaklarda vahşi çığlıklar atarak kan akıttılar. Akıtıyorlar Cepheciler... Kerim Yaman'ın katledilmesinde suçüstü yakalandılar. «Suçüstü filmi» televizyonda yayınlandığı için TRT Genel Müdürünün defterini dürmeye kalkıştılar...

Halkı yok etmek isteyenler, kanlı izlerin sahipleri, günün birinde halktan oy istemeye gittiğinde şöyle bir pankartla karşılaşırlarsa ,yadırgamasınlar köylerde:

«Köyümüze kanlı cepheciler ,faşist köpekler giremez...»

Ahmet KAHRAMAN
Yeni Ortam 19 Şubat 1975

Şaşkın Turna Misali Amerikanofiller...

Erdal ÇETİN

ANKARA (ANKA) — Türk - Amerikan Derneği Yönetim Kurulu Başkanı İrfan Tümer nam kişi, dernek üyelerine esef içinde yazılı bir duyuru yollamış :

«Sayın üye,

21 Şubat günü için tertiplemiş olduğumuz Washington'un doğum günü danslı yemeği biletleri çok az miktarda satıldığından, yönetim kurulumuz bu faaliyeti aşağıda belirtilen şekilde değiştirmiştir :

Danslı yemek yerine..... günü saat.....'da derneğimiz üye salonunda bir resepsiyon verilecektir. Yemek davetiyesi almış olanlara paraları iade edilecektir.»

Bakın şu işe...

Bizim Amerikanofillere bir hâl oldu, vesselâm.. Anasını kaybetmiş turna yavrusu gibi şaşkınlaştılar.

Yahu, eskiden bu Washington'un danslı yemeklerinin biletler peynir ekmek gibi satılırdı... Hani, nerdeyse karaborsaya düşerdi... Şimdi, zavallı Türk - Amerikan Derneği, bilet satamadığından, yemeği iptal ediyor.

Fukara Washington'un bilmem kaçıncı doğum günü, bu yıl başkentte danssız, şenliksiz, curcunasız bir şekilde, sıradan bir resepsiyonla, sessiz - sedasız geçiştirilecek...

Oldu mu ya?

Amerikanofilliğin şanına yakışır mı bu?

Yani, kadim dostumuz Amerika.

Kıbrıs Barış Harekatından önce zıpır Joseph Sisco'sunu gönderip bizi tehdit etmeye kalktı diye, Amerikan sermayeli Ataş Rafinerisi Barış Harekâtı sırasında Ordumuzu akaryakıtsız bırakmaya yeltendi, diye... Haşhaş ektiğimiz için Altıncı Filoya İstanbul'u bombardıman ettirmek istediler, diye... Kıbrıs Türk Federe Devletini tanımayıp ateş püskürdüler, diye... Kendi ekonomik egemenlikleri altındaki çok uluslu deniz sondajı şirketlerine baskı yapıp Ege kıta sahanlığımızda petrol aranmasını önlemeye çalıştılar, diye... Senatoları Türkiye'ye askerî yardımı kesti, diye... Sam Amcaya kızıp, küsüp, Amerikanofillikten caymak olur mu?

Bu ne şaşkınlık, ne vefasızlıktır, canım...

Şimdi, doğum günü yemek davetiyesinin biletleri satılmayan zavallı Washington'un kabirde kemikleri sızlamaz mı?

Amerikanofillerin bu şaşkınlığı, bu küskünlüğü üzerine, tedbir düşünmekte gecikilmedi...

«Sam Amcanın kucağından inip, İvan Amcanın kucağına oturmayalım» sloganı oluşturma operasyonuna girişildi.

Bu iş, TÖB-DER olaylarına mal bulmuş mağribi misali sarınılarak ve devletin resmî ajansı aracılığından yararlanılarak derhal tezgâhlandı...

Anadolu Ajansı, önceki günkü bir yorumunda TÖB-DER toplantılarının «Bizim Radyo» direktifiyle düzenlendiğini, bir «polis romanı akıcılığı» içerisinde «hikâye» etti. Ve cümle lemi» «irşat» eyledi...

«Bizim Radyo», TÖB-DER'e «şöyle 67 ilde adamakıllı birer toplantı yapın, ortalığı ağız tadıyle karıştırın● Göreyim sizi...» diye direktif vermiş bu işler onun üzerine olmuş...

İlâhi... Hayalhane genişliğinin bu kadarına pas

Yahu, TÖB-DER Genel Merkezi bu toplantıların yapılacağını 23 Ocak 1975 günü basına, kamuoyuna açıklamamış mıydı?

Bu toplantılar için karar, TÖB-DER'in 18 Ocaktan 23 Ocak'a kada rsüren genel yönetim kurulu toplantılarında alınıp, 23 Ocakta duyurulmamış mıydı?

«Bizim Radyo» 1 Şubat tarihli yayınında «TÖB - DER 67 ilde kapalı salon toplantısı yapacak» diye haber verdiyse, herhalde bu haberin kaynağı Anadolu Ajansı bültenleri filân olsa gerektir...

23 Ocaktan 1 Şubata kadar, bu toplantıların yapılacağını değil «Bizim Radyo», «sizin radyo Konya'da sağır sultan bile duydu, öğrendi...

Böyle basit, ilkel demagojilerle, TÖB-DER'in yasal toplantılarına karşı girişilen faşist saldırılarda dökülen kanların, öldürülen aydınların, tahriplerin, yağmaların vebalinden sıyrılırım sanan varse, büyük yanılır...

Böylesi ucuz demagojilere kargalar bile güler. Hem, ağızlarıyla da değil...

Yeni Ortam, 20 Şubat 1975

TÖB-DER Genel Başkanlığına
Ankara

Demokrasi, özgürlük ve insanca yaşamak uğrunda girişmiş olduğunuz direnişte yanınızdayız.. Frankfurt'tan hepinize selamlar.

Metin GÜLER
Frankfurt Türkiyeli İşçiler Derneği

TÖB-DER Genel Başkanlığına
Ankara

Toplantımıza bin beş yüz öğretmen, sekiz yüz işçi ve beş yüz öğrenci katıldı. Toplantı başarıyla sürüyor.

Bursa Bölge Temsilcisi

Sağ Cepheden inciler

İ BOZKURT, KAPATILAN TÖS'ÜN BÜTÜN LDİRİLERİNİ İMZALAYAN MARKSİST R MİLİTAN OLARAK EYLEM PLÂNLA-AKLA TANINIYOR.

ORTA DOĞU ANKARA BÜROSU

ANKARA — Aynı gün Türkiye'nin 60 vilâyede halkı kışkırtıcı toplantılar düzenleyen, öğretnleri sokak politikasına iten ve Marksist bir eğiı uygulamasını gaye edinen TÖB-DER'in genel şkanı Ali Bozkurt'un Türk yargı organları taradan suçlu görülerek kapatılan TÖS'de de komüt faaliyetlerde bulunduğu bildirilmektedir.

Bilindiği gibi TÖB-DER'in bir devamı olarak ıştığı TÖS, (Türkiye Öğretmenler Sendikası) rksizmin ana kanunları olan diyalektik metodu tarihi maddecilik teorilerini kendisine kılavuz ldiği keza kızıl Çin'de MAO TSE TUNG tarafını örneği verilmiş kültür İhtilâlini Türkiye de ültür Devrimi» adı altında uygulamak gayretinde lunduğu, Stalin tarafından yazılan «Leninizmin eleri» kitabının 99'ncu sahifesinde, komünist ihtinin liderliğini işçi sınıfının yapacağı yolundaki üşe aynen iştirak ettiği ve komünist ideolojisinin çekleşmesi için öğretmenleri harekete getirme ısında bulunduğu delillerle isbat edilmiş, Türk gı organları bu suçları sabit gördükleri için S'ü kapatmışlardı.

Fakat TÖS'ü kuran ve geliştirenler bu defa ayniyet ve aynı kadro ile TÖB - DER'i kurmuşdır. Nitekim TÖB - DER'in genel başkanı Ali zkurt kapatılan TÖS'ün faal elemanlarından biri ve daha sonra mahkemelerde suç delili olarak ul edilen marksist beyanname ve bildirilere imkoymuştu. Aşağıda bu bildirilerden birinden pafları vereceğiz ve Türk milletini kışkırtanla, devlet ve millet düşmanlığı yapanların kim olğunu belgeleriyle ilgililerin gözleri önüne serece-

Şimdi, TÖB - DER'in Genel Başkanı olan Ali zkurt, öğretmenlerin Marksist - Leninist düzene işi sağlamak için, diyalektik - Maddeci felsein gerektirdiği bir eğitim proğramının uygulansını istemekte idi. Bu maksatla yayınlanan ve Bozkurt'un imzasını da taşıyan «Devrim için tim» adlı bildiride :

1 — 2 ve 4'ncü sahifelerinden yer alan «Devrim n Eğitim» başlıklı bölümde, devrimin tarifi yapıak, üretim güçleri ile üretim biçiminin değiştirilsi ilişkileri arasındaki münasebet ele alınmış, üretim biçiminin değiştirilmesi ve yeni bir üretim şekline geçilmesi için devriminin, yani İnsanları kaçınılmaz olduğu açıklanmıştır.

2 — Bldirinin 5'nci sahifesindeki «Türkiye'nin devrim ihtiyacı» bölümünde «Sosyalizm» (yani komünizm) dünyanın her yerinde gelişmekte sözleriyle tavsif edilip memleket içindeki düzen verilmek suretiyle komünizmin övüldüğü görülmektedir.

3 — 9'ncu sahifede yer alan «Eğitim Anlayışının Geçirildiği Aşamalar, kısmında Kari Marks'ın diyalektik metodu savunulmuştur.

4 — Bildirinin 11 nci sahifesinde işlenen «Kapitalist Üretim Biçiminde Eğitim» bölümünde, Türkiye'nin ancak proleterya'nın öncülüğünde ve emperyalizminden zarar gören diğer sınıfların desteği ile verilecek savaşla kurtarılacağı açıklanmıştır.

5 — Bildirinin 17 ve 18'nci sahifelerinde «Devrim İçin Eğitim» başlıklı kısımda Devrimci Eğitim Şûrasının çağdaş uygarlık düzeyine ulaşabilmek için, kitleleri sosyalist harekete geçirebilecek öncü kadroların yetiştirilmesine dönük bir eğitim sisteminin lüzumuna inandığı açıklanmıştır. Aynı kısımda, çağımız devrimlerinin, işçi sınıfı öncülüğünde yapıldığı, bu sınıfın felsefesinin Bilimsel Sosyalizm (Komünizm) olduğu ve memleketimizin sömürüldüğü, çeşitli şekillerde açıklanmış, kitlelerin sınıf bilinci ile harekete geçirilmesi gerektiği savunularak TÖS'ün organizesindeki Eğitim Şurasının komünist bir cemiyet gibi faaliyette bulunduğu açıkça ortaya konmuştur.

6 — 19'ncu sahifede «Devrimci Eğitim yapacak olanların eğitilmesi bölümünde, öğretmenlerin kesintisiz devrimi sağlama yolunda sonuna kadar azimli oldukları, bu uğurda SAVAŞACAKLARI belirtilerek komünist bir cemiyet gibi faaliyette bulundukları bir defa daha açıklanmış olmaktadır.

7 — 21, 22 ve 23'üncü sahifelerdeki ifadelerle, komünizmin esaslarını ihtiva eden diyalektik metodun öğrencilere öğretilmesi teklif edilerek, geleceğin idarecilerinin bugünden komünist ideolojilerle yetiştirilmesi öngörülmüştür.

İşte bütün bunlara imza atan ve bunun için öğretmenler adına teşkilât kurup idare eden ve şimdi de memleketin 60 vilyetinde ayni gün kışkırtıcı toplantılar düzenleyen TÖB-DER Genel Başkanı Ali Bozkurt böyle bir şahıstır. Kanun derhal bu adamın ve ortaklarının yakasına yapışmalıdır.

Orta Doğu 19 Şubat 1975

TÖB — DER

TÖB - DER'in Toplantılarını «Bizim Radyo» Teşvik Etti

TÖB-DER'in faşizmi protesto bahanesi ile 57 ilde gösteriler, toplantılar ve forumlar düzenlemesini Rusya'nın emrindeki Bizim Radyo teşvik etmiştir. 28 Ocak Salı günü yapılan yayında «Bütün anti-faşist güçlerin bir forum yapması önerilmiş ve bu zorunluğun kesinleştiği savunulmuştur. Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin yayınlanan çağrısında ayrıca şu önerilerde bulunulmuştur:

«Memlekette anti-emperyalist, anti-faşist yığınsal, ulusal bir güç gelişiyor. İşçi sınıfı bu savaşın ön saflarında yeralıyor. Yurdsever, ilerici gençlik işçi sınıfıyla omuz omuza yürüyor. Bu devrimci gücü savaş plâtformu üzerinde birleştirmek, onu politik, örgütlü bir etken hâline getirmek günün konusudur. Türkiye Komünist Partisi bu güçlerin birliğini, bağlaşıklığını sağlamak için savaşıyor. Fabrikalarda, işyerlerinde, bürolarda, ordu birliklerinde, yurdsever subaylar arasında, her yerde, köyde, kentte, toplantılar düzenlemek, komiteler kurmak, olumlu bir girişimdir. Ancak bu yolla, böylesi bir yöntemle, anti-emperyalist bir cephenin temelleri atılabilir.»

Bizim Radyo'nun 1 Şubat Cumartesi günü yayınında da «Yeni savaş yollarının açıldığı» bildirilmşi ve şu yoruma yer verilmiştir:

«Önümüzde yeni, 15 Şubat'ta yurd ölçüsünde yapılacak faşist saldırıları kınayan gösteriler duruyor. Bu gösterilerde 25 Ocak gösterilerinde elde ettiğimiz bilgi ve tecrübelerden istifade etmemiz gerekiyor. TKP örgütlerine, komünistlere, bu gösterilerin hazırlanmasında büyük sorumluluklar ve ödevler düşüyor. Bu gösterilerin anti-emperyalist, anti-faşist, nitelikte olacağına şüphe yoktur. Ama, başarıya ulaşılabilmesi için bütün devrimci, ilerici güçlerin ortak eylemi ve yığınsal nitelikte olması şarttır.»

Bizim Radyo'nun tahrik edici yorumlarına uygun bir biçimde eyleme geçen TÖB-DER ile TKP'nin nasıl bir işbirliği içinde olduğunu tespit etmek ilgililerin görevidir.

Dünya 19 Şubat 1975

Türkeş TÖB - DER'i Suçladı

MHP lideri Türkeş dün Başbakan Irmak'a bir telgraf göndererek Ecevit ile karşılıklı olarak TRT'de bir açık oturumda konuşmak istediğini söylemiş ve TRT'nin tarafsız bir tutuma sokulmasını teklif etmiş ve son olaylarla ilgili olarak TÖB-DER'i suçlamıştır.

Türkeş şöyle demiştir :

«— Türkiye Cumhuriyeti Devletini ırkçı görüşlerle parçalamak ve hürriyetçi demokratik hukuk devletini yıkarak yerine komünist bir dikta rejimi kurmak gayesiyle gösteriler düzenleyen TÖB-DER'in davranışları vatandaşlar tarafından tepki ile karşılanmakta ve olaylara sebep olmaktadır. Çeşitli olaylar meydana gelir gelmez emniyet adalet makamlarının soruşturmalarının sonuçlanmasını beklemeden CHP'nin Genel Başkanı Ecevit iftira mahiyetinde, hezeyan dolu demeçler vermektedir. TRT bu demeçleri kendi sesinden uzun uzun ve taraf tutucu bir davranışla verdiği halde, MHP'nin aynı gün Ankara'da yapılan Türkiye çapındaki istişari Meclis toplantısını ve bu toplantının bildiri halinde yayınlanan kararlarından bir tek kelime olsun vatandaşlarımıza bilgi vermemiştir.»

Tercüman 19 Şubat 1975

TÖB - DER İçin Soruşturma Açıldı

«Pahalılık ve Faşizmi protesto» maskesi altında 52 yerde birden toplantılar düzenleyip bütün yurtta kanlı gösterilerin çıkmasına sebeb olan TÖB-DER yöneticileri hakkında Ankara Savcılığı dün soruşturma açmıştır. Bilindiği gibi özellikle Tokat, Muş ve Malatya'da TÖB-DER'in düzenlediği toplantılar sonunda milyonlarca liralık Milli servet tahrip edilmşi çıkan kanlı olaylarda kardeş kardeşe kırdırtılmıştı.

Ilgililer yaptıkları soruşhurma sonunda TÖB - DERin kökü dışarda bulunan Türkiye Komünist Partisi adlı gizli örgüt ile ilgisinin olduğunu ve bu teşekkülün komünist gizli radyonun talimatı ile hareket ettiğininde tesbit olunduğunu ileri sürmüşlerdir.

Ankara Savcılığı yurt dışındaki komünistler tarafından idare edildiği son olaylarla su yüzüne çıkan TÖB-DER yöneticilerinin, «KAMUOYUNA» başlıklı bildirisinde Türk adaletini küçük düşürücü bölümlerin bulunduğunu da bildirmişlerdir.

Savcılık bu sebeblerle TÖB-DER yöneticileri hakkında dün soruşturma açmış ve bu teşekkülün idarecilerinin ifadelerini almağa başlamıştır.

Son Havadis 20 Şubat 1975

TOB - DER

Türkiye'de siyaset yüzünden kısa aralıklarla an akmağa başlamıştır. Bütün bunların başlıca so-ımlusu CHP ve Anayasa Mahkemesidir. CHP tah-kçilere kanat germiş, Anayasa Mahkemesi ise, asama hakkını kullanma yetkisini kendinde göre-ek, TBMM'nin affetmediği komünistleri, anarşistle-hapishanelerden tahliye etmiştir. Komünistler - narşistler CHP tarafından affedilmek istenmese ve nayasa Mahkemesi onları tekrar sokağa salmasa li, bu tip eylemler böyle yaygınlaşmaz, böyle or-anize olamaz, böyle cüretkâr kesilemezdi.

Olaylara, hukuki statüsü bir meslek kuruluşu lan, fakat bir siyasi parti gibi faaliyette bulunan ÖB-DER kapatılan TÖS'ün bir devamı olarak ku-ulmuştur. Tabii ki, bu hukuk bakımından değil, uh ve mana bakımındandır. Kıyas bir tarafa ama asıl ki, 27 Mayıs İhtilâlinden sonra, Türk mille-nin büyük bir çoğunluğunu bağrında barındıran)emokrat Parti kapatılınca, milliyetçi kütleler Ada-et Partisi bayrağı altında toplandıysa TÖS'ün ka-atılması ile de, bu teşekküldeki kanunsuz hare-etlere karışanlar TÖB-DER'de toplanmışlardır. De-ıokrat Partisini milli iradeye karşı isyan eden bir vuç insan kapatmıştır. TÖS'ü ise kanun ve nizam evleti...

TÖS'ün devamı olan TÖB-DER, mesleki amaç-arını çok aşarak, tam bir siyasi faaliyet içindedir. Faşizmi Tel'in» toplantısı ne demektir? Bu bir ğretmen derneğinin işi midir? Faşizm elbette lâ-ıetlenecek bir rejimdir. Ya komünizm? Komünizm le aynı derece lanetlenecek bir doktrindir. İki dokt-in de insan haysiyeti ile bağdaşamaz. İnsan öz-ürlüğüne karşıdır. Hiç olmazsa, faşist beynelmilel-i değildir. Halkın çobanı, kendi soyundan gelenler ırasından çıkar. Komünizmin çobanı ise Kremlinin efendisidir. Faşizm de, komünizm de Anayasa dı-ıdır. TÖB-DER niçin Anayasa dışı rejimleri lanet-emek için toplantı yapmamıştır da yalnız faşizm çin yapmıştır? İşte meselenin anahtarı buradadır. Komünizm lanetlenmemiştir. Çünkü faşizmin en büyük düşmanı komünist, komünistin en büyük düşmanı ise faşisttir. Demokratik düşünce ise, her iki rejime karşıdır. Çünkü gücünü şeften değil mil-etten alır.

Olayların gelişimi, baş suçlunun TÖB-DER ol-duğunu kanıtlamaya yetmektedir.

Son Havadis, 21 Şubat 1975

M.T.T.B. Bildirisi

Millî Türk Talebe Birliği Genel Başkanı Abid Özmen, solcuların son kanlı tecavüzleriyle ilgili olarak bir bildiri neşretmiştir.

Özmen, bildirisinde ;solun anarşiyi bütün yurda yayma faaliyeti içinde olduğunu ifade ederek şöyle demiştir :

YÜCE TÜRK MİLLETİNE

«Son günlerin kanlı hadiseleri artık üniversite muhitlerinde değil yurdun çok değişik yerlerinde cereyan etmeye başladı. Bu ise solun anarşiyi bütün yurda yayma ve maletme metodlarından biridir.

Sol kendini mazur gösteremez. O mazlum rolüne çıksa da beynelminel zalim hüviyeti aşikârdır.

YÜCE TÜRK MİLLETİ!

Senin özünde ne kapitalist sistemin dayandığı «sömürü» ne de komünist sistemin dayandığı inkâr, zulüm ve her ikisinin de dayandığı «materyalizm» var! Sen özünden sistemli bir şekilde koparılmış ve beyinleri yıkanmış evlâdlarının yalan, dolan, sahtekârlıkla şartlandırılmış zavallı ihanetleriyle karşı karşıyasın. Sen Selçuklu dağılışında bir Osmanlıyı çıkardın. Sen Ankara bozgununda yeniden toparlandın. Sen Birinci Cihan Harbinde bir İstiklâl mücadelesi verdin. Bütün bunlardaki bitmemiş ve hâlâ devam eden bitmeyecek ruh kuvvetine inanıyor fakat potansiyelini bilinmeyen, seni nereye götüreceği meçhul insanların eline vermemeni diliyoruz. Uyanık olun, temkinli olun! Heyecanlarınıza ve sizi tahrik etmeye çalışanlara karşı dikkatli davranın.

Selam mukaddeslerinin bekçisi yüce milletim!»

Erkovanın Demeci

MHP Genel Sekreteri Mustafa Kemal Erkovan, CHP lideri Bülent Ecevit'e bir telgraf çekerek, TÖB-DER toplantılarına ilişkin (Bu olaylar bir azınlığın isyanıdır), (Bu olaylar bir azınlığın hükümeti ele geçirme hareketidir) biçimindeki sözleriyle kimleri töhmetlendirdiğini sormuş, «Bu sözlerini açıklığa kavuşturmak suretiyle kamuoyunu tereddütlerden kurtarmalısınız» demiştir.

Telgrafında, TÖB-DER toplantılarının Türk ulusunun tepkisiyle karşılandığını öne süren Erkovan, Ecevit'in hayalinde bir suçlu yaratmak istediğini, bu konuda kendisini haklı, göremiyeceğini iddia etmiştir.

Erkovan, Ecevit'i, kamuoyu önünde TRT mikrofon ve ekranında bir canlı yayında tartışmaya çağırmıştır.

Aramaya Lüzum Yok

CHP Genel Sekreteri Orhan Eyüboğlu, TÖB - DER tarafından düzenlenen ve kanlı olaylara yol açan mitingler hakkında yaptığı açıklamada, «Kavga değil barış istediklerini» söylüyor ve «Kimse bugün Türkiye'de esmekte olan anarşi havasının içinde CHP'yi aramasın» diyor.

Orhan Eyüboğlu, aşırı sola karşı olan tutumundan dolayı CHP'de güvenilen yöneticilerdendir. Bu bakımdan, iyiniyetinden, marksistlerin CHP'ni bütünüyle ele geçirmelerini önlemek için verdiği mücadeleden şüphe etmemek gerekir. Kısa bir süre önce yapılan CHP kurultayında, genel sekreterliği, aşırı solculara kaptırmamak için de bir hayli ter dökmüştü.

Ama, TÖB-DER olayı göstermektedir ki, Eyüboğlu Genel Sekreter olmasına rağmen hem aldatılmaktadır, hem de atlatılmaktadır. Eyüboğlu'nun olayla ilgili konuşmasından bu hükme varmak gerekir.

Zira, TÖB-DER'in 52 ilde düzenlediği mitinglerin içinde ve yayınlanan bildiriler altında CHP Gençlik Kollarının imzaları vardır.

Biran için, Eyüboğlu'nun bundan habersiz olduğunu kabul ediyor ve kendisini uyarmak istiyoruz.

BİR BİLDİRİ METNİ

CHP Eğridir Gençlik Kolu, içerisinde «Yaşasın dünya halklarının emperyalizme karşı mücadelesi» cümlesini de taşıyan bir bildiriyi, TÖB-DER Isparta Şubesi, Isparta ve Keçiborlu Gençlik Dernekleri ile birlikte imzalamış ve yayınlamıştır.

Bildirinin metni şöyledir:

«Halkımıza,

Uyanmakta olan halkımızın haklı mücadelesi karşısında paniğe kapılan Amerikan sömürgenlerinin Türkiye'deki işbirlikçileri, azgınlaşıp, besleme komandoları, halkımızın ve devrimci gençliğimizin üzerine saldırtmaktadırlar.

En son yurtsever kardeşlerimizden Hüseyin Örek, Şahin Aydın, Kerim Yaman'ı katlettiler.

Niçin öldürüyorlar?

Çünkü, halkımızı ngelişen haklı mücadelesinden korkmaktadırlar. Çünkü sömürü ve talan düzenleri çatırdamaktadır.

İşte bundan dolayı alçakça saldırılarını «grup çatışması», «anarşi hortladı» vesaire olarak gösterme çabasındadırlar.

Ve yoğun cephesi olan milliyetçi cepheyi kurmak istemektedirler.

Halkımız bu oyunları biliyor ve yutmayacaktır.

Kahrolsun Amerikan emperyalizmi ve yerli uşakları.

Yaşasın halkımızın devrimci mücadelesi.

Yaşasın dünya halklarının emperyalizme karşı mücadelesi.

IGD, Isparta Gençlik Dr.
TÖB-DER Isparta Şubesi
EĞRİDİR CHP Gençlik Kolu

Bu bildiri, CHP Gençlik Kollarının, diğer illerde TÖB-DER ile birlikte yayınladığı bildirilerden sadece bir tanesidir.

Orhan Eyüboğlu'nun, «Dünya halklarından» neyin kasdedildiğini ve bunun altında, Türkiye'yi bölme, ırk ve mezhep savaşlarını yayma çabalarının yattığını, politikaya girmeden önceki mesleği dolayısıyla iyice bilmesi icap ederdi.

Böylesine tehlikeli ve Türkiye'yi içten bölme, yıkma gayretlerine de vatandaşın seyirci kalması, sert tepki göstermemesi elbette ki düşünülemezdi.

Bu acı gerçekler karşısında, Eyüboğlu'nun, CHP'nin ne gibi tehlikeli amaçlara vasıta yapılmak istendiğini süratle kavramasını ve gereken tedbiri almasını diliyoruz.

Tabiatıyla, onun mu CHP'ye, yoksa CHP içindeki aşırı solcuların mı ona hakim olduğunu önümüzdeki günlerde gene göreceğiz.

Tercüman, 21 Şubat 1975

Hepsi Yalandır

Ne komando, ne şu, ne bu.
Hepsi yalandır.

Nitekim ezbere ihbar edilen 10 kişiden 3 tanesi'nin yurt dışında olduğu, 4 tanesinin de 38 derece ateşle muhtelif illerde yattığı resmen tespit edilmiş bulunmaktadır. Her olayda otomatikman hep aynı 10 kişinin CHP'lilerce ihbar edilişleri de tesadüf değildir... TÖB-DER'in uğradığı saldırıda CHP'nin avukatlık taslamasına gelince, onun da izahı kolaydır.

Çünki bu TÖB-DER, faaliyetlerden dolayı kapanmış bir TÖS'ün yerine açılan, TÖS'den de daha hırçın bir örgüttür. Yürüyenlerin yarısı bile öğretmen değildir. Kürsüye çıkıp konuşanların yarısı bile öğretmen değildir... Ama tabii bunları söyleyebilmek itiraf edebilmek, açıklayabilmek bir seviye meselesidir. Siyasî terbiye ister.

TOB-DER'e saldıranlar tuhafiyecidirler, manifaturacıdırlar, fırıncıdırlar, lokantacıdırlar, garsondurlar, şoförlerdir.

Yâni sabrı taşandırlar.

Bülent Bey'in ikidebir halk halk halk dediği sakın aynı zevat olmasın!...

Yaa efendim.

İşte bütün mesele burada.

Rauf TAMER
Tercüman 20 Şubat 1975

Meclis Araştırması İstendi

13 CHP Milletvekili son 3,5 ayda yoğunlaşan faşist saldırılar için bir Meclis araştırması açılmasını istemişlerdir. Cahit Angın (Çorum), Kaya Bengisu (İzmir), Cevat Sayın (Edirne), Süleyman Genç (İzmir), Şükrü Koç (Aydın), Kemal Okyay (Kars), Kâmil Kırıkoğlu (Ankara), Abdullah Başgürk (İstanbul), Abdülkerim Zilan (Siirt), Hasan Çetinkaya (Erzincan), Kemal Anadol (Zonguldak), Mehmet Sönmez (Hatay), Hasan Yıldırım (Kars) tarafından verilen önergede eyleme kalkışan Ülkü Ocakları, AP. MSP. DP. CGP. ve MHP. yöneticileri ve militanlarının ülkemizi dar boğazlara sürüklenek istedikleri ifade edilmiş, «Bilinçlenen, emek ve özgürlük kavgası veren işçilerimiz, köylülerimiz, öğretmen ve memurlarımız yani tüm emekçi halkımız susturulmak istenilmektedir» denilmiştir.

Öteki CHP'li parlamenterlerin de imzalarına açılan Meclis araştırması önergesi şöyledir :

«Türkiye'miz bir süreden beri düzenli bilinçli gittikçe hızını artıran şekilde kargaşa ortamına sürüklenmektedir.

Yasal haklarını kullanan örgütlerin toplantı ve yürüyüşleri basılmaktadır. Belirli merkezlerden devrimci ve ilerici işçilere ve öğrencilere sürekli baskı yapılmaktadır. Saldırılar düzenlenmektedir. Okullara parti binalarına ve üyelerine, öğretmenlere, sendikalara ve öğretmen evlerine lojmanlara saldırılar devam etmektedir. Bütün bu eylemleri belirli merkezler yürütmektedir. Eylemcilerin kimlikleri kamuoyundan ısrarla gizlenmektedir. İşledikleri cinayetler talan ettikleri işyerleri ile bastıkları toplantılar sonucu ülkemiz kaynayan kazan haline gelmiştir. 3,5 aylık süre içinde, 142 saldırı düzenlenmiş, Adana'da işçi Hüseyin Örek, İstanbul'da öğrenci Şahin Aydın, Kerim Yaman, Malatya'da Hamdi Karakaş, Amasya'da Adem Baykal öldürülmüştür. Ankara, İstanbul, Elâzığ, Tokat, Malatya, Amasya, Muş, Bingöl, Adıyaman ve yurdun pek çok yerinde 49 ağır 121 hafif olmak üzere toplam 170 kişi yaralanmıştır. Ayrıca güvenlik kuvvetlerinden 44 görevli de çeşitli yerlerinden yara almıştır. 293 yazıhane, işyeri, ev pansiyon ve okul basılmış ve yağma edilmiştir. 319 öğretmen can güvenliği olmadığı için görevli oldukları eğitim yerlerini ve illerini terk etmek zorunda kalmıştır. Yaralıların önemli bir kısmının sağlığının geleceği belli değildir.

CHP'li parlamenterlerin CHP Millet Meclisi Grubu Başkanlığının bilgisine sundukları önergelerinde, saldırıların hep tek yanlı olduğu, saldırılarda silâh, balta, bıçak, demir çubuk, dinamit, tahrip edici maddeler ve hatta zehirli gaz bile kullanıldığı belirtildikten sonra, Hitler Almanyası'nın Nazi uygulamalarının Türkiye'de de gerçekleştirilmek istendiği ifade edilmektedir. Önergede daha sonra şu ifadelerin yer aldığı öğrenilmiştir:

«Bu faşizan örgüt ve kişiler devrimci ve ileri atılımlarla birlikte özgürlükleri yok etmek, kendi karanlık dünyalarını ve faşist düzenlerini oluşturmak için bu eylemlerini yer yer Anadolu'ya da sıçratmışlardır. Büyük kentlerde girişip geliştirdikleri davranışlarını Anadolu'nun yoksul halk yığınlarının içine sokmaları, etnik çelişkilerden yararlanmaları, çağın çok gerilerinde kalan mezhep kavgalarını devam ettirmeleri, kendi karanlık çıkarlarını gerçekleştirmek içindir.

Eyleme kalkışan Ülkü Ocakları, AP, MSP, DP, CGP, MHP yönetici ve militanları, gerçekte ülkemizi darboğazlara sürüklemek, demokratik toplum düzenimize son vermek isteyen güçlerin belirtileridir, âletleridir. Hâkim güçler, enflasyonun tüm bedelini halkımıza ödetmek isteğindedirler. Bilinçlenen, emek ve özgürlük kavgası veren işçilerimiz, köylülerimiz, öğretmen ve memurlarımız yani tüm emekçi halkımız susturulmak istenilmektedir.

Emekçiler kapitalist ekonominin ağır yükünü, hâkim güçlerin sömürüsünü durdurmak yok etmek kendi halkçı iktidarlarını kurmak ve başarıya ulaştırmak istemektedirler. Bunun içindir bu telâşları, bunun içindir demokrasiye son verme gayretleri, Bunun içindir kapalı rejim yaratmak istekleri.»

Önergede, olayların gerçeklerinin, günlük tartışmaların Amerika — Türkiye, ikili anlaşmalar, dış yardım, kıta sahanlığı gibi önemli konulardan kaydırılmasını sağlamak olduğu da ifade edilmiştir. Önergenin son bölümünün ise şöyle olduğu öğrenilmiştir:

«Faşist militanların Atatürkçü ve devrimci öğretmenlerin yasal ve demokratik girişimlerini bahane ederek katliama geçmelerinin nedeni budur. Türkiye'de kapalı bir rejim oluşturulmasını, bu olaylara dayanarak gerçekleştirmek isteyenler tarihî yanılgı içindedirler. Türkiye ve rejiminin geleceği Türkiye'nin dışından tayin edilemez. Halkımızın demokrasi ve özgürlük mücadelesi bir avuç saldırganın kanlı ellerine teslim edilemez. Cinayetler ne denli artarsa artsın, sorumlu iktidarlar ne denli kayıtsız kalırsa kalsın halkımız oyuna gelmeyecek, demokrasimiz giderek güçlenecektir.»

Önergede daha sonra şu sorulara yer verildiği bildirilmektedir:

«1 — Son olayların tertipçileri var mıdır? Varsa hangi örgütler ve kişiler düzenlemiştir.

2 — Güvenlik kuvvetleri gereği şekilde görevlerini yapmışlar mıdır?

3 — İdarî yöneticilerin ihmali, yetkililerini kullanmakta sorumluluklarının gereğini yerine getirmekte tereddütleri olmuş mudur?

4 — Olayların gelişip kıyım noktasına yanaşmasında ne gibi etkilerin rolü olmuştur?»

İzmirde Pahalılık Ve Faşizm «Yürüyüşle» Protesto Edildi

TOB-DER Merkez Yürütme Kurulu tarafından İzmirde düzenlenen «Faşizmi ve Hayat Pahalılığını Protesto» sessiz yürüyüş ve mitingine 20 binin üzerinde öğretmen Demokratik kuruluş üyeleri ve halk katılmıştır.

«Kahrolsun ABD Emperyalizmi ve İşbirlikçileri». «Yağı, şekeri ambardan çıkarın», «Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü». «Öğretmen halkın yanındadır.» «Nato'ya hayır.» «Zafer ezilen dünya halklarınındır», «Faşizm sermayenin diktasıdır.» «Yaşasın emekçi halkımızın devrimci mücadelesi». «Dikkat sabır taşımız çatlıyor». «Bıçak kemiğe dayandı.» «Halkın uyanışı durdurulamaz». gibi sloganların yazıldığı pankartlarla saat 13.00'de Basmane meydanından hareket eden 20 binin üzerindeki kitle, saat 14.30 da Cumhuriyet Meydanına varmışlardır. Anıtta, 5 dakikalık devrim şehitleri için saygı duruşunda bulunulduktan sonra topluca İstiklâl Marşı söylenmiştir.

Ege Bölgesi TÖB-DER Şubelerinin tümünün katıldığı mitingde önceden hazırlandığı gibi «Sessizlik» ilkesine uyularak, kitle potansiyelinin artması ve taşkınlığa dönüşmesi önlenmiştir .

Daha sonra «Kardeşler» başlıklı bildiri okunarak miting alanından sessizce dağılınmıştır. Faşizmin ve hayat pahalılığının kınandığı bildiri de özetle şöyle denilmiştir :

«Bizler, ülkemizin eğitim-öğretim görev ve sorumluluğunu yükümlenen ve bu görev karşılığında aldığımız maaşla yaşamını sürdürme zorunda olan öğretmenleriz. Sayımız 200 binin üzerindedir. N var ki bugün yüzde 60'dan çoğumuzun aylık maa ortalaması 1305 liradır. Bu duruma göre yaşaya açlar topluluğuna öğretmenlerimizin tümü de katılmış bulunmaktadır.

Emperyalist ve kapitalist sömürü düzeni siste min özü gereği, içinde bulunduğu ekonomik kri ve buhranın en yüksek aşamasına girmiştir. Emperyalist kapitalist düzen, kriz ve buhranı geri bırak tırdığı ülkelere çektirmek istemekte, kriz ve buh buhranın ağır yükünü bu ülkenin işçilerine, yoksul köylülerine, dar gelirli öğretmen ve memurla rına yüklemek istemektedir.

Bugün emperyalizmin etkisi altında geri bırak tırılmış bir ülkede yaşıyoruz. Ülkemizin servetler halkımızın alınteri emperyalizm ve yerli ortakları tarafından insafsızca sömürülmektedir. Halkın emeği ile yaratılan ulusal gelirin yüzde 40'ına nüfusumuzun ancak yüzde 1'ini oluşturan egemen güçle el koymaktadır. Emekçi sınıf ve tabakalarının da gelirli öğretmen ve memurların açlığa mahkûr edilmelerinin nedeni işte budur.

Emperyalizm ve yerli ortakları herkesin kendi lerine kul köle olmasını herkesin kendi sömürüle rine alet olmasını isterler. Biz bunların sömürü lerine alet olmadığımız için, egemen güçlerin hış mına ve onların besleme uşaklarının kanlı saldırı larına uğramaktayız. Bu baskılara, bu zulüm v işkencelere ve açlıkla mücadele etmenin biricik yo lu örgütlenmek ve örgütlü mücadele etmektir.»

TÖB-DER Genel Başkanlığına
Ankara

Memleketin kaderinde görev yapacak genç neslin yetişmesinde öğretmenler olarak görevinizin büyüklüğünü idrak edemiyen emperyalizmin yerli işbirlikçilerinin kanunların öngördüğü yasal toplantınıza karşı sürdürdükleri şiddet hareketleri özgürlüğe yönelen bir ihanettir. Öğretmenlerin örgütlenmesinde ve anayasal sendikalaşma ve toplu sözleşme yapabilme yolundaki mücadelenizde başarılar diler eylemlerinizde yanınızda olduğumuzu bildiririz.

Yapı Kredi İşçileri Sendikası adına
Gürsel ERKMEN

TÖB-DER Genel Başkanlığına
Ankara

Tek merkezden yönetildiğine inandığımız önceden planlı bir biçimde düzenlenen anti-demokratik gerici saldırılar hiç bir zaman bizleri yıldıramıyacak, daha da güçlendirecektir. Devrimci mücadelemize hız katacaktır. Geçmiş olsun der başarılar dileriz.

TÖB-DER Genel Kurulu Divan Bşk. lığı
Akşehir.

TÖB-DER Genel Başkanlığına
Ankara

İş ekmek ve özgürlük için bağımsızlık ve demokrasi uğrunda, emekçi halktan yana yürüttüğü nüz yürekli, inançlı ve devrimci mücadeleye tekelci sermayenin kuklaları faşist zorbalar tarafında yapılan çirkin saldırıları kınar, sınıfının gücüne v bilincine güvenen MAKO işçileri olarak bağımsız lık ve demokrasi mücadelesinde her zaman yanı nızda olduğumuzu belirtir, selamlarımızı iletiriz.

1605 Nolu Lokalin
Genel Kurulu Kararı

TÖB-DER Genel Başkanlığına
Ankara

Sekiz yüz kişinin katıldığı toplantı başarıyla sürüyor.

Ahmet TAMER
TÖB-DER Manisa Şubesi Bşk.

Toplantımıza bin üç yüz kişi ve dokuz demokratik kuruluş katıldı. Olaysız olarak sona erd

TÖB-DER Kars Şubesi Başkanı
Behram SAMİLOĞLU
Bölge Temsilcisi
Nurettin KOÇER

AZ GELİŞMİŞLİĞİN GELİŞMESİ : II

I

ERKEZDEKİ BUNALIMIN Z GELİŞMİŞLİĞE ETKİSİ

Dr. Fikret BAŞKAYA
TÖB — DER ARAŞTIRMA BÜROSU BAŞKANI

1910 senelerinden başlıyarak gelişmiş batı eko-milerinin oluşturduğu merkez kapitalizmi, sürek- bir krizler ve savaşlar dönemine girdi.

Kapitalist dünya sisteminin merkezinde, ege-en ve dinamik olan yerinde meydana gelen bu ırmaşalıklar çevre kapitalizmini oluşturan azge-miş ekonomilerde önemli «dinamikler» yarattı. öylece dışa dönük «ihracaat ekonomileri» gelenek-l karakterlerini yitirme sürecine girmiş oluyor-rdı.

1914 — 1918 Dünya Savaşı geri kalmış ülkele-n sanayi, tüketim malları ihtiyacını karşılayamaz ıruma getirdi. 1929 — 34 Büyük ekonomik kri- dış ticareti iyiden geriletti, bunu İkinci Dünya ıvaşı takip etti. Bu belirgin kriz ve harplere ikin- derecedeki krizleri de eklersek aşağı yukarı 40 la yakın bir dönemde merkezin çevreyi şartlan-rma mekanizmasının zayıfladığı görülür.

Özellikle 1930 büyük krizi bir taraftan miktar arak çevrenin ihracaatını azaltırken bunu ihraç alları fiyatlarındaki önemli düşmeler izledi. Ör-eğin, 1929 — 1932 yılları arasında hammadde ih-ıç fiyatlarında % 60'lık bir düşme oldu. Gerek iktar ve gerekse fiyatların seviyesi İkinci Dün-ı Savaşı sonuna kadar hep 1929 öncesi seviyesinin tında kaldı.

Bu dönemde ithalat kapasitesi milli gelire oran- düşük seviyelerde kalmıştır. 1929 - 1960 arasında ırt başına milli gelir payı artışı % 60'a ulaşırken ıraç mallarının satınalma gücü ayni dönemde %) azalmıştır. Bazı rakamlara göre geçen asrın so-ı ile İkinci Dünya Savaşı öncesi döneminde değiş-m hadleri azgelişmiş ülkeler aleyhine olmak üze-: % 40 oranında bozulmuştur. MERKEZ ve ÇEV-E kapitalizmi arasındaki bu «kopma» sadece ithal-t ve ihracaata indirgenemez. Bağımlılığın bütün önlerini de etkilemiştir.

Büyük dünya krizi bir taraftan ekonomilerin leyişini ters biçimde etkilerken diğer taraftan da e dönük «bağımsız» bir kalkınmanın temellerini e atıyordu. Şüphesiz bu sonuncu nokta bütün lkeler için aynı sonuçları doğurmamıştı. Olumlu kiler daha çok ihracaat ekonomileri döneminde üyük gelirler sağlıyarak kısıtlı biçimde de olsa ınayileşmeye temel teşkil edecek kadar çeşitlen-iş alt yapıların oluştuğu ekonomilerde görülüyor-u. Bunu sağlayamayan ülkeler, MERKEZ kapitaliz-inin kendini toparladığı dönemde MERKEZDEKİ ınayinin tamamlayıcısı olacak sanayilere yöneldi-r. Bu konuya ilerde geleceğiz.

Latin Amerika ekonomilerinin tarihsel evrimiyle ilgili araştırmalarıyla ünlü Kuzey Amerikalı iktisatcı Andre Gunder Frank şöyle diyor: «Geri kalmış ülkeler en büyük kalkınmalarını, daha doğrusu klasik anlamda kapitalist sanayileşmelerini metropollerle bağlarının en gevşek olduğu dönemlerde gerçekleştirmişlerdir.» (1) Yazarın bu görüşüyle «Resmi» burjuva iktisatcılarının görüşleri tam bir çelişme halindedir. Nitekim bu sonuncular geri kalmış ülkelerin kalkınmalarını metropollerle olan bağlarının sıkılaşmasıyla mümkün olacağı görüşündedirler.

Daha gerilere gidildiği zamanda aynı eğilimi doğrulayıcı durumlarla karşılaşıyoruz. «XVII nci yüzyılda Avrupayı ekonomik krizin etkisi altına aldığı dönemde, Latin Amerika ülkelerinde sanayi üretimi hızlanmış; hatta bazıları, Şili gibi, sanayi malları ihracaatcısı durumuna gelmişlerdir. (2)

Burada hatırlatılması gereken bir diğer nokta da; çeşitli nedenlerle kapitalizmin şartlandırma alanı dışında kalan bölgelerin önemli ve bağımsız bir kalkınmaya sahne olmalarıdır. Örneğin, Latin Amerikadaki Tucurnan, Ascursion, Mondeza, Rosoria vb.

Burada en belirgin örnek şüphe yok, Japonyadır. Bu sonuncu ülke kapitalist hakimiyet ve sömürü ilişkileri dışında kalabildiği için bağımsız bir sanayileşmeyi gerçekleştirebilmiştir. Japonya'nın kalkınmasında başka bazı faktörlerin de rolü küçümsenemez ise de şartlandırma süreci dışında kalmış olmasının önemi çok büyüktür. Bunun, Japonya'nın gerek ham madde kaynağı bakımından, gerekse mamul madde pazarı olarak batı kapitalizmi için fazla önem taşımamasından ileri geldiği de söylenebilir. (3)

Yukardan beri söylenenleri doğrular nitelikte olan bir başka husus da, MERKEZ de (metropollerde) kalkınmanın hızlı olduğu dönemlerde ÇEVREde, (azgelişmiş ülkelerde), tam tersi durumların ortaya çıkmasıdır. «Eğer 1820 ile 1900 yılları arasında MERKEZde sanayileşme hızı pek yüksek idiyse ÇEVREde hemen hemen sıfır, hatta Hindistan ve Mısır'da belirgin gerilemeler gözleniyordu» (4)

---

(1) **Capitalism and underdevelopment in Latin America, Monthly Review press, New York 1969.**
(2) **Critique de l'economie Politique; No: 3 p. 10.**
(3) **Bkz. : Norman «Japan's emergence as a modern State**
(4) **S. Amin Accumalation à l'échelle mondial Paris, 1970.**

Buna karşılık şartlandırma ve hakimiyet ilişkilerinin zayıfladığı «1896 — 1937 arasında Hindistanın sanayileşme hızının gelişmiş kapitalist ekonomilerin gelişme hızından daha yüksek olduğu görülüyor.» (1)

Aşağıdaki rakamlar MERKEZle ÇEVRE arasındaki bağların gevşediği çeşitli dönemlerde (bunalım ve harp) azgelişmiş ülkelerde hızlı ve içe dönük bir sanayileşmenin nasıl geliştiğini göstermesi bakımından önem taşır. «Birinci Dünya Savaşı içinde, 1915 — 1919 yılları arasında, Brezilya'da 5940 yeni sanayi ünitesi kurulmuştur. Oysa 1880 - 1914'e kadar geçen 34 yılı kapsayan dönemde kurulan ünitelerin sayısı 6946 dır. 1907-1920 arasında kurulan ünitelerin % 60'ı son beş yıllık sürede kurulmuştur.» (2)

Arjantin'de 1925-1929 — 1945-1949 döneminde gayri safi milli hasıla faktör fiyatlarıyla % 23 oranında artış gösterirken, sınaî üretimindeki artış % 117'dir. 1929-1937 yılları arasında Brezilya'da sınaî üretim % 50 artmış, iç pazara yönelik sınaî üretimdeki artış % 40 olmuş, buna karşılık ithalat miktarında % 23'lük bir düşme olmuştur. (3)

İkinci Dünya Savaşı içinde, 6 yıllık dönemde, 1939 - 1945 sınaî üretim Güney Rodezya'da iki mislinden fazla; Meksika ve Güney Afrika'da % 40, Brezilya'da % 33, Arjantin'de % 25, Şili ve Yeni Zelanda'da % 16, Hindistan ve Türkiye'de % 14 oranında bir artma göstermiştir. (4)

Savaşlarla krizlerin geri kalmış ülkeler üzerindeki etkileri bazı farklılıklar arzeder. MERKEZ kapitalist ülkeler arasındaki savaşlar sonucu bu ülkelerin sınaî üretimi harp sanayine kaydığından geri kalmış ülkelerin üretilmiş sanayi tüketim malları ihtiyacı karşılanamaz olur. Harp bitince tekrar eski ilişkiler başlar. İhraç edilen ham madde fiyatlarında önemli bir değişiklik olmaz. Hatta bazı stratejik ham madde üreten ülkelerin gelirleri de artabilir.

Kriz halinde daha farklı bir durum ortaya çıkıyor. İhracaatın hem miktar olarak azalması, hem de ihraç fiyatlarının önemli ölçüde düşmesi :

1 — İthalatı büyük ölçüde azaltarak tatmin edilmeyen bir tüketim malları talebi ortaya çıkarır. 2 — Hakim sınıfların gelir seviyesini düşürür. 3 — Önemli işsizliğe yolaçar. 4 — Bütçe gelirlerini de azaltır. Ve devalüasyona götürür.

(1) İbid s. 190-191.
(2) a.g. s. 191.
(3) C. Furtado «Le development et sous development s. 168-169.
(4) A. Maizels. İndustriel Growth and World Trade s. 22.

Bu koşullar altında hükümetlerin alacağı ilk tedbir, hakim sınıfların (büyük toprak sahipleri ve ihracaatcılar) gelirlerini belirli seviyelerin altına düşürmemek olacaktır. Bunu yapabilmek için de alıcı durumuna geçecek, stoklar oluşturacaktır.

Hakim sınıfların gelirlerini garanti etmeye yönelik tedbirler dolaylı olarak işsizlik sorununa da çözüm getirmiş oluyordu. (1) Bir taraftan sanayi ürünlerinin talebinin tatmin edilemeyişi, diğer taraftan bol miktarda emek gücünün mevcudiyet «içe dönük» sanayileşme üzerinde uyarıcı oldu. Bu koşullar altında bir «sanayici sınıf» da ortaya çıktı ve bir ölçüde ithalatçılardan boşalan yeri dolduruyordu. Söylemek gerekir ki sözünü ettiğimiz burjuvazi bu dönemde önemli bir rol oynayamadı. Sanayi ve tarım burjuvazisi arasındaki çelişki hiç bir zaman uzlaşmaz nitelik kazanmadı. Yapısal plânda önemli değişiklikler olmayanca başka bir değişle üretim ilişkileri ayni kaldığı sürece, ekonominin tekrar kapitalist metropollerin dümen suyuna girmesi için İkinci Dünya Savaşının sona ermesi kaf geldi.

1950 yıllarından başlayarak bağımlılık yeni biçimlerde devam etti.

— IV —

BAĞIMLILIĞIN BİÇİMİ DEĞİŞİYOR

Ikinci Dünya Savaşı sonrası dönemde ÇEVRE ve Merkez arasındaki ilişkiler yeni bir döneme girdi. O zamana kadar ÇEVRE için yasaklanmış bazı «sanayilerin» kurulmasına göz yumulduğu daha öte de teşvik edildiği görülüyor. Bu, üretim güçlerinin gelişmesine uygun olarak MERKEZ kapitalizmiyle ÇEVRE kapitalizmi arasında yeni dengelerin kurulma yoluna girdiği dönemin başlangıcıdır. Söz konusu süreç ayni zamanda, uluslarüstü şirketlerin kendi içlerindeki işbölümüne de denk düşen bir süreçtir. Nitekim, evrensel kapitalist sistemin hiyerarşisi içindeki tamamlayıcılık bundan böyle uluslarüstü şirketlerin bünyesine indirgenmiş oluyordu.

Geri kalmış bölgelerde «belirli» sanayi dallarının gelişmesi egemen çevrelerin bazı kesimlerinde telaş uyandırmaktan da geri kalmadı. Azgelişmiş ülkelerde bu sanayinin kurulmasının, gelişmiş kapitalist ülkeler için hem mevcut pazarları yitirme hem de hamı maddeler bu ülkelerin kendi iç sanayilerine kayacağından bunları elde etmenin güçleşeceği, fiyatların yükseleceği gibi görüşler ileri sürenler oldu.

1945'te daha harp bitmeden, Milletler Cemiyeti

(1) Bu konuda Türkiye için Bkz : Y. Küçük; Plânlama, Kalkınma, Türkiye

u konuyu incelemek üzere Kuzey Avrupalı bir ıtisatçıyı görevlendirdi. Yazar kitabın girişinden zetle telaşın yersiz olduğunu geri kalmış bölge-rde söz konusu «sanayilerin» gelişmesinin bu böl-elere yüksek kalitede tüketim malları, ara malla-ı, ve ekipman satışlarını artıracağını ileri sürüyor, undan yine kârlı çıkacak olanın gelişmiş kapita-st ülkeler olacağını söylüyordu.

Gerçekte olayların gelişimi bu görüşü doğru-mıştır. İlerde görüleceği gibi kurulmakta olan bu anayiler «Buna fabrikalar demek daha doğru olur» eri kalmış ekonomilerin bağımsızlaşması yönünde eğil, fakat tam tersi sonuçlar doğurmaktadır. Da-a da ileri, bağımlılık bir önceki dönemden de oğun biçimler alıyor. Sözde sanayileşme geri kal-ış ülkelerle emperyalizm arasında sömürü ilişki-eri daha da kuvvetlendirerek, tek yanlı değer akı-ını hızlandırmaktadır. Kurulan sanayilerin geri almış ülkeler açısından, sömürü ve bağımlılık iliş-ilerini ne yönde etkilediğine girmeden kısa bu sa-ayilerin niteliğini gözden geçirmek yararlıdır.

Söz konusu sanayiler, daha evvel ithalat yolu e elde edilen tüketim malları üretimine «montajı-a yöneliktir. Gelişmiş kapitalist ülkelerden bir ön-eki dönemde ithal edilen malların belirli bir azın-ğın ihtiyaçlarını karşıladığı gözönünde tutulursa, unlara kabaca «lüks» tüketim malları denilebilir. üphesiz «lüks» terimi azınlığın ihtiyaçları dışında üketim malı üretilmediği anlamına gelmez. Gıda, çki, giyim, çimento ve buna benzer v.s. gibi alan-arda kurulan sanayiler dinamik bir öze sahip ola-adıkları için çağdaş anlamda gerçek sanayi sayı-amazlar. Özellikle kamu kesiminde üstlenilen de-ir çelik v.s. gibi sanayi dalları son analizde «lüks» üketim sanayilerinin ihtiyaçları esas alınarak ku-ulmaktadır. Bu yüzden bağımsız bir rol oynaya-aazlar.

İç pazarın, özellikle «modern» sektörün (bu ektörden Batı Avrupa ve Amerika tüketim mal-arını taklit eden nüfus kesini kastediyoruz), ihti-acına cevap veren bu sanayi üretimi kısıtlı bir azar için yapılmaktadır. Söz konusu tüketim mal-arının üretimiyle toplumun genel ekonomik geliş-ie seviyesi arasındaki çelişki belirgin durumdadır.

İç pazarın, özellikle belirli bir kesimin ihtiyaç-arına cevap veren bu tüketim malları üretimi MERKEZ kapitalizmiyle olan ilişkileri niteliği ge-eği israflı bir üretim olmaktadır. Kurulan sanayi niteleri, «holdingler» uluslarüstü dev şirketlerin eri kalmış ülkelerdeki uzantısı olduklarından bu onuncuların teknolojik ve mali kontrolu altındadır. Kullanılan mali fonların yerli tasarrufların nema-andırılmasından elde edilmiş olması süreci değiş-irmemektedir.

Düşük işçi ücretlerine rağmen üretim maliyet-erinin yüksek oluşu bağımlılıkla ilgilidir. Nitekim «Anahtar teslimi» satın alınan fabrikaları gelişmiş kapitalist ülkeler mal olarak değil, fakat sermaye olarak ihraç etmektedirler. Başka bir deyişle geri kalmış ülkeler teknoloji alanında yapılan araştırma masraflarına da yüksek fiyatlar ödemektedirler. Bu ilk ithalatı ara malları, yedek parçalar ve ham maddelerin ithali izlemektedir. Böylece sanayilerin ilk kurulma aşamasından başlayarak bağımlılık teknolojik biçimlere dönüşerek ara mallara ve ham maddelere ödenen fiyatlar sürekli olarak yükselmektedir. Belirli büyüklüğün altında olmayan «modern» üretim üniteleri iç pazarın olanaklarının üstünde olan kapasiteye sahiptir. Böylece tâ baştan bir kapasite fazlası doğmaktadır. Düşük kapasiteyle çalışmanın bir diğer nedeni de ara malları ve ham maddelerin zamanında ulaşamaması ile ilgilidir.

Şüphesiz gerçek israf bu malların kapitalist verimliliğini, «rantabilite» kurallarına uygun üretilmemesi değil, bizatihî bu malların üretilmekte olmasıdır.

Kentlerinde su, köylerinde elektrik olmayan, işsizliğin; gecekonduların büyük boyutlara vardığı, nüfusun büyük çoğunluğunun gıda sorununun çözülemediği, çocuklara süt, okul bulunamayan bu ülkelerde kokakola, televizyon, özel otomobil montajının yapımı israfın kendisidir.

Milli gelir içinde sanayinin payının giderek artmakta oluşu bu ülkelerin sanayileştiği, giderek azgelişmişlikten kurtulmakta olduğu gibi yanlış görüşlere kapılmak, sömürü ve bağımlılık ilişkilerini yanlış ve eksik kavramanın sonuçları olabilir. Kurulan sanayilerle geri kalmış ülkelerden gelişmiş kapitalist ülkelere değer akışı özünde hiç bir değişikliğe uğramamış sadece biçimler değişmiştir.

«Sanayileşme» sürecinin geri kalmış ülkelerle emperyalizm arasındaki bağları özde değiştirmemesine karşılık, sanayinin milli gelir içindeki payının artmasıyla orantılı olarak yerli hakim sınıflar koalisyonunda sanayici sınıf egemen duruma geçmektedir.

Burada iki soru akla gelmektedir: 1 — Evrensel kapitalist sistemin hiyerarşisi ayni kaldıkça, geri kalmış ülkeler pramidin tabanını oluşturmaya devam ettikçe bu sonuncuların gelişmiş kapitalist ülkelere dönüşmesi, ÇEVREnin MERKEZ olması olanaklı mıdır? 2 — Bugün geri kalmış denilen ülkelerin batı kapitalizminin ulaştığı yere ulaşması bu sonuncu ülkelerin amacı olmalı mıdır?

Uyumlu ve etkin bir kalkınma politikasının ortaya konulması ilk başta 2 nci soruya olumsuz cevap vermekle mümkündür. Sorun batı kapitalizminin yolunu takip etmek değil, onu geçmektir. Bu, gelişmekte olan azgelişmişlikten zararlı çıkanların pratik politikada verecekleri cevaptır.

Şimdi ithal edilen tüketim mallarını ikame etmeye yönelik «sanayileşmenin» geri kalmışlığı nasıl etkilediğine geçebilir.

Devam edecek

DERNEKLERE HAKARET SUÇLARI

Halit ÇELENK

(Bu yazı ve eklerini geçen sayıdaki basım yanlışlarından dolayı yeniden yayınlıyoruz.)

Derneğimiz şubelerinden Genel Merkeze zaman zaman gönderilen yazılarda kimi kişi ve kuruluşlar tarafından söz yada yazı ile derneğimize ve şubelerimize hakaret edildiği ve bu kişi ve kuruluşlar hakkında hakaret davaları açıldığı bildirilmekte ve hukuk yardımı istenilmektedir.

Şubelerimiz ve üyelerimizce bu konularda gösterilen duyarlık ve titizlik sevindiricidir. Derneğimizin bu tür saldırılardan ve sataşmalardan korunması, suçluların cezalandırılmasının sağlanması hepimizin görevleri arasındadır. Bu saldırılara karşı derneğimiz ve üyelerimizi korumak ve haklarını savunabilmek için yasalarımızda «kuruluşlara hakaret» suçlarını düzenleyen hükümleri, dava açabilmenin ve şikayette bulunabilmenin hukuksal koşullarını öğrenmekte yarar vardır. Burada değişik olasılıkları göz önüne alarak özet halinde de olsa konuya açıklık getirmeye çalışacağız.

1 — Türk Ceza Yasası kişilere hakaret ile kuruluşlara hakaret suçları arasında, şikayet açısından, bir ayırım yapmıştır. Gerçek kişiler kendilerine hakaret edildiği takdirde her zaman şikayet hakkına sahiptirler. Hakaretin niteliğine göre yetkili yargı organında dava açabilirler.

Tüzel kişilere ve örneğin derneklere gelince :

Derneklerin, dernek adına yani tüzel kişi olarak şikayette bulunabilmeleri için «Amme menfaatine hadim» (kamu yararına hizmet eden) dernekler niteliğini kazanmaları gerekir.

Bu konuda Türk Ceza Yasasının 483 üncü maddesinin 2. inci fıkrası şöyle demektedir :

«Adli veya siyasi veya mülki veya askeri bir heyet veya siyasi bir parti yahut amme menfaatine hadim bir cemiyet veya müesseseye tecavüz ve hakarette bulunanlar, fiillerinin mahiyetine göre 480 veya 482 inci maddelerde yazılı cezalarla cezalandırılırlar.»

Görülüyor ki yasa ancak «Amme menfaatına hadim» derneklere hakaret edildiği taktirde bu derneklere şikayet hakkı tanımaktadır. Böyle bir niteliği bulunmayan derneğe hakaret halinde, tüzel kişi olarak şikayette bulunma hakkı kabul edilmemiştir.

Yargıtay İkinci Ceza Dairesi oybirliği ile verdiği bir kararda bu konudaki görüşünü şöyle açıklamıştır :

«TCK. nun 483. maddesinin 2. fıkrası; hakaret suçunun mağduru olabilecek tüzel kişileri göstermiştir. Her tüzel kişi, diğer bir deyimle her topluluk, hakaret suçunun mağduru olamaz. Bu itibarla, TCK.nun 483. maddesinin 2. fıkrasında istisnasız olarak gösterilen topluluklar haricinde kalan Türkiye Öğretmenler Sendikasının, tüzel kişi olarak hakaret suçundan ceza dâvası açması, kanun koyucunun kastı haricine çıkacağı düşünülmeden dâvaya bakılarak hüküm tesisi, bozmay ıgerektirmiştir.» (30.12.1968 gün ve 9305/10999 sayılı karar)

Bir derneğe «Amme menfaatine hadim» dernek niteliği tanıma yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir. Ancak Bakanlar Kurulu, uygun gördüğü derneklere «kamu yararına hizmet eden dernek» niteliği verebilmektedir. Örneğin Türk Hukuk Kurumu ve Kızılay Derneği Bakanlar Kurulu Kararı ile amme menfaatine hadim derneklerden sayılmıştır.

Derneğimiz hakkında böyle bir karar olmadığından, gerek Genel Merkezimize ve gerekse şubelerimize hakaret edildiği takdirde dernek ve şube olarak yani tüzel kişilik adına şikâyet hakkı bulunmamaktadır. Ancak bundan bir zarar doğmuşsa bu zararın tanzimi için Hukuk Mahkemesinde tazminat davası açmak mümkündür.

Eğer Derneğe yapılan hakaret, dernek mensuplarını da içine alıyorsa, dernek üyelerine de sirayet ediyorsa bu takdirde üyelerin yada yöneticilerin **kişi olarak** hakaret davası açma hakları vardır.

Hangi hallerde derneğe yapılan hakaret dernek üyelerine ve mensuplarına da sirayet etmiş sayılır?

Bunu saptamak için hakaret eden kimsenin kullandığı sözlere bakmak ve buna göre hukuksal durumu saptamak gerekecektir. Örneğin «bu derneğin üyeleri...dir», «Bu derneğin yöneticileri...dir», «Bu derneğe girenler...»dir sözleri dernek üyelerini de kapsadığından, bu ve buna benzer hallerde üyelerin de hakaret davası açmak hakları kabul edilecektir.

Yukarıdaki açıklamalardan anlaşılacağı gibi derneğimiz tüzel kişiliği tarafından yani Genel Merkez yada şubelerimizce hakaret davası açılamaz. Eğer yapılan hakaret yöneticilerimize yada üyelerimize sirayet ediyor ve onları da içine alıyorsa hakaret davası bu yöneticiler veya üyeler tarafından açılmalıdır.

II — Hakaret'in çeşitleri :

Yasalarımıza göre başlıca iki türlü hakaret vardır :

a) Adi hakaret
b) «Maddei mahsusa isnadı suretiyle hakaret» yada kısaca «maddeli hakaret».

Adi hakaret yada sövme Türk Ceza Yasasının 482 inci maddesinde gösterilmiştir. Madde şöyle demektedir :

«Her kim toplu veya dağınık ikiden ziyade kimse ile ihtilâf ederek her ne suretle olursa olsun bir kimsenin namus veya şöhret veya vakar ve haysiyetine taarruz eylerse üç aya kadar hapis ve elli liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasıyle mahkûm olur.»

«Bu fiil kendisine tecavüz olunan kimse yalnız olsa bile huzurunda yahut kendisine hitap edilen

veya hitap edildiği anlaşılan telgraf, telefon, mektup, resim veya herhangi bir yazı vasıtasiyle işlenirse failin göreceği ceza on beş günden dört aya kadar hapis ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasıdır.»

«Kendisine tecavüz olunan kimsenin huzuriyle beraber alenen vâki olursa ceza bir aydan altı aya kadar hapis ve iki yüz elli liradan bin liraya kadar ağır para cezasıdır.»

«Fiil, 480 inci maddenin 4 üncü fıkrasında beyan olunan vasıtalardan biri ile işlenirse failin göreceği ceza üç aydan bir seneye kadar hapis ve beş yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezasıdır.»

Maddeli Hakaret'e gelince :

«Maddeli hakaret» de anılan yasanın 480 inci maddesi ile cezalandırılmıştır. Bu maddede de şöyle denilmektedir :

«Her kim toplu veya dağınık ikiden ziyade kimse ile ihtilât ederek diğer bir şahıs hakkında bir maddei mahsusa tayin ve isnadı suretiyle halkın hakaret ve husumetine maruz kılacak yahut namus ve haysiyetine dokunacak bir fiil isnat ederse üç aydan üç seneye kadar hapse ve iki yüz liradan iki bin liraya kadar ağır para cezasına mahkûm olur.

«Bu fiil kendisine tecavüz olunan kimse yalnız olsa bile huzurunda yahut kendisine hitaben yazılıp gönderilmiş bir mektup, telgraf, resim veya herhangi bir yazı veya telefonla işlenirse failin göreceği ceza dört aydan üç seneye kadar hapis ve iki yüz elli liradan iki bin beş yüz liraya kadar ağır para cezasıdır.

«Kendisine tecavüz olunan kimsenin huzuru ile beraber alenen vâki olursa ceza beş aydan üç seneye kadar hapis ve üç yüz liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasıdır.

«Bu cürüm umuma neşir veya teşhir olunmuş yazı veya resim veya sair neşir vasıtasiyle irtikâp olunmuş ise failin göreceği ceza altı aydan üç seneye kadar hapis ve bin liradan beş bin liraya kadar ağır para cezasıdır.»

Bu iki tür hakaret arasında farklar vardır. Adi hakaret davaları Sulh Ceza Mahkemelerinde görülür. Maddeli hakaret davaları ise Asliye Ceza Mahkemelerinde bakılır. Adi hakaret suçlarından ötürü verilen cezalar daha hafif, maddeli hakaret suçlarının işlenmesi halinde verilecek cezalar daha ağırdır. Bu suçlar basın yoluyla işlendiği takdirde cezalar arttırılmaktadır.

Ancak burada önemli olan adi hakaret ile maddeli hakaretin, ayırtedilmesi, hangi sözlerin adi ve hangi sözlerin maddeli hakaret kapsamına girdiğinin saptanmasıdır. Hukuk kitaplarında ceza uzmanları bu ayırım için değişik ölçüler önermişlerdir. Ancak bu konuda açık ve kesin bir tanımlama yapılamamış, bir ölçü saptanamamıştır.

Genel olarak bir kişiyi halkın gözünde küçük düşürücü sözler, sövmeler adi hakaret olarak kabul edilmektedir. Örneğin «eşek, hayvan herif, ananı S.K. ederim, namussuz, fahişe, orospu, it herif ve benzeri sözler adi hakaret niteliğindedir.

Eğer hakaret eden kişi, hakaret edilene **belli bir** eylem isnat ederse bu taktirde maddeli hakaret söz konusu olacaktır. Örneğin bir kişinin... ile.. yerde zina ettiği, A'nın evinden eşya çaldığı ve hırsızlık yaptığı vb.» söylense yada yazılsa bu hakaret, maddeli hakaret kabul edilmektedir. **Çünkü mağdura belli bir eylem, bir suç, onu halkın gözünde küçük düşürecek bir olay yüklenmiştir.**

Suç adi hakaret olsun, maddeli hakaret olsun basın yoluyle yani gazete, dergi, kitap, bildiri yada benzeri yayın yolları ile işlenirse dava Toplu Basın Asliye Ceza Mahkemelerinde bakılır.

Hakaret suçları 6 ay içinde şikayet edilmezse zaman aşımına uğrar. Bu süre geçtikten sonra artık dava açılamaz. Günlük gazetelerle işlenen suçlardan ötürü açılacak davalarda zaman aşımı süresi 3 aydır.

Nereye Baş Vurulacaktır?

Yukarıda açıklandığı gibi Türk Ceza Yasasının 482 inci maddesine aykırı bir eylem yani hakaret söz konusu olduğu takdirde şikayetçi doğrudan doğruya suçun işlendiği yer Sulh Ceza Mahkemesine bir dilekçe ile başvuracak ve davacı olduğunu bildirecektir. Bu hallerde görevli mahkeme Sulh Ceza Mahkemesidir.

Eğer Türk Ceza Yasasının 480 inci maddesinde yazılı maddeli hakaret söz konusu ise görevli mahkeme suçun işlendiği yer Asliye Ceza Mahkemesidir. Bu hallerde şikayetçi yerel Asliye Ceza Hakimliğine dilekçe ile başvuracak, sanık hakkında şikayetçi olduğunu bildirecek ve cezalandırılmasını isteyecektir.

Yukarıda yazılı her iki halde de şikayetçi, dilekçesinde tazminat isteminde de bulunmalı ve istediği manevi tazminatın miktarını bildirmelidir.

Suç basın yoluyle işlenmişse :

İster adi hakaret olsun (482) isterse maddeli hakaret olsun (480) suçun basın yoluyle işlenmesi halinde şikâyet dilekçesi yerel Sorgu Hakimliğine verilecek ve sanık hakkında Toplu Basın Asliye Ceza Mahkemesinde dava açılması ve sanığın cezalandırılması istenecektir.

Suç basın yoluyla işlendiği taktirde, yayının dağıtıldığı yer mahkemelerinde de şikayette bulunulabilir. Bu hallerde yayının dağıtıldığı yer mahkemesi de davaya bakmaya yetkilidir.

Burada dikkat edilecek nokta, suçun Memurin Muhakemat Kanunu ile ilgili olup olmadığıdır. Eğer suç memurun görevinden ileri gelmiş yada memuriyet görevinin yapılması esnasında işlenmişse, basın yoluyle olsun yada olmasın, bu hallerde Memurin Muhakematı hakkındaki yasa hükümleri uygulanacaktır. Bu konuda Derneğimizce yayınlanan HUKUK YAZILARI Kitabının 231 inci sayfasında

→

Sayın
ALİ BOZKURT
TÖB-DER Genel Başkanı
A N K A R A

15. Şubat günü tüm Vatan sathında tertiplemiş bulunduğunuz kapalı salon toplantılarının, bir kaç ilimizde, çember sakallı gericilerin ve organize faşistlerin saldırılarına uğramış olması Sendikamızca nefretle karşılanmış ve devrimci tüm güçlerin, güçlerini birleştirmeleri gereğinin yeni bir kanıtı olarak kabul edilmiş bulunmaktadır.

Her devirde, her yerde ve her şartta devrimci mücadelenin öncülüğünü yapan, en küçük yerleşme merkezinde bile, müsait olmayan şartlara rağmen, tek başına halkı uyarma ve uyandırma görevini yerine getiren Türk öğretmenine, yeni nesli yetiştiren mukaddes insanlara saldırmak gafleti içinde olanları lânetliyoruz.

Devrimci tarım işçilerinin örgütü olan ZİRAAT - İŞ SENDİKASI her şekliyle ve her türlü olanaklarıyla feyz aldığımız Türk öğretmenlerini desteklemektedir.

Özgürlük mücadelesinde, hak mücadelesinde, daha iyi yarınlar mücadelesinde kendimize önder kabul ettiğimiz TÜRK ÖĞRETMENİNİ en derin sevgi ve saygıyla selâmlıyoruz.

Zafer er veya geç devrimcilerin olacaktır.

En iyi dileklerimle,
TUNCER KOCAMANOĞLU
Genel Başkan
ZİRAAT - İŞ

TÖB - DER Genel Başkanlığına
Ankara

Ortak mücadelemiz demokrasi ve antifaşist kavgada her zaman beraber olduğumuzu öğretmenlerin yürekli ve yurtsever çabalarını her zaman desteklediğimizi bildirir saygılar sunarım.

İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı

TÖB-DER Genel Başkanlığına
Ankara

Halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücad lesinde TÖB-DER etkin bir şekilde yerini almakt dır. Pahalılık ve faşizmi protesto için yurt çapın düzenlediği toplantı ve yürüyüşlere bir avuç faş komando tarafından saldırılması biz yurtsever gen lerin her zaman olduğu gibi bu defa da nefreti kazanmıştır. Faşizme ve hayat pahalılığına ka grev ve toplu sözleşmeli sendika mücadelenizde y nınızda olduğumuzu bildirir başarılar dileriz.

Bolu Yüksek Öğrenim Derneği

TÖB - DER Genel Başkanlığına
Ankara

Biz Berlin'deki Türkiyeli öğretmenler veliler yurt çapında düzenlediğiniz, pahalıl ve faşizme karşı direnişinizin yanındayız. I tabiî yasal ve demokratik direnişe karşı, f şistlerin ve gerici güçlerin yaptıkları saldı ları şiddetle protesto ederiz.

Bu saldırıların, bir merkezden ve plâı olarak tezgahlandığını, olaylar açıkça göst miştir. Saldırgan ve faşist komandoların a kasında emperyalizm ve işbirlikçileri, «Mil yetçi Cephe» temsilcileri bulunmaktadır. H bir saldırı halkımızın ekmek, iş, bağımsızl demokrasi ve özgürlük mücadelesini durdu mıyacaktır.

Türkiyeli Öğretmenler Derneği
Almanya

TÖB - DER Genel Başkanlığına
Ankara

TÖB-DER olarak yurt düzeyinde düzen diğiniz pahalılık ve faşizme karşı direnişe, f şistlerin ve gerici güçlerin yaptıkları saldırıl rı şiddetle protesto ederiz. «Milliyetçi Ceph temsilcilerinin hazırladığı ve tezgahladığı b saldırılar halkımızın haklı mücadelesini du duramaz.

Berlin Barış ve Özgürlük Komitesi
Türk Toplumcular Ocağı
Türkiyeli Demokratik İşçiler Derneğ
Türkiyeli Öğretmenler Derneği
Türkiyeli Akademikker ve Sanatçıla
Derneği

---

yayınlanan «Lüzumu Muhakeme Kararları» başlıklı yazıda gerekli bilgi verilmiştir.

Bu yazıda açıklanan yöntemlere ve sürelere göre hareket etmek gerekir.

III — Dilekçe örnekleri :

A — Adi hakaret halinde Sulh Ceza Hakimliğine verilecek dilekçe örneği aşağıdadır. Bu formi dilekçe olayın özelliğine göre düzenlenerek yer Sulh Ceza Hakimliğine verilecektir.

B — Adi yada maddeli hakaret halinde, eğ **suç basın yoluyla işlenmişse aşağıdaki örnek dilek çeyle Sorgu Hakimliğine başvurulacaktır.**

Dilekçe Örnekleri

..... Sulh Ceza Hakimliğine

Davacı : Ahmet Sönmez. Lise Edebiyat Öğretmeni. Gazi Mah. Pehlivan Sk. No: 20 - MALATYA.

Sanık : Mustafa Yılmaz. Yeni Mh. Nergis Sk. No: 5 MALATYA

Suç : Hakaret

Suç Tarihi : 5.1.1975 Perşembe günü saat 10.00 sularında.

OLAYLAR :

1 — 5.1.1975 Perşembe günü saat 10.00 ılarında evimden okula giderken, Atatürk addesinde, Bilim Kitabevinin önünde daha nce tanımadığım ve sonradan adının Musta ı Yılmaz olduğunu öğrendiğim sanığa raslaım. Mustafa Yılmaz 8-10 yaşlarında küçük ir çocuğu dövüyordu. Çocuk yere düşmüş ğlıyor ve sanığa kendisini dövmemesi için alvarıyordu. Etrafta halk toplanmıştı. Sanıa yaklaşarak, çocuğu dövmemesini rica etm ve bunun doğru olmadığını uygun bir ille anlatmaya çalıştım.

2 — Sanık haklı hiçbir neden yokken ve endisine karşı herhangi kötü bir söz söylemediğim halde bana dönerek: «Ulan eşek herif, sen benim işime ne karışıyorsun, defol git uradan.» sözleriyle hakaret etmiştir. Bu sözlerle beni orada bulunan halkın gözünde küçük düşürmüştür.

3 — Sanığın bu küçük düşürücü sözlerine karşı hiçbir cevap vermedim. Ve karşılıkta bulunmadım.

Bana yaptığı hakaretten ötürü sanığın cezalandırılmasını istiyorum.

Yasa Maddeleri : T.C. Yasasının 482 ve gili diğer maddeleri .

İsbat Araçları : Olayı gören tanıklar

Son İstek : Yukarıda açıklandığı gibi sanık bana hakarette bulunarak halkın gözünde üçük düşürdüğünden yargılanmasını, cezandırılmasını ve 1000.— lira manevi tazminatın kendisinden alınarak bana verilmesini aygıyle dilerim.

Tarih, İmza

anıklar :

— 2 —

..... Sorgu Hakimliğine

Davacı : Ahmet Yılmaz, Bahçelievler 10. Sk. 4/5 - ADANA.

Sanıklar : 1 — Kemal Sarı, Yeni Posta Gazetesi Yazarı, Gazi Cad. Sanlı Sk. No: 7 - ADANA.
2 — İlhan Doğan, Yeni Posta Gazetesi Sorumlu Yönetmeni. Aynı Adreste.

Suç : Yayın yoluyla hakaret.

Suç günü : 2.1.1975

İstemin konusu: Adana'da yayınlanan Yeni Posta Gazetesinin 2.1.1975 günlü sayısında çıkan bir yazı ile bana hakaret edildiğinden Basın Yasası ve Türk Ceza Yasası hükümlerine göre sanıklar hakkında Adana Toplu Basın Asliye Ceza Mahkemesinde dava açılması isteğidir.

OLAYLAR :

1 — Sanıklardan İlhan Doğan'ın sorumlu yönetmeni olduğu ve kentimizde yayınlanan Yeni Posta adlı gazetenin 2.1.1975 günlü sayısında 2. sayfanın 1. sütununda «Görev Başına» başlıklı ve Kemal Sarı imzalı bir yazı yayınlanmıştır.

2 — Dava konusu yazının 2. paragrafında ve 5. satırda: «Terbiyesiz, ikiyüzlü adam», 4. paragrafında ve 1. satırda: «Sahtekâr, rüşvetçi» sözleriyle bana hakaret edilmiştir.

3 — Bu hakaret sözlerinin beni hedef aldığı yazıdan açıkca anlaşılmaktadır.

4 — Böyle bir hakaret yazısını yayımlamaması gereken gazetenin sorumlu yönetmeni diğer sanık İlhan Doğan da görevini yapmıyarak Basın Yasasının 16/1 maddesi gereğince suça katılmıştır.

5 — Her iki sanığın yargılanarak cezalandırılmaları için Adana Toplu Basın Asliye Ceza Mahkemesinde dava açılmasını, verilecek cezalandırılma kararının aynı gazetede yayınlanmasını, 1000'er lira manevi tazminatın sanıklardan ayrı ayrı alarak bana verilmesini istiyorum.

ORMAN KÖYLERİ

Fevzi YILMAZ
Orman Mühendisleri Odası 2. Başkan

Emperyalizmin tahakkümü altında bulunan, feodal kalıntıları bünyesinden atamamış her ülkede nüfusun büyük çoğunluğu kırsal alanda yaşar. Bu türden bir yapı gösteren ülkemizde de 1970 nüfus sayımına göre, nüfusun % 65'i köylerde yaşamaktadır.

Yine 1970 yılı nüfus sayım sonucu yurdumuzda 7440 adet **orman içi,** 8602 adet **orman kenarı** olmak üzere toplam 16042 adet **orman köyü** bulunduğunu göstermektedir. Günümüzde bu insanlar aydın kesimiyle olan ilişkilerini, ancak öğretmenler ve orman teknik elemanları aracılığıyla sürdürebilmektedirler. Doğaldır ki yurdumuzun en ücra köşelerinde görev yapmaya çalışan bu iki meslek grubunun ve yasal kuruluşlarının da işbirliği yapmaları gereklidir.

Orman Köylüsünün Ekonomik Durumu

1960 yılından sonra halkımızın demokratik talepleri yeni boyutlar kazanmış kitle örgütleriyle seslerini duyurmaya başlamışlardır. Oysa orman köyleri; halkın örgütsüzlüğünden yararlanılarak seçim zamanlarında **vahidi fiatlarda** (m3 başına verilen kesme ve taşıma ücreti) küçük artışlar yaparak, orman suçlarına ilişkin aflar çıkarılarak, siyasal partilerin **oy depoları** haline getirilmeye çalışılmıştır. Bolca verilen vaadler köylünün karnını doyurmamış, aksine artan hayat pahalılığı orman köylüsünü, tefeci-tüccar kesiminin kıskacına düşürmüştür. Uygulanmakta olan ormancılık ekonomi politikasıyla kereste tüccarlarının zengin edilmesi hızlandırılırken orman köylüsünün yoksul durumu en çıplak acılığıyla korunmuştur. Normal yollardan geçimini sağlıyamayacak duruma gelen orman köylüsü, ekonomik çıkmazı nedeniyle yakacağını ve yapacağını ormandan getirmek zorunda bırakılmış, bir ölçek buğday ekebilmek için ormandan bir parça toprak açma yoluna itilmiştir. Tüm bunların doğal sonucu olarak da mahkeme kapısında sürünen yığınlar oluşmuştur.

III. Beş Yıllık Plan verilerine göre 1977 yılında orman köylerinde 1.272.203 aile barınacaktır. Ortalama aile büyüklüğü 6,6'dır. Ormancılık çalışmalarının en yoğun ve en etkin kolu olan kesme-taşıma işçiliğinde bugüne dek her aileden 1 kişiye iş verme olanağı sağlanamamıştır. Yapılan hesaplara göre ancak 1977 yılında bu gerçekleşecektir. Buna göre 1977 yılında orman köylülerinin % 14.3'üne iş sağlanabilecektir. İstihdam oranı **aktif işgücü** açısından ele alınırsa görünüm çok daha korkunçtur. Bu durumda 3.721.656 aktif erkek işgücünün ancak % 4.8'i kesme-taşıma işçiliğinde. Bugüne dek her aileden 1 kişiye iş verme olanağı sağlanamamıştır. Yapılan hesaplara göre ancak 1977 yılında bu gerçekleşecektir. Buna göre 197 yılında orman köylülerinin % 14.3'üne iş sağlanabilecektir. İstihdam oranı **aktif işgücü** açısından ele alınırsa görünüm çok daha korkunçtur. Bu durumda 3.721.656 aktif erkek işgücünün ancak % 4.8'i kesme-taşıma işlerinde istihdam edilebileceklerdir.

Ülkemizde uygulanmakta olan ekonomi - politika sonucu, yaratılan değer artığının pay edilmesinde orman köylüsü, kentliler karşısında iyiden iyiye kenara atılmıştır. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki; I. Plan döneminde bireye düşen yıllık **gayri safi yatırım harcaması** 936 TL iken, orman köylerinde 46 TL. dır. II. Plan döneminde 1259 TL'na karşılık orman köylerinde 80 TL'na çıkmıştır. Ayrıca orman köylülerine verilen kredi miktarı iş kişi başına 31 kuruş gibi gülünç bir rakamdır.

Orman Köylerinde Eğitim

Kuşkusuz orman köylerindeki eğitimin bu toplumsal ve ekonomik yapıdan farklı olabileceği düşünülemez. Orman köylerinin birçoğunda okul olmasına rağmen çocukların önemli bir kısmı okula gidememektedir. Bu durum, kırsal alanda uğraşveren öğretmen arkadaşlarımızın gözlerinden kaçmayacağı gibi: Orman köylülerinin geçim sıkıntısını eğitimi ikinci plana itmesi, çocuklarının geleceğinden emin olamayışları, daha ileri okullara gideme yecekleri baştan belli iken **bile bile lades oynama** istemiyecekleri, köylerin çok dağınık oluşu gibi nedenlere bağlanabilir. Orman köylerinde ilkokula gi

---

Yasa maddeleri : T. Ceza Yasasının 482. maddesi ile Basın Yasasının 16. maddesi

İsbat Araçları : Gazete, gerekirse bilirkişi incelemesi ve başka deliller.

Son İstek : Sanıklar hakkında Toplu Basın Asliye Ceza Hakimliğine dava açılarak cezalandırılmalarını ve her birinden 1000 er lira manevi tazminatın tahsilini saygıyle dilerim.

Ek: 21/1 /1975 Günlü gazete

Tarih, İmza

n çocukların % 51'3 nün okulu bitirmeden terket-leri gerçeği bu durumu kanıtlamaktadır. Ayrıca aokula gitme imkanı bulan çocukların da ancak 1,4'ü ortaokulu bitirebilmektedirler.

ORMAN KÖYLÜLERİNİN ÖRGÜTLENMELERİ GELLENİYOR

Tüm bu yoksulluğun yanı sıra bugüne dek uy-lanmakta olan devletçilik sistemindeki ormancı-ekonom-politikasıyla **bir ağaç, bir insandan** da-değerli tutulmuş, ormanların geliştirilmesi, or-ın varlığının güvencesi orman köylülerinin insan-yaşama düzeyine ulaştırılmasına çalışılmamıştır. ti ihtiyaç politikası bir baskı aracı olarak kulla-mıştır. Orman işçiliğinin sigorta sorunu rafa kal-dırılmış, sendikal ve ekonomik talepleri orman köy-lünün örgütsüz oluşundan yararlanılarak hasır al-edilmiştir.

Orman köylülerinin ormancılık üretim işlerinde lıştırılmasında uygulanmakta olan vahidi fiat sis-mi, bu kesimde günümüzdeki üretim ilişkilerinin risinde kalmakta, **ücretli işçilik** gerçeğini gizle-ektedir. Bu gün traktör, motorlu testere, kamyon). **üretim aracı sahipleri** ve de devlet işletmeleri rafından ücretli olarak çalıştırılan orman işçileri, man işletmeleriyle olan ilişkilerinde **kendi işlerin-çalışanlar** olarak ele alındığından işçi - işveren şkisi gözden kaçırılmaktadır.

Bu durum ormanda çalışanların tüm sendikal ekonomik taleplerinin engellenmesine ve örgüt-ıme olanaklarının ortadan kaldırılmasına yol aç-aktadır. Kırsal kesimde çok etkin çalışmalar ya-pabilme olanakları bulunan öğretmen arkadaşlarla, orman teknik elemanlarının özellikle vahidi fiat politikasının sürdürülmesine karşı orman köylüleri ile birlikte mücadele vermeleri gündemde en acil sorundur.

SONUÇ

Yukarıdan beri özetlemeye çalıştığımız orman köylerinin ekonomik ve sosyal sorunlarına bugüne değin uygulanmakta olan ormancılık ekonomi politikası çözüm getirememiştir. Getiremez de! Halkının yanında yer alması kaçınılmaz bir görev olan orman teknik elemanları bu çarkın işleyişinin en büyük aracı olmak durumuna sokulmak istenmektedir. Bu durum orman teknik elemanlarının içinde bulunduğu huzursuzluğun temel nedenlerindendir.

Orman köylüsünün kurtuluşu için **bugünkü aşamada :**

1 — Vahidi fiat politikasına karşı mücadele edilerek, ücretli orman işçiliğinin savunulması,

2 — Bu noktadan hareketle sendikal ve öteki ekonomik taleplerin çağdaş biçimde yerine getirilmesi,

uğrunda verilmekte olan mücadelede orman köylerinde çalışmakta olan binlerce yurtsever öğretmene ağır görevler düşmektedir.

Bu nedenlerle orman köylerinde görev yapan öğretmen arkadaşlarımızın yersel araştırmaları, izlenimleri, halkımızın talepleri hakkındaki çeşitli tesbitleri, mücadelemize güç katacaktır.

Bütün yurtsever öğretmenlere saygılarımızla!

Ankara'da Pahalılık Ve Faşizm Protesto Edildi

Finans oligarşinin yarattığı pahalılık, işsizlik ve faşizan baskılar Ankara Şubemizce protesto edildi. Derya Sinemasında toplanan üç bin öğretmen, işçi, köylü ve öğrenci pahalılık ve faşizan baskıları yerdiler, onun kara baskısını ve tertiplerini açığa çıkardılar. Toplantı da Şube Başkanımız Mustafa Düzgün, Genel Başkanımız Ali Bozkurt, Genel Sekreterimiz Şaban Sezen, Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Celâl Yıldız ve İsmet Yalçınkaya birer bildiri sundu. Ayrıca Ankara çevresi şubeleri adına Zeynel Gül bir konuşma yaptı. Bütün demokratik derneklerin ve kuruluşların da katıldığı toplantıda Mustafa Timisi, Süleyman Genç ve Veli Gürcan kişisel görüşlerini belirttiler. Daha sonra Tüm İktisatçılar Birliği adına Aydın Köymen DİSK adına Özcan Keskeç ve gençlik adına Öner Yağcı konuştular. Toplantı tam bir disiplin içinde sona erdi.

Toplantıda yapılan konuşmaları sırayla sunacağız.

Ankara Toplantısında Bozkurt'un Konuşması

Sayın Konuklar, Değerli
Öğretmen Arkadaşlarım,

Bugün ülkemizin 67 ilinde aynı anda öğretmenlerin özlük sorunlarını kamu oyuna duyurmak, pahalılık ve faşizan baskıları protesto ve sendikal hakkımızı almak amacıyle düzenlediğimiz kapalı salon toplantılarından birisini de Ankara'da yapıyoruz.

Ülkemiz halen kritik bir ortamda bulunmaktadır. Biz öğretmenler olarak bunu biliyor ve bu sorumlulukla hareket ediyoruz. Hepimiz bilmekteyiz ki Türkiye'yi bu ortama bizler getirmedik. Gene hepimiz bilmekteyiz ki bu ortamın böyle devam etmesinden en fazla zararı görecekler emekçi halkımızla aydınlarımız olacaktır. Onun için ülkemizin bunalımlardan kurtulması gerçek demokrasinin yerleşebilmesi, halkımız ve aydınlarımız üzerindeki faşist baskıların kalkması için ülkesini çok seven insanlar olarak mücadeleye kararlıyız.

Hitler'in SS'lerinin hayranı ve taklitçileri olan ve demokrasiden, aydınlıktan ödleri kopan terörist, kafatasçı çeteler ülkemizi hızla bildiğimiz bir çıkmaza doğru itmek istemektedirler. Bu çeteler yasal gösterilerde yalnız kalacaklarını bildiklerinden hiç bu yola gitmeyi düşünmeyip hep yasal toplantıları ve yürüyüşleri basmaktadırlar.

Bunların en son örneği Malatya ve Elazığ'da yapılan izinli yürüyüşlerde görülmüştür. Yıllardan beri özel kamplarda, özel paralarla, özel faşist ustalarınca eğitilen yoksul halk çocukları gözleri dönmüş olarak kendi ana babalarının üzerine saldırtılmışlardır. Malatya'da bu şartlanmış beyinli çetelere ve onların saldırılarına göz yuman güvenlik güçleri bir hafta sonra bunun cezasını görmüşler Elazığ'da kendi canlarını dahi askerlerin yardımı ile ancak kurtarabilmişlerdir.

Değerli Arkadaşlarım,

Şimdi yeni bir durum ortaya çıkmıştır. Yönetim asıl saldırganları etkisiz hale getirecek yerde öğretmenlerimizin izinli ve yasal toplantılarını etkisiz duruma getirmek istiyor. Bu amaçla İstanbul'da yapacağımız yürüyüşe izin verilmedi. İzmir'de öğretmenlerin toplantı ve yürüyüşe katılmamaları için yerel emir çıkarıldı, Ankara'da afiş asanlar karakollara götürüldü. Fethiye'de, bildiri dağıtanlara saldırı düzenlendi, Ordu'da kiralanan toplantı salonu geri alındı, Selendi'de öğretmenlerin ilçe dışına çıkmaları yasaklandı.

Acaba ne yapılmak isteniyor? Yıllardan beri üç çift ayakkabı parasına çalıştırılan, pahalıdır diye bazı hastanelere tedaviye dahi izin verilmiyen gittikleri diğer hastanelerden de çoğu kez kovulan, çocuğunu okutamıyan, faşist baskılardan her gün tedirgin edilen, okuduğu kitap ve gazeteden dolayı aylarca, yıllarca hapislerde yatan, sendikal hakları verilmiyen, çağdaş ölçülere göre çok yetersiz örgütlenme hakkı bile önlenmek istenen, maaşlarındaki tavan ambargosuyla müktesep hakları ellerinden alınan öğretmenlerimizin susup oturmaları mı isteniyor? İşte bu fazla. Bütün bu olumsuzluklar ortada iken bizden oturup beklememiz, kaderimize razı olmamız istenmemelidir, istenemez.

Siyasi gücü elinde tutanlar temsil ettikleri sınıfların çıkarları, sonucu ülkemizi demokratik kuralların bile geçerli olacağı bir ortama götürmek istemezler. Bu nedenle yeni yeni halka dönük yayınlar yapmağa başlıyan TRT Genel Müdürünün defterini dürmek için, faşist çetelerin sırtlarını sıvazlamak için, en güç zamanımızda yardımı kesen Amerikan emperyalizmini hâlâ şirin göstermek için (Kaldı ki aslında bizim Amerika'ya yardım yaptığımız herkesçe bilinmektedir.) öğretmenlerimizi, aydınlarımızı ve emekçi halkımızı baskı altında tutmak için cepheler oluşturmakta ve bunu yoğunlaştırmaktadırlar.

Değerli Arkadaşlarım,

Şimdiye kadar olduğu gibi, bundan böyle de örgütümüzün yapacağı tüm yasal eylemlere katılacaksınız. Bu sizin yurtseverlik görevinizdir, bu sizin devrimci görevinizdir.

TÖB-DER'in yasal mücadelesi, grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarımız alınıncaya, maaşlarımızdaki tavan kalkıncaya, günün koşullarına uygun bir eğitim ödeneği verilinceye, sağlık sorunlarımız çözülünceye, disiplin sistemindeki çarpık mekanizma değişinceye, pahalılık bitinceye, faşist saldırı ve baskılara son verilinceye kısacası devrimci sınıf ve tabakalar güçleri oranında yönetime ağırlıklarını koyuncaya kadar devam edecektir.

Biz şunu da biliyoruz: Tüm çalışanlara, halkımıza, üyelerimize, gençliğimize, kısacası tüm yurtseverlere gözdağı vermeyi amaçlıyan faşist gösterileri, yüksek öğrenim yurtlarına silahlı saldırıları, yasalara uygun toplantılara yasa dışı saldırıları, adam öldürmeleri yol kesmeleri önlemek devletin görevidir. Bu yasa dışı saldırganlıkları önleme olanağı devlet güvenlik görevlilerinin ellerindedir. Durum bu iken nasıl olur da öğrenci yurtlarında silahlı baskınlar, yasal olarak düzenlenmiş toplantılara karşı yasa dışı saldırılar, zaman zaman ölümlere yol açan girişimler sürer gider? Bizce bu noktalar bütün sorumluları, halkımızı düşündürmeli bunun gerçek bir değerlendirmesi yapılmalıdır.

TÖB-DER olarak, birer yurttaş olarak yurdu-

Ankara Şubeleri Adına Zeynel Gül'ün Konuşması

ANKARA TÖB-DER ŞUBELERJ
ORTAK BİLDİRİSİ
KARDEŞLER

Bugün yurdumuzda oynanan oyunlar belli. Emperyalizme göbeğinden bağımlı olan hakim sınıflar kendi çıkarlarıyla ulusal çıkarları bir gösterip sönürülerini ve zulümlerini sürdürmek istiyorlar. İşçilere, köylülere, yurtsever öğretmen ve öğrencilere yapılan saldırılar halkın uyanışından korkan sömürücülerin can çekişme belirtileridir.

Evet! Emperyalizm can çekişmektedir.

Evet! Can çekişen emperyalizm kurdurmakta ve azgın sürülerini devrimcilerin üzerine saldırtmaktadır.

Bu durumda bizler susacak mıyız?

HAYIR, Susmayacağız...

HAYIR. Sömürünün ve zulmün sürüp gitmesine seyirci kalmıyacağız.

Bizler, yurtsever öğretmenler olarak halkımızın kurtuluş mücadelesinin yanındayız. Bizler Türkiye öğretmenleri olarak hangi topraklar üzerinde yaşadığımızı bilmek zorundayız ve biliyoruz. Memur ücretlerinin devede kulak örneği artırılması bizim ağzımıza bir parmak bal çalmaktan öte bir anlam taşımaz. Bizim ücretlerimiz 100 lira artarken yiyecek, barınma ve diğer ihtiyaç maddeleri fiatları üç katı artıyor. Kâr yine patronların cebine... Kârdan başka bir amacı olmayan, asalak, kapkaççı bir sınıfın eğitimde kullanmak istediği bir araç olamayız biz... Halkımızın çıkarlarına bir eğitim - öğretim istemek ve bunun için mücadele etmek kutsal bir görevdir bizim için... Bizim yerimiz, ezilen, sömürülen ve geleceğin mimarı olan sınıfın yanıdır.

TÖB-DER işte bu nedenlerle gericilerin saldırısına uğramaktadır. Anti demokratik yasalar bunun için çıkarılmıştır. Sendikalaşmamız, hakim sınıfları korkuttuğu için engellenmektedir.

Varsın onlar korksunlar. Korksunlar ve titreyip kendilerine dönsünler... Tarihin tekerleği hiçbir zaman geri döndürülemez... Yeter ki örgütlü olalım. Biz, yeter ki bütün demokratik kuruluşlar olarak devrimci dayanışma içinde bulunalım.. Mesleki sorunlarımız, demokratik haklarımız ancak örgütlü mücadelesi ile çözümlenir. Hiç kimse, «alın bu da sizin hakkınızdır.» diye grev hakkı vermez. Haklar ancak, mücadele ile alınır.

Artık kimin halktan yana, kimin halk düşmanı olduğu anlaşılmıştır. Amerikan askeri yardımının kesilmesinde paçaları tutuşup uşaklık yarışına girenler «Esef ve üzüntülerini» bildirenler bizi böyle yalnız bırakıp gitmeyin diye yalvaranlar güzelden iyiden ve insanca, hakça yaşamadan yana olamazlar... Onlar halkın düşmanıdırlar. Onlar halkın sırtından asalak geçinenlerdir... Ve onlar ki :

«Bursa'da havlucu Recep'e
Karabük fabrikasında
Tesviyeci Hasan'a düşman
Fakir köylü Hatçe kadına
Irgat Süleymana' düşman
Sana düşman bana düşman,
Düşünen insana düşman.
Vatan ki bu insanların evidir
Sevgilim onlar, vatana düşman.»

İşte bunlara karşı mücadele etmek, halkımızı bilinçlendirmek, bizim için kutsal bir görevdir. Bütün gücümüzle çalışacağımızdan kimsenin kuşkusu olmasın.

Bizler, Bâlâ, Beypazarı, Çubuk, Delice, Haymana, Kalecik, Keskin, Kırıkkale, Nallıhan, Polatlı, Kızılcahamam, Sincan, Sulakyurt ve Şereflikoçhisar TÖB-DER Şubeleri olarak pahalılığı ve faşizan baskıları protesto ediyor, haklının doğrunun iyinin ve güzelin yanında bütün gücümüzle yer alacağımızı bildiriyoruz.

---

muz üstünde milyonların yoksulluğu üstüne kurulu sömürücü azınlık refahının artmasını gerçek bir kalkınma saymıyoruz. Şu gerçeği de belirtmek durumundayız. Ülkemizin yeraltı - yerüstü kaynakları daha bir 40 milyon kişiyi işçisiyle, köylüsüyle tüm çalışanlarıyla refah içinde yaşatacak durumdadır. Yeter ki ülkemizde iç ve dış sömürü kalksın, halkın sefaleti pahasına bir avuç azınlığın kâr üstüne kâr koyması yolları kapatılsın. Bu yapılmadıkça bizim sorunlarımızda köklü çözümlere kavuşamaz. Halkımız çalışanlarımız gerçek refah düzeyine getirilemez.

Hiç kimse bizden yasalara aykırı bir mücadele beklemesin. Tüm arkadaşlarımızın ölçülü ve kararlı olmasını yasal haklarını son damlasına kadar kullanmalarını bekliyoruz. Eylemlerimizin başarısı disiplinli, bilinçli ve birlik içinde olmamıza bağlıdır.

Sözlerimi bitirirken tüm yetkilileri tekrar uyarmak istiyorum. 16.Şubat.Pazar günü İzmir'de yapacağımız sessiz yürüyüş bizim tarafımızdan mutlaka yasalara uygun olarak geçecektir. Ancak, bu 16.Şubat.1969 daki faşist güçlerin İstanbul'da yarattıkları Kanlı Pazar'ın yıldönümüdür. Öğretmenlerimiz artık ölmek, dayak yemek, yerlerde sürünmek, süründürülmek niyetinde değillerdir.

Hepinize saygılar sunarım.

Ankara Toplantısında Şaban Sezen'in Konuşması

Değerli Arkadaşlar, Değerli Konuklar,

Bugün, emperyalist - kapitalist sömürü düzeninin ülkemizde yarattığı, tüm dar gelirli yurttaşların sırtına iyice çullanmış olan **PAHALILIĞI PROTESTO** etmek amacı ile toplanmış bulunuyoruz.

Bugün, egemen güçlerin sömürülerini sürdürmek için tezgahladıkları ince ve sinsi oyunları, faşasit saldırıları ve saldırganları **PROTESTO ETMEK** amacı ile toplanmış bulunuyoruz.

Bugün, kamu personeline ve bu arada bizlere grev ve toplu sözleşmesi olmayan, sözde sendika hakkını bile çok görüp 12 Mart döneminin yasal ve yasa dışı baskılarından yararlanarak geri alan güçleri uyarmak ve **PROTESTO ETMEK** amacı ile toplanmış bulunuyoruz.

KARDEŞLER,

Açlık geniş halk kesiminin ve öğretmenlerimizin baş sorunu olmuştur. Son dört yıl içerisinde % 112 ye varan fiat artışları karşısında maaşlarımızın alım gücü % 50 oranında düşüş göstermiştir. Bugün yeniden yapılan zamlar, sırtımızdaki kanburu dayanılmaz hale getirmeye başlamıştır. Tekel maddelerine % 18-82 arasında zam yapılmış, peynir fiatları bir iki ay içerisinde 24 liradan 40 liraya yükselmiştir. Ekmek fiatlarına gelen zamlarla halkımızın, midelerini yavan ekmekle şişirmeleri bile gittikçe zorlaşmaktadır. Bizler için bundan böyle her türlü yiyecek ve giyecek ihtiyaçlarımızı karşılamak bir yana, onların yanına yaklaşmak bile son derece güçleşmiştir.

KARDEŞLER,

Ülkemizin yeraltı - yerüstü zenginlikleri ve alınterlerimiz Emperyalist - Kapitalist ülkelerin parababaları ve onların ülkemizdeki ortakları tarafından insafsızca sömürülmektedir. Bu sömürgenler, bizleri yoksulluğa ve açlığa mahkum etmekte, kendi çıkarları için ihanet cepheleri oluşturmaktadırlar.

İşçilerimizin, köylülerimizin, gençliğin ve halktan yana aydınların ekonomik ve demokratik talepleri baskı yöntemleri ile susturulmaya ve kanla bastırılmaya çalışılmakta, her geçen gün, yeni olaylar dizisini beraberinde getirmekte, her yeni gün, yeni olaylara gebe olmaya devam etmektedir.

Bu zulümler, zorbalıklar, baskılar, işkenceler neden?

Kerim Yaman'lar, Şahin Aydın'lar, Hüseyin Örek'ler neden kurşunlanır!

Tüm bunlar sömürü düzeninin sürmesi, emekçilerin ve ülkemizin sömürülmesi için gereklidir. Egemen güçler herkesin kendilerine kul köle olmalarını, çıkarlarına alet olmalarını isterler. Bu sömürüye karşı çıkan herkes öldürülmeyi, hapsedilmeyi, işkence edilmeyi, ekmeğinden, aşından edilmeyi, sürülmeyi, süründürülmeyi hak etmiştir egemen güçlere göre.

Son zamanlarda bu konuda örnekler daha da çoğalmıştır. Yan ödemelerini alamayan toplum polisleri bu sorunlarını duyurmak istemişler fakat derhal baskı altına alınmış ve bir kısmı için soruşturma açılarak kıyım çarkı yine işletilmiştir.

Yine astsubayların geçtiğimiz günlerde yüzlercesi tutuklanmış, emekliye sevk edilmiş, açığa alınmışlardır.

Toprak isteyen köylülerin, grev haklarını kullanmak isteyen işçilerin, okul isteyen gençlerin karşısına faşist kökenli yasalar, polis cobu, jandarma dipçiği, faşist saldırganlar, panzerler çıkarılmaktadır.

ARKADAŞLAR,

Ülkemizin yeraltı, yerüstü zenginlikleri, halkımızın alınteri insafsızca sömürülürken,

Yüzbinlerce insanımız işsizliğin pençesinde kıvranırken,

Okullarda öğretmenlerimiz, fabrikalarda işçilerimiz, üniversitelerde öğrencilerimiz, kırsal kesimde köylülerimiz faşist baskılar altında ezilirken,

Sermayenin sınır tanımaz kâr hırsı, emeği ile geçinen dar gelirli yurttaşlarımızı, memur ve öğretmenlerimizi açlığa mahkûm ederken,

Türkiye öğretmenleri bütün bunlara gözünü kapıyarak seyirci kalamaz, kalması beklenemez.

FAŞİST YUVALARIN DAĞITILMASI, FAŞİSTLERİN TEŞHİRİ İÇİN,

HÂLÂ DÜŞÜNCEYİ VE ÖRGÜTLENMEYİ SUÇ SAYAN FAŞİST MUSSOLİNİ İTALYA'SINDAN KAYNAĞINI ALAN TÜRK CEZA YASASININ 141 ve 142. MADDELERİNİN KALDIRILMASI İÇİN,

1961 ANAYASASINI TANIMAZ HALE GETİREN ZİHNİYETİN YIKILMASI İÇİN,

ÖĞRETMENLER ÜZERİNDE BASKI UNSURU OLAN ÇAĞ DIŞI KALMIŞ YASA VE YÖNETMELİKLERİN DEĞİŞTİRİLMESİ İÇİN TÜM GÜCÜMÜZLE MÜCADELE EDECEĞİZ.

Kardeşler,

Sınıflı toplumlarda ülkenin ekonomisine ve politikasına egemen olan güçlere karşı en etkin eko-

nomik ve demokratik mücadele aracı, TOPLU SÖZLEŞME ve GREV hakkı olan SENDİKALARDIR.

Dünya işçi sınıfı ve bu arada bizim işçi sınıfımız, egemen güçlerle mücadele ede ede, kanlarını ve canlarını vere vere sendika hakkını almışlardır. 1961 Anayasasının bize tanıdığı toplu sözleşme ve grev hakkı olmayan biçimsel sendika hakkını bile, 12 Mart sonrası faşist yönetiminden yararlanan egemen güçler ve onların temsilcileri Anayasa değişikliği ile elimizden almıştır.

Egemen güçler bu hakkı elimizden nasıl aldı? Bu hak elimizden alınırken bizler neler yaptık? Bu hak bir lütuf olarak verilmeyip de mücadele ile kazanılsaydı, geri alınabilir miydi?

Hayır arkadaşlar,

Bu hak mücadele içerisinde kazanılsaydı, sendikalaşmanın ekonomik - demokratik mücadelemizdeki önemi, bizlerce kavranmış olsaydı, bu hakkımıza dokunulduğu an, kanımız ve canımız pahasına bu güçlere karşı direnişe geçerdik. Bu nedenle biz, Türkiye öğretmenleri olarak «HAK VERİL - MEZ ALINIR» ilkesinden hareketle yasaların son sınırına dek mücadele ede ede, kavga yapa yapa sendika hakkını mutlaka alacağız. Tüm sorunları mızda olduğu gibi, sendikalaşmada da en etkin silahımız, Dernekçilik biçiminde de olsa örgütlü birliğimiz ve kararlılığımız olacaktır. Şu gerçek artık iyice bilinmektedir ki, çağımızda örgütsüz sınıf, tabaka ve meslek mensupları egemen güçlerin kölesi olmaktan kurtulamazlar. Biz, Türkiye öğretmenleri, egemen güçlerin kulu, kölesi değiliz, olmadık ve olmıyacağız.

ARKADAŞLAR,

Mücadelemizi daha ileri boyutlara ulaştırarak atama ile iş başına getirilen tüm yöneticilerin mutlaka öğretmenler tarafından seçiminin sağlanması için,

Hem davacı hem de yargıç yetkileriyle donatılmış il disiplin kurullarının mutlâka kaldırılması, bunların yerine bağımsız idari mahkemelerin kurulması için,

Öğretmenlerimizin ve ailelerinin sağlık sorunlarının çözümlenmesi, muayene olmada ve ilaç almada işkence haline dönüşen formalitelerin kaldırılması, sağlık karneleriyle muayene olabilmeleri, ilaçlarını alabilmeleri ve hiçbir hastaneden yüzgeri edilmemeleri için mücadele edeceğiz.

Her dereceli okullarımızda tek tip ders kitabı okutulması, ders kitaplarının parasız dağıtılması, yabancı ve yabancılaştırılmış uzmanlardan ulusal eğitimimizi kurtarmka için, tüm gücümüzle mücadele edeceğiz.

Yasal ve kararnamelerle öğretmenlerimizin uğradıkları haksızlıkların giderilmesi için,

İlkokul öğretmenlerinin 11. dereceden başlatılması ve tavanın kaldırılması için,

Her zaman aksayan ve bir aldatmacadan öte gitmeyen yan ödemelerin kaldırılarak, tüm öğretmenlere günün koşullarına uygun olarak eğitim ödeneği verilmesi için,

Mücadele edeceğiz.

Birikmiş paralarımızla özel sektörün kredi olanaklarının arttırıldığı, adı var, kendisi yok MEYAK'ın ortadan kaldırılması, kesilmiş paralarımızın faiziyle birlikte geri ödenmesi için,

Mücadele edeceğiz.

Bu denli korkunç geçim sıkıntısı içinde, maaş ortalaması 1457.08 kuruş olan 167.552 ilkokul öğretmeninin ve yüzbinlerce dar gelirli memurun maaşlarından kesilen paralarla burjuvaya, parababalarına iş hanı, otel, tiyatro, gece kulübü yaptıran Emekli Sandığının, bugünkü arpalık halindeki işleyişini protesto ediyoruz.

Emekli Sandığının yönetimine memurların, öğretmenlerin katılması için,

Maaşlarımızdan oluşan Emekli Sandığı varlığının dar gelirlilere konut kredileri olarak verilmesi için,

Mücadele edeceğiz.

Çalışan bayanların 20, erkeklerin 25 yılda emekli olması için,

Öğretmenlerin katıldığı ve katılması için zorlandığı kurs, seminer ve toplantılarda, günlük ve yolluk ödenmesi için mücadele edeceğiz.

ARKADAŞLAR.

En etkin ekonomik ve demokratik mücadele aracı olan, grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkını almak için,

Kökenimizin emekçi sınıflardan gelişi ve çıkarlarımızın emekçi sınıfların çıkarlarıyla iç içe olması gerçeğinden hareketle, bir meslek gurubu olarak ülkemizin emperyalizm ve yerli ortaklarından arınması, işçi sınıfımız önderliğinde emekçi sınıf ve tabakaların iktidara ağırlığını koymaları için,

Halkımızın devrimci mücadelesinde yerimizi ve niteliğimizi bilerek, üzerimize düşen görevleri yapmak için,

TÜM GÜCÜMÜZLE MÜCADELE EDECEĞİZ.

YAŞASIN HALKIMIZIN VE ÖĞRETMENLERİMİZİN EKONOMİK VE DEMOKRATİK MÜCADELESİ.

TÖB-DER
TÜRKİYE ÖĞRETMENLERİNİN DEMOKRATİK MÜCADELE ÖRGÜTÜ
TÖB-DER'in 15 günlük yayın organıdır.
yıllık abonesi 20 tl.
gazi mustafa kemal bulv.14/1 ankara

BURASI TRT HABER MERKEZİ

17 ŞUBAT 1975 Saat: 19.00

Cumartesi ve Pazar günleri çeşitli illerde meydana gelen olaylarla ilgili soruşturmalar sürdürülüyor.

İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin, Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Orhan Yiğit, Emniyet Genel Müdürü Celalettin Tüfekçi, bir kişinin ölümü ve 29 kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan olaylar üzerine, Malatya'da incelemelerde bulundular. Valilikte düzenlenen toplantı sırasında bir açıklama yapan İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin, şiddet gösterilerine ve kanunsuz eylemlere izin verilmeyeceğini, bu tür davranışlara karşı devletin bütün gücüyle mücadele edeceğini söyledi.

Fikir ve düşünce ayrılıklarının karşılıklı şiddet gösterilerine dönüşmesinin hukuk devleti ile ilkeleriyle bağdaşmayacağını belirten Bakan, şöyle devam etti :

«— Malatya'daki olaylar, güvenlik kuvvetlerinin başarılı çalışmalarıyla bastırılmıştır. Durumu incelemeye devam ediyoruz. Bu arada ilçelerden gelen ihbarlar da değerlendiriliyor ve gerekli tedbirler alınıyor. Şu ana kadar da bir olay çıkmamıştır.»

Bakan, bu tür olayların önlenmesi için her türlü tedbirlerin alınacağını, devlet güçlerinin olayları önlemeye muktedir olduğunu sözlerine ekledi.

İçişleri Bakanı Malatya'da iki toplantı yaptı. Valilikte yapılan ikinci toplantıya Malatya Valisi Sadullah Verel ile İl Emniyet görevlilerinden başka siyasi partilerin il başkanları ve bazı kuruluşların temsilcileri de çağrıldılar.

İçişleri Bakanı, olaylar sırasında yaralanan 29 kişiden 19'unun taburcu edildiğini, 10'unun hastanede tedavilerinin sürdürüldüğünü de bildirdi.

Bakan Öztekin ve beraberindekiler bugün saat 16'da uçakla Ankara'ya hareket ettiler.

TRT muhabiri olaylar sırasında Malatya'da 46 işyerinin tahrip edildiğini bildirdi.

Malatya'da pazar günkü olaylarla ilgili olarak göz altına alınan 248 kişiden 214'ü ilk sorgularından sonra savcılıkça serbest bırakıldı. 34'ü ise tutuklanma isteğiyle mahkemeye sevkedildi.

Malatya'da Cumartesi günü meydana gelen olaylardan dolayı da 11 kişi tutuklandı. Yetkililer soruşturmanın sürdürüldüğünü, bu arada aramalar sırasında tabanca ve bıçaklarla olaylarda silâh olarak kullanılmış çok sayıda zincir, demir çubukların ele geçirildiğini bildirdiler.

Önceki gün Muş'ta meydana gelen olaylarla ilgili görülen 18 kişi gözaltına alındı.

Soruşturmayı yürüten Muş Savcısı Oktay Çubukçu, Muş'taki olayların bir Kubilay Olayı kadar önem taşıdığını söyledi. Savcı Çubukçu şunları söyledi :

«— Olayları yaratanların çoğu kandırılmış kimselerdir. Saldırganların karşısında kimse yoktur. Kendi başlarına işyerlerine hücum etmişler ve bu arada bazı kişileri yaralamışlardır.»

Savcı gözaltına alınanların bu gün adli makamlara teslim edildiğini açıkladı.

TRT Tokat muhabiri Cumartesi günkü olaylardan sonra 57 kişinin gözaltına alındığını bildirdi. Gözaltına alınanlar arasında Milliyetçi Hareket Partisi Tokat İl Başkanı da bulunuyor.

Yetkililer, olaylarda tahrikçi ve teşvikçi oldukları gerekçesiyle 40 kişinin daha aranmakta olduklarını bildirdiler. Bu arada çeşitli ihbarların da alındığı bunların değerlendirildiği de belirtildi.

Tokat'ta cumartesi günkü olaylar sırasında tahrip edilen işyerlerinde hasar tesbit çalışmaları da başladı. Şehir de sıkı güvenlik tedbirlerinin sürdürüldüğü bildiriliyor. Şehre giriş çıkış da kontrol altında tutuluyor.

Tokat'ta İlk Öğretmen Okulu ve Ticaret Lisesi bir tedbir olarak 7 gün süreyle tatil edildi. İlk Öğretmen Okulunun yatılı öğrencileri de kendi illerine gönderildi.

Kahramanmaraş'ta cumartesi günü meydana gelen olayların tahrip ve teşvikçisi oldukları iddiasıyla gözaltına alınan 4 kişi bu gün adli makamlara verildi ve delil yetersizliğinden serbest bırakıldı.

Kahramanmaraş Valisi Naim Cömertoğlu, il de durumun normale döndüğünü bildirdi.

Bingöl'de de olaylarla ilgili oldukları gerekçesiyle 15 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan sorguları yaptlan 9 kişiden 2'si tutuklandı. 7'si serbest bırakıldı, diğerlerinin sorgularına devam ediliyor.

Bingöl Emniyet Müdürü Hasan Atak, olaylar sırasındaki aramalarda tabanca ile üç bıçak bulunduğunu söyledi.

Adıyaman Valisi Hakkı Kavlakoğlu da, cumartesi günü meydana gelen olayların soruşturmasının sürdürüldüğünü açıkladı. Vali Adıyaman ve Gölbaşı ilçesindeki olaylar nedeniyle kimsenin gözaltına alınmadığını belirtti.

Amasya'da cumartesi günkü olaylar sırasında Adnan Baykal adlı banka memurunun öldürülmesiyle ilgili gözaltına alınan 7 kişi adli makamlara verildiler. 5'i öğrenci olan 7 kişi ilk duruşmalarından sonra tutuklandı.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Bülent Ecevit, son günlerde meydana gelen olayların

amacının, Cumhuriyet Halk Partisi'nin iktidara gelmesini önlemek olduğunu öne sürdü.

Partisi'nin Millet Meclisi gurubu'nda konuşan Ecevit,

«— Son olaylar, Cumhuriyet tarihimizin başlıca ayaklanmalarından biridir.» dedi.

Milleti cephelere bölme çabasının, milli birliğe en çok muhtaç olduğumuz bir sırada acı ürünlerini vermeğe başladığını bildiren Bülent Ecevit, şöyle devam etti :

«— Bu bir toplumsal olay değildir. Bir sosyal patlama değildir. Bu, belli bir merkezden veya belli merkezlerin işbirliği ile düzenlenmiş bir siyasal olaydır. Buna (sosyal olay) demek, (toplumsal olay) demek, demokrasiye inançlı ve barışçı Türk halkına en büyük haksızlık olur.»

Böylesine saldırılar düzenleneceğinin aylar önce belli olduğunu öne süren Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Ecevit, şöyle dedi :

«— Fakat, güven oyu almamış olan, açık vaziyet almakla yitirecek hiçbir şeyi bulunmayan hükümet, sorumsuzlukla eş anlamda bir çekingenlik veya yanlış değerlendirme içinde kalmıştır. Zamanında önleyici tedbirler alınmamıştır. Kışkırtmaların, tertiplerin kaynağı üstüne yürünmemiştir.»

Hiçbir devlette ya da rejimde kışkırtmalara kaygısız kalınmıyacağını, kalınırsa anarşinin doğacağını bildiren Ecevit, şunları söyledi :

«— Düzenlenen olayların amacı, Cumhuriyet Halk Partisi'nin iktidara gelmesini önlemektir. Cumhuriyet Halk Partisi'nin ilk seçimlerde tek başına iktidara gelebileceğini gören çevrelerden bazıları, bunu her ne pahasına olursa olsun önleme hevesine kapılmışlardır. Bunun tek yolu olarak da demokrasiyi yıkma tertiplerine girişmişlerdir.»

Cumhuriyet Halk Partisi'nin her zaman demokrasiye bağlı bir kuruluş olduğunu bildiren Bülent Ecevit,

«— Çok partili rejime geçtiğimizden beri sağ, demokratik yoldan iktidara gelmeyi, ilk kez, kensağın bir kısım unsurları demokrasiyi yıkıcı tertipdisi için zorlaşmış görüyor. Bunu görür görmez de lere yönelmişlerdir.» diye konuştu.

Ecevit şöyle devam etti :

«— Adalet Partisi Türkiye'nin iki büyük partisinden biridir. Bu partinin, kaderini demokrasiye bağlı tutma yolunu seçeceğini, bu tertipleri yürütenlerle işbirliği yapmaktan kaçınacağını hala umabilmek istiyoruz. Büyük partilerden yalnız birinin demokrasi kurallarına bağlılığıyla demokrasi yürümez.»

Bu olayları açıktan kınamayanları milletin de tarihin de bağışlamıyacağını öne süren Ecevit, hükümetin bütün partileri bu olaylar karşısında tavır almaya çağırmakla doğru birşey yaptığını belirtti. Ecevit,

«— Ancak, bu çağrıya önce hükümetin kendisi uymalıdır.» dedi.

Olayların iç yüzü, kimler tarafından düzenlendğii ve kışkırtıldığı konusunun büyük ölçüde bilindiğini, buna rağmen hükümetin, bu konuda hâlâ gerçekçi bir değerlendirme yapmadığını bildiren Bülent Ecevit,

«— 12 Mart öncesinde de, şu içinde bulunduğumuz dönemde de, uyarılarımızı yalnız sağa değil, kendi dışımızdaki sola da yönelttik.» diye konuştu.

Eskişehir ve Bursa'da yaptığı konuşmaların bunun açık kanıtları olduğunu, son haftalarda bu uyarıları daha kesin biçimde tekrarladığını kaydeden Bülent Ecevit, bu uyarıları gençlerin değerlendirdiğini belirtti. Ecevit şöyle devam etti :

«— Yetişkinlerin de oynanan oyunu, hazırlanan tuzakları, gençler gibi görebilmelerini diliyorum. Şunu belirtmeliyim ki, bu sözlerim asla iki taraflı bir suçlama değildir. Yasalara uygun olarak yapılan toplantılar ne kadar gereksiz veya sakıncalı olursa olsun, suç değildir, haktır, onları eleştirebiliriz, fakat suçlayamayız.»

Suçluların belli olduğunu bildiren Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Ecevit, daha sonra şunları söyledi :

«— Ortada, 12 Mart öncesindeki gibi çatışmalar da yoktur. Sadece saldırılar vardır. Bunlar da tek yanlı saldırılardır. Rejime karşı hazırladıkları tertibin, tuzağın içine Cumhuriyet Halk Partisi'ni de çekebilmek isteyenler, bazı yerlerde saldırılarını Cumhuriyet Halk Partisi'ne de yönelttiler. Rejimi de, Cumhuriyet Halk Partisini de saldırılara ve tertiplere karşı korumak için elbette gerekeni yapacağız. Ama ne yaparsak demokrasi kuralları içinde yapacağız, barışçı yöntemlerle yapacağız. Başka türlü devleti de, rejimi de, partiyi de koruyamayız.»

ÖYKÜ :

BEDRANA

BEKİR YILDIZ

İlkin kara bir yel esti günlerce. Hafifi önüne kattı, güçsüzü yere yıktı. Ardından ince, sonra kalın yolları sildi kar, bir bir. Karadağın sivri doruğu düzleşince de, kurtlara yol göründü, Meçmenbahir köyüne doğru...

Bedrana, dizlerini örten yorganı kaldırdı. Tandır ateşini eşeledi. Yorgundu ateş.

«Ben yatacağım,» dedi.

Naif, başını kaldırdı. Bir süre baktı karısına. Konuştuğunda dudakları titredi nedense.

«Tandıra ataş bas,» dedi. «Bu gece, o mesele çözümlenecek.»

Bedrana korktu. Şekeri suya düşmüş gibi, aceleciliğe yöneldi:

«Viş,» dedi. «Ne meselesiymiş? He... Gözünün yağına kurban olduğum, gene indirip kaldırma.»

Başı öne düştü Bedrana'nın. Yüzü sarardı. Korkudan yüreği pır pır etti.

Naif, tandırdan çıktı. Sıcağa alışmış ayakları üzerine dikilemedi hemencecik. Keçeleşmiş bacaklarını ovaladı. Bedrana'nın başı dikilmişti şimdi. Kocasını izlerken, bedeni bir pençe korkuyla karılmıştı nedense. İlk gece bile böyle olmamıştı oysa. Kocasının yumuşak davranışı umutlandırmıştı belki de onu. «Hıı,» demişti Naif. «Zorla olduysa, aceleye gelmesin bu iş. Şehir kanunlarını belledik gayri.»

Naif, odanın kapısını açtı. Geceyi, kar ışıklandırmıştı. Bir hafta önce jandarmaya saldıkları adamın gittiği yöne doğru baktı. Kurtlar uluyordu. Dün geceye göre, daha beriye gelmişlerdi.

Karın ak rengi kara oldu ansızın. Dişlerini sıktı Naif. Tüm umutların yüzüne kapatırcasına, kapıyı çarptı.

Eşiklikten bir parça tezek alıp tandıra vardı. Yıkılmış ateş yavaş yavaş ayağa kalkıyordu şimdi.

Naif, tandıra sokulduğunda, Bedrana'nın uykudan arınmış gözleri üzerindeydi. Bir süre bakıştılar. Yel, odanın duvarlarını kudurgan deniz dalgaları gibi hırpalamamış olsaydı, belki de nefeslerini bile duyacaklardı birbirlerinin.

«Gözlerin niye faltaşı gibi ayrıldı?» diye sordu Naif ansızın.

Bedrana'nın başı, kollarıyla kucakladığı ayakları üzerine düştü. Tandırdan sıcak nefesi, yorganın bir tutamına yayıldı.

«Senden korkmaya başlamışam,» dedi. «Gözlerin, benden bir şey alacakmış gibisine.»

«He... dedi Naif. «Ölmelisen gayri. Günler var ki evden dışarı çıkamaz olmuşam. Herkesin kulağı bizde. Ha patladı, ha patlıyacak. Saldığımız adam da gelmedi. Besbelli yollar kapandı.»

«Sabah olsun kurban olduğum. Bakarsın Hızır gibi çıkıp geliverir. Hemin de iki candarmaylan.»

Naif, yüzünü buruşturdu.

«Günlerin ardı yitti, dedi. «Bu karda, kışta hökümat adamı kıpırdamaz yerinden. Belkim de haberci ulaşamamıştır şehre. Kurtlar, kuşlar ne güne...»

«Suç bende mi ağam? Zorla oldu. Obada bilmiyen var mı işin esasını...»

Naif, kuşağında sokulu olan tabancasını çıkarıp tandırın üzerine koydu. Bedrana çıktı tandırdan. Odanın bir köşesine gidip sindi.

«Korkma ulan, »dedi, Naif, güvenilir bir sesle. «Vurmıyacağım seni. Söz olsun. Kadoların Şahin'i değilim ben. Onun başına gelenleri unutmamışam. Şeherde hak-hukuk var deyilerdi, oğlanı attılar içeri.»

Bedrana, bir umut ışığı sezinlemişcesine atıldı hemen.

«Eyi ya,» dedi. «Zorla olduğuna göre, ben açığa çıkaram, o alçağı içeri atarlar. Daha ne?

Naif bağırdı ansızın :

«Hani, nerde hökümat?»

Bedrana emekliyerek biraz beri geldi. Yalvarıyordu.

«Bakarsın geliverir kurban olduğum. Gün ışısın hele...»

«Allahın günü çok, gözü yassı. Hem, atalarım hökümat günü mü saymış? Ulan, Kadoların Şahin'i, hökümat eline düştün de aklımızı çeldin. Eski usulün gözüne kurban, eyi ile kötü kardaş mı olurmuş? Kötünün canı, şeher kanunlarıylan yola mı gelirmiş?»

Sustular bir süre. Birbirlerine bakmıyorlardı şimdi. Bedrana, boynunu bükmüş, gözleri dalıp dalıp gidiyordu.

Naif, kolunun birini uzattı yavaşça. Tandırın üzerindeki tabancaya koydu elini. Aldı oradan. Bedrana tabancalı eli görünce hopladı yerinden.

Naif'in aklına yeni bir düşünce düştü o sıra. Tabancayı tekrar koydu yerine. Yüzü bir yumuşadı, bir iyilikten yana oldu ki, Bedrana, tuttuğu nefesini, rahatlayıp boşaltıverdi.

Odanın tavanına baktı Naif. Tavana, önce kavak ağacından kesilmiş mertekler sıralanmış, sonra hasır ve toprakla örtülmüştü. Merteklerin birinde, kalınca bir halka vardı. Naif'in gözleri bu halkaya takıldı uzunca bir süre.

Bedrana da halkayı gördü. O, biliyordu bu halkayı zaten. Karnında birkaç ay önce oluşan çocuğu için, gönlünün bir yerini ayırmıştı ona.

Naif, pamuktan yumuşak bir sesle Bedrana'ya sordu.

«İster misen,» dedi. «Bu işten, burnumuz kanamadan kurtulak?»

Bedrana, kocasına bir daha yanaştı.

«Bu da sorulur mu ağaların paşası,» dedi. «Gözüne kurban olduğum di, kansız çıkış yolunu söyle yiğidim.»

Naif, gözünün birini, kıstı. Bir süre düşündü.

«Bak, avrat,» dedi. «Ben iğnenin deliğinden Hindistanı görmüşem. Yaşım yiğit emme, aklım şahtır. Hemin hökümata, hemin de obaya, öyle bir oyun oynıyacağam ki, şaşarsan. Heyyof, demelisen, aklına, cümle âlem kurban olsun demelisen.»

«Off... Zemzemlerin Kameri de çatlasın işte... Eee?..»

«Asılacaksan.»

Dışarıda yağan kar, sanki Bedrana'nın yüreğine yağdı ansızın.

«Bu da ölmek,» dedi. «Sevinmek niye?»

Naif, başını iki yana salladı umut verircesine :

«Yalandan kız, dedi. «Yalandan asacaksan sen seni.»

«Sözünün önü, ardından gür gele kurbanım, demek yalandan sallanacağam.»

«He... Bize göz ışığı vermediler gevvatlar. Ömrümüz, kapaksız tencerede pişmiş tuzsuz aş gibi tatsızdır avradım. Kadın dar bir pabuçtur, sıkınca atılır, emme, işin içine namussuzluk karışınca, atamazsın, vurmak düşer er kısmına. Seni, ben bağışlasam baban, kardaşın sırada. Bakalım onlar bağışlar mı? Günlerden beri, şu bir göz dama tepilip kaldık. Oba kan ister benden.»

Bedrana, can kulağıyla dinliyordu kocasını. O, susunca, nefeslendi. Ama gözlerini çevirmedi hiçbir yana. Naif yeni birşeyler düşündü bir süre daha. Sonra, tabancasını tandırın üzerinden alıp kuşağına yerleştirdi.

«Bak Bedraney,» dedi. «Obamızda, şehre benziyen heç bir şeyimiz yoktur. Kara dağlar yol vermez ki, ne gelinsin, ne gidilsin. Okur yazarımız yok ki, hökümat kapısından içeri alsınlar. Obanın sesi, soluğu ancak, birisi öldüğünde duyulur. Kadoların Şahin'ine ne demiş yeşil yakalı adam: yeni kanunda öldürmek kalktı demiş. Gönüldür, sever de sevmez de. Karın, madem ki başkasıyla yatmış, heç sesini çıkarmıyacaktın, karın dostuyla bir olunca gelip haber verecektin. Biz de gidip basardık onları, olur biter... Ne biçim yeşil yakalı vatandaştır o, dağları hesap etmemiş, candarma gelinceye dek, günler, haftalar, aylar, geçer, heç bilememiş. Bunlar ne demeye getirmişler işi Bedraney, anlamışam ben?»

Naif sustu. Yerinden kalktı. Çengelin takılı olduğu merteğin altına gelip durdu.

«Kalın urganımız var mı? diye sordu.

Bedrana da kalktı. Kocasının yanına ulaşamadan bir titreme sardı bedenini. Yalandan da olsa asılmaktan korkmuştu.

«Var,» dedi, lif lif olmuş bir sesle. «Eşeğimize geçen güz almıştın ya bolcana...»

«Getir, dedi Naif. «Endeze düzmenin gereği yok gayri. Vakit epeyce oldu. Yarına hazırlanmalı. Küçük kuşlukta asacaksan sen seni. Yalandan... Şimdi bir sefer sınıyalım hele...»

Bedrana ,ansızın kocasının bacaklarına kapandı. Ağlıyordu da.

«Yalandan da olsa korkmuşam», dedi. «Başka bir mümkünü yok mudur? Biliysen ki, zorla yapmıştır gevvat. Benim hiç bir suçum yok. Yedi cihan bunu böyle bilsin...»

Naif, bacaklarına sarılı kolları çözdü.

«Biliyem,» dedi. «Zorla olmuştur. Yoksa osaat kurşunlardım seni. Emme haberin olsun, zorla-morla baban, kardeşin gene de razı değil yaşamana. Birkaç gün önce haber salmışlar. Oba homurdanmadaymış. İlk sıra bende olmasa, çoktan ölmüştün. Ve de Kadoların Şahin'i hökümat kanunlarının hışmına uğramasaydı, şimdiye dek ben de seni öldürmüş olacaktım, bal gibi. Yeşil yakalı adam, sizin usuller tarihe karıştı demiş. Kadoların Şahin, kanunlardan hiç haberimiz olmadı, obamızda okuryazar yoktur. Yoktur emme bir aracıyla gelip obada tellal bile dolaştırmadınız, yeşil yakalı ağam, demiş.»

Bedrana sabırsızlandı. Yargıcın tutumunda, bir umut ışığı aradı.

«Yeşil yakalı ağa, nasıl cevaplamış?» diye sordu.

«Bilmemek özür değil demiş.»

«Sonra, ağama kurban?»

«Babası hesapladı, ihtiyarlayınca salıverecekler-miş garibi.»

«Eee?...»

«Ne esi?»

«Heç... Yani... Günah değil mi diyem bana, sana, kardaşıma, babama... Eyisi mi yalandan as beni. Yere girsin şeher. Kanunları bize göre değilmiş. As emme, yalandan olunca, elimize ne geçecek yiğidim?»

Naif, sözcükleri dışarıya vermedi. Uzunca bir süre aklında tuttu.

Kurtlar pek yakındaydı şimdi. Kapı açılsa, ulumalarıyla birlikte içeriye girivereceklerdi sanki. Ve soğuğa güç yetiremiyen tandır, ihtiyarlamaya yüz tutmuş gecenin içinde Naif'in ve Bedrana'nın gönlünden çoktan silinmişti.

Bedrana, bakışlarını kocasının dudaklarından silmeden bir kez daha sordu.

«Yalandan olunca, elimize ne geçecek yiğidim?»

Naif, aklından geçenleri toparlamıştı.

«Bak Bedraney,» dedi. «Bu çifte bir oyundur. Hem yeşil yakalı adamı aldatacağam, hem de aşiretimizin üzerine çöken kara belayı silip süpürecağam. Nasıl mı? Küçük kuşlukta, sen kendini asmış gibi yapacağsan. Ben koşup gelecağam. Heyvağ, Bedrana asmış kendisini diyecağam. Ve de seni kucaklayıp aşağıya alacağam. Sen zaten, yalandan boynuna geçirmiş olacağsan urganı. Yerde, usul usul kıpırdıyıp sözde yeniden direleceksen. Bunu gören, duyan obalı, yiğit kadınmış, kendini astı emme, Hüda riza göstermedi diyecek. Sonunda, atalarımızın koyduğu ölüm fermanı da, kendiliğinden bozulacak. Yeşil yakalı adama gelince...»

Naif sustu. Bedrana sabırsızdı ama.

«Eee,» dedi. «Ya yeşil yakalı ağa?»

«Onu da anlatıram. Sen urganı getir. Bir sefer sınıyalım hele.»

Bedrana duruyordu. Nedense çözülmek istemiyordu yerinden. Naif, omuzuna dokundu yumuşacık.

«Yalandan ölmeye bile nazlanisan,» dedi. «Deveden düşmüşsen, hop hopu arama. Alt tarafı yalandan Bedraney. Di, nazlanma ha...»

«Karayazım,» dedi Bedrana, duyulur duyulmaz bir sesle. Sonra gidip urganı getirdi.

Naif, her şeyi daha önce planlamış gibi, gözle kaş arası, halkanın alt hizasına ne kadar minder varsa yığdı.

«Hadi, Bedraney,» dedi. «Kancaya geçir. Önce urganın bir ucunu, boynuna göre halkala emme.»

Bedrana'nın ellerine bir titreme doldu. Yüreği parpazlandı. O, bunun bir oyun olduğunu bildiği halde, bedeninin böylesine, süt gibi kesilmesine şaştı kaldı.

«Can şirinmiş,» dedi. «Yalandan da olsa korkmuşam. Düğümü sen at. Çangala sen geçir.»

«Olmaz,» dedi Naif bilmişcesine. «Her bir şeyi kendi elinlen ve de gönülden yapmalısan. Oyunumuzun hüneri burda...»

Bedrana, urganı bir ucundan halkaladı güçlükle. Sonra başını çengele doğru dikti. Bu sıra Naif, karısının taze bedeninin orta yerine kollarını dolayıp minderlerin üzerine hoplattı onu. Bedrana, gönülsüz kalkan sağ kolunu uzatıp urganın bir ucunu halkaya geçirdi. Sonra, yere inmek istedi.

«Olmaz,» dedi Naif. «Daha işin bitmedi. Urgana düğüm vurmalısan.»

Naif, bacaklarından kavrayıp yukarıya verdi onu. Bedrana bunu da başarmıştı. Şimdi odanın ortasına yakın bir yerde, urgan sallanıyordu.

«İyi,» dedi Bedrana yumuşak bir sesle. «Sabah olsun, takaram boynuma. Yalandan olduktan sonra...»

Naif, engel oldu karısına. Şimdi titreme sırası ona sıçramıştı nedense. Ama Bedrana sezmedi kocasındaki bu değişikliği.

«Sabah olanda asılacaktım, hani ya?» dedi, Bedrana, tekrardan.

Naif, sözcükleri tez tez sıraladı.

«Doğru söylisen Bedraney,» dedi. «Doğru söyliysen emme, bir sefer sınıyalım. Oyunumuzu pekiştirmek gerek ceylân gözlüm...»

Gerçekten ceylan sürmeli gözlerine benziyordu bu gözler. Ve ömrünün yarısına bile bakamamıştı bu kara-ak ışıklar henüz.

Bedrana, halkayı çenesinin altına getirdi.

«Böyle mi olacak ağam?» dedi.

«Biraz daha kaydır,» dedi Naif, çapaklı bir sesle. «Boynuna iyice yapışsın. Ha şöyle...»

Bedrana, halkayı boynuna iyice yerleştirdi. Kara gözleri aşağıya dönmüştü. Naif'in bakışlarıyla buluştular.

Bu sıra kurtlar, ulumalarını uzaklara taşıyorlardı küçücük adımlarıyla. Naif de gün, horozların ağzına düşmeden, uzun bir süreden beri kurduğu ve bu gece oluşturduğu işini bitirmek istedi. Karısının ayakları altındaki yastıklara bir tekme attı. Ardından, Bedrana'nın çırpınışlarına dayanamayıp gaz lâmbasını söndürdü.

Sayın Cemil ÇAKIR

TÖB — DER Genel Başkan Yardımcısı — ANKARA

TÖB—DER'in düzenlediği toplantılara karşı girişilen eylemlerle ilgili telgrafınızı ilgilenilmesi ve değerlendirilmesi için Sayın İçişleri Bakanına ilettim.

Ne yandan gelirse gelsin Hükûmetimiz her çeşit yasa dışı eylemin karşısındadır ve bunları önlemeye kararlıdır.

Bilginizi rica eder, en iyi dileklerimle saygılarımı sunarım.

ORD. PROF. DR. SADİ IRMAK
B A Ş B A K A N

Faşistler Erzincan'da Kan Döktü

ERZİNCAN — Erzincan'da dün öğleye doğru u sokakta iki grup arasında çıkan kavga daha sonra 3—5 bin kişinin katıldığı bir çatışma haline lönüşmüş, akşama kadar devam eden olaylar sırasında bir ilkokul öğrencisi ölmüş, 40 kişi yaraanmıştır. Bu arada CHP ve TÖB—DER binaları le CHP'lilere ait bazı dükkânlar tahrip edilmiştir.

Çeşitli kaynaklardan verilen bilgiye göre, olaylar saat 12 sıralarında şehrin merkezinde bulunan «Özmurat» taksi yazıhanesinin önünde 6 kişinin tartışmasıyla başlamıştır. Bu kişilerin sağ—sol tartışmasına çevreden gelenlerin de katılmasiyle karşıt görüşlü gruplar kısa zamanda büyümüş ve sayıları 5000'i aşmıştır.

«Özmurat» taksi yazıhanesinin karşısında bulunan Ülkü Ocakları Derneğinde bulunanların da, tartışmaya katılarak müdahalelerde bulundukları belirtilmiştir. Bu sırada «Müslüman Türkiye», «Komünistlere ölüm» ve «Başbuğ Türkeş» diye bağırdıkları duyulmuştur.

Kalabalık karşıt gruplar, 13 Şubat ve Ordu caddelerinde taş ve sopalarla birbirine girmiş, tam bir arbadeye dönüşmüştür. Küçük bir grubun arasında başlayarak geniş bir arbedeye dönüşen olay sırasında bıçak ve tabanca da kullanılmıştır.

Arbede sırasında, bir tabanca mermisine hedef olan 13 yaşındaki bir öğrenci Mehmet Kaya ölmüştür. Olaylar sırasında 40 kişi de yaralanmıştır. Yaralananlar arasında biri ağır olmak üzere 5 polisin de bulunduğu bildirilmiştir.

TAHRİP EDİLİYOR

Kısa sürede büyüyen olaylar çatışmayla da kalmamış ve sağ görüşlü olduğu bildirlen kişiler 13 Şubat Caddesindeki birçok işyerini taşlayarak tahrip etmişlerdir. Kalabalık sağcı grup, bu arada CHP Erzincan İl Merkezi binasına da girmek istemişse de polisin engel olması üzerine, binanın camlarını taşlamışlardır. TÖB—DER binasının da camlarının kırıldığı bildirilmiştir.

Tahrip edilen işyerleri sahiplerinin çoğunluğunun Alevi vatandaşlar olduğu belirtilmiştir.

ASKERİ BİRLİKLER

Vali İbrahim Önen, olayların büyümesi karşısında askerî birliklerden yardım istenmiştir. Askerî birliklerin saat 13 sıralarında olaya müdahale etmesiyle karşıt gruplar dağıtılmışsa da, sağcıların bazı işyerlerine yaptıkları tahribat önlenememiştir.

Saat 16 sıralarına doğru şehirde sükunet sağlanmıştır. Vali Önen, 10 kişinin gözaltına alındığını bildirmiştir. Bu arada ilk ve orta dereceli okullar üç gün süreyle tatil edilmiş, şehirdeki kahvehaneler de dün gece kapalı tutulmuştur.

Erzincan Cumhuriyet Savcısı Ali Haydar Düzdaroğlu, olayların birkaç kişinin kavgasıyla başladığını ve kısa zamanda gelişerek kanlı ve tahripkâr bir şekle dönüştüğünü bildirmiştir. Erzincan Savcılığının isteği üzerine Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısı da olaya el koymuştur.

BAŞBAKANLIK BİLDİRİSİ

Öte yandan Başbakanlık tarafından dün akşam yapılan açıklamada olayların gelişimi anlatılmış ve şöyle denilmiştir:

«Ülkenin her zamankinden çok huzura ve millî beraberliğe ihtiyaç duyduğu bu dönemde ağır kışkırtmaların sebep olduğu bu çeşit olayların vuku bulması gerçekten üzücüdür. Devletin bütün güçleriyle suçlular izlenip adalete teslim edilmektedir. Olaylar sırasında çekilen fotoğraflardan teşhisler yapılarak yakalamalar devam etmektedir. Huzur bozucularının hiçbirisinin devlet güçlerinin elinden kurtulmalarına imkân yoktur. Vatandaşlarımızın devlet kuvvetlerine güvenmelerini ve huzur bozucu hareketlerden dikkatle kaçınmalarını bir kere daha önemle diliyoruz.»

24 Şubat 1975

T Ö B — D E R

Sahibi : Ali Bozkurt
Yazı İşleri Md. : Binali Seferoğlu
Teknik Yönet. : Mehmet KOÇ
Adres : G. Mustafa Kemal Bulvarı 14/1 - 12 ANKARA
Tel : 25 14 52 - 17 49 27
Abone : Yıllık 20 TL. 6 Aylık 10 TL.
Fiyatı : 1 TL.
Dış Ülkeler : Yıllık 50 TL.

ŞARK MATBAASI ANKARA — 1975

Sayın : .....